*Suvestinė redakcija nuo 2020-03-24 iki 2020-04-15*

*Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-09-21, i. k. 2016-23859*

# LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

## ĮSAKYMAS DĖL VIETOS PROJEKTŲ, ĮGYVENDINAMŲ BENDRUOMENIŲ INICIJUOTOS VIETOS PLĖTROS BŪDU, ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2016 m. rugsėjo 21 d. Nr. 3D-544
Vilnius

Vadovaudamasi 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/1839 (OL 2015 L 270, p. 1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2016/142 (OL 2015 L 28, p. 8), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisykles (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. balandžio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/669 (OL 2016 L 115, p. 33), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/791 (OL 2016 L 135, p. 1), 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011 (OL 2014 L 149, p. 1), Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programa, patvirtinta 2015 m. rugpjūčio 17 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)5897, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo

plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ ir atsižvelgdama į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“,

t v i r t i n u Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2018 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 3D-226
redakcija)

# VIETOS PROJEKTŲ, ĮGYVENDINAMŲ BENDRUOMENIŲ INICIJUOTOS VIETOS PLĖTROS BŪDU, ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis:

1.1. 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 1 skyrius, 1 tomas, p. 340);

1.2. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL 2012 L 298, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2015/1929 (OL 2015 L 286, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 966/2012);

1.3. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2305 (OL 2017 L 335, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013);

1.4. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2018/162 (OL 2017 L 30, p. 6) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013);

1.5. 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5);

1.6. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15);

1.7. 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo

taisyklės (OL 2014 L 227, p. 69), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. liepos 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2017/1242 (OL 2017 L 178, p. 4) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 809/2014);

1.8. 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 48), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 640/2014);

1.9. 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011 (OL 2014 L 149, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. birželio 12 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/1787 (OL 2017 L 256, p. 1);

1.10. 2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimu byloje Nr. C-434/12 (ECLI:EU:C:2013:546);

1.11. 2014 m. vasario 27 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimu byloje Nr. C-110/13 (ECLI:EU:C:2014:114);

1.12. Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234;

1.13. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – KPP);

1.14. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programa, patvirtinta 2015 m. rugpjūčio 17 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)5897 (toliau – ŽVP);

1.15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“;

1.16. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – KPP administravimo taisyklės).

2. Taisyklės reglamentuoja viensektorių kaimo vietovių vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal KPP priemonę „LEADER programa“ (kaimo vietovių VPS), ir dvisektorių kaimo vietovių, žvejybos ir akvakultūros vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal KPP priemonę „LEADER programa“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VPS)**,** įgyvendinimo – vietos projektų teikimo, vertinimo, tvirtinimo, jų įgyvendinimo valdymo ir kontrolės – tvarką. Taisyklėmis įgyvendinama KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos sritis „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“ (kodas 19.2) ir ŽVP priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ dalis, susijusi su dvisektorių VPS įgyvendinimu.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

3. Taisyklės taikomos kaimo vietovių VVG, įgyvendinančioms kaimo vietovių VPS, dvisektorėms VVG, įgyvendinančioms dvisektores VPS, ir vietos projektų vykdytojams, įgyvendinantiems patvirtintus vietos projektus. Taisyklėmis turi vadovautis vietos projektų paraiškų teikėjai, rengdami ir teikdami vietos projektų paraiškas, ir paramos gavėjai, įgyvendindami vietos projektus, taip pat vietos veiklos grupės ir institucijos, atliekančios vietos projektų paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą pagal Priemonės „LEADER programa“

veiklos sritį „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kiek to nereglamentuoja Taisyklės, nustatyta KPP administravimo taisyklėse.
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

4. Kaimo vietovių VPS ir dvisektorių VPS atrankos ir tvirtinimo tvarką nustato Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-343 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – VPS atrankos taisyklės). Kaimo vietovių VPS ir dvisektorių VPS (kai dvisektorių VPS administravimo išlaidos apmokamos iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų) administravimo tvarką pagal KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „Parama VVG veiklai ir gyventojų aktyvinimui“ (kodas 19.4) nustato Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-8 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenės inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – VPS administravimo taisyklės).
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

## II SKYRIUS
## SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

5. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:
5.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
5.2. **CVP IS** – Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema;
5.3. **CPO** – Centrinė perkančioji organizacija;
5.4. **EJRŽF** – Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas;
5.5. **EK** – Europos Komisija;
5.6. **ES** – Europos Sąjunga;
5.7. **ESIF** – Europos struktūriniai ir investavimo fondai;
5.8. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;
5.9. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa;
5.10. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
5.11. **TERPAS** – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritorinis paramos administravimo skyrius;
5.12. **VPS** – vietos plėtros strategija;
5.13. **VVG** – vietos veiklos grupė;
5.14. **ŽVP** – Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programa.
6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:
6.1. **akvakultūra** – vandens organizmų auginimas ir (arba) veisimas taikant metodus, kuriais siekiama gauti didesnę nei natūraliomis sąlygomis produkciją;
6.2 **bendruomeninis verslas** – bendruomeninės organizacijos inicijuotas verslas, kai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą remiama ekonominė veikla vykdoma remiantis socialiai atsakingo verslo nuostatomis, o gaunamas pelnas skiriamas bendruomenės veiklai užtikrinti, jos aktualioms problemoms spręsti;
6.3. **dvisektorė vietos plėtros strategija** (toliau – dvisektorė VPS) – iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto finansuojama vietos plėtros strategija, kurioje nustatomi kaimo vietovių, žvejybos ir akvakultūros regiono plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti;

6.4. **dvisektorė vietos veiklos grupė** (toliau – dvisektorė VVG) – vietos veiklos grupė, įgyvendinanti dvisektorę vietos plėtros strategiją;

6.5. **dvisektorės vietos veiklos grupės teritorija** (toliau – dvisektorės VVG teritorija) – kaimo vietovės, žvejybos ir akvakultūros regionas, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 10 tūkst. iki 150 tūkst.;

6.6. **dvisektoris vietos projektas** – pagal dvisektorę vietos plėtros strategiją įgyvendinamas vietos projektas, kuriuo siekiama kaimo vietovių, taip pat žvejybos ir akvakultūros regiono plėtros tikslų;

6.7. **instruktažas** – vadovaujamieji nurodymai, pamokymas, kaip atlikti užduotis, naudotis įranga, technika, mechanizmais, kuriais naudotis nereikalingas tam teisę suteikiantis dokumentas, ar programomis ir pan. (pvz., daugiafunkcio kopijavimo, skenavimo aparato naudojimo instruktažas, buhalterinės programos naudojimo instruktažas);

6.8. **jauni žmonės** – rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją dalyvaujantys asmenys nuo 14 iki 40 metų (imtinai), įskaitant vietos veiklos grupės kolegialaus valdymo organo narius nuo 18 iki 40 metų (imtinai);

6.9. **kaimo bendruomenė** – kaimo vietovės gyventojai, siejami bendrų gyvenimo kaimynystėje poreikių ir interesų. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigti bendruomeninę organizaciją, kurios paskirtis – per inicijuotus projektus įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje;

6.10. **kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. Savivaldybių centrai, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi kaimo vietovėmis;

6.11. **kaimo vietovių vietos plėtros strategija** (toliau – kaimo vietovių VPS) – iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų finansuojama viensektorė vietos plėtros strategija, kurioje nustatomi kaimo vietovių plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti;

6.12. **kaimo vietovių vietos projektas** – pagal kaimo vietovių vietos plėtros strategiją arba dvisektorę vietos plėtros strategiją įgyvendinamas vietos projektas, kuriuo siekiama kaimo vietovių plėtros tikslų;

6.13. **kaimo vietovių vietos veiklos grupė** (toliau – kaimo vietovių VVG) – vietos veiklos grupė, įgyvendinanti kaimo vietovių vietos plėtros strategiją;

6.14. **kaimo vietovių vietos veiklos grupės teritorija** (toliau – kaimo vietovių VVG teritorija) – kaimo vietovės, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 6 tūkst. iki 150 tūkst.;

6.15. **labai maža įmonė** – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 2 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 2 mln. eurų;

6.16. **maža įmonė** – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 10 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 10 mln. eurų;

6.17. **nevyriausybinė organizacija** (toliau – NVO) – nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų nepriklausomas savanoriškumo pagrindais visuomenės ar jos grupės naudai veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra politinės valdžios siekimas arba vien tik religijos tikslų įgyvendinimas. Valstybė ar savivaldybė, juridinis asmuo, kurio visuotiniame dalyvių susirinkime valstybė ar savivaldybė turi daugiau kaip 1/3 balsų, negali turėti daugiau kaip 1/3 balsų NVO visuotiniame dalyvių susirinkime;

6.18. **nevyriausybinės organizacijos verslas** (toliau – NVO verslas) – nevyriausybinės organizacijos inicijuojamas verslas, kai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą remiama ekonominė veikla vykdoma remiantis socialiai atsakingo verslo nuostatomis, o gaunamas pelnas skiriamas visuomenės ar jos grupių aktualioms problemoms spręsti;

6.19. **parama dvisektorei vietos plėtros strategijai įgyvendinti** (toliau – parama dvisektorei VPS įgyvendinti) – Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos dvisektorei vietos plėtros strategijai administruoti ir įgyvendinti;

6.20. **parama dvisektoriam vietos projektui įgyvendinti** – paramos dvisektorei vietos plėtros strategijai įgyvendinti dalis, skiriama dvisektoriam vietos projektui įgyvendinti;

6.21. **parama kaimo vietovių vietos plėtros strategijai įgyvendinti** (toliau – parama kaimo vietovių VPS įgyvendinti) – Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos kaimo vietovių vietos plėtros strategijai administruoti ir įgyvendinti;

6.22. **parama kaimo vietovių vietos projektui** – paramos kaimo vietovių vietos plėtros strategijai arba dvisektorei vietos plėtros strategijai įgyvendinti dalis, skiriama kaimo vietovių vietos projektui įgyvendinti;

6.23. **parama žvejybos ir akvakultūros vietos projektui** – paramos dvisektorei vietos plėtros strategijai įgyvendinti dalis, skiriama žvejybos ir akvakultūros vietos projektui įgyvendinti;

6.24. **pareiškėjas** – fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis vietos projekto paraišką vietos plėtros strategijos vykdytojai;

6.25. **praktinis-informacinis seminaras** – mokymo forma, kai teikiamos žinios apie tam tikros srities naujoves, reikalavimus, technologijas, dalijamasi patirtimi, aptariamos problemos ir jų sprendimo būdai;

6.26. **socialinis verslas** – verslo modelis, pagal kurį, išnaudojant rinkos mechanizmą, pelno siekimas susiejamas su visuomenei naudingais tikslais ir prioritetais, remiamasi socialiai atsakingo verslo bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės nuostatomis, taikomos socialinės inovacijos;

6.27. **verslinė žvejyba** – žvejyba verslinės žvejybos įrankiais Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

6.28. **vidutinė įmonė** – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 50 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 43 mln. eurų;

6.29. **vietos plėtros strategijos vykdytoja** (toliau – VPS vykdytoja) – vietos veiklos grupė, gavusi paramą vietos plėtros strategijai įgyvendinti;

6.30. **vietos projekto bendrosios išlaidos** – rengiant ir įgyvendinant vietos projektą patiriamos išlaidos: atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos, skiriamos nekilnojamajam turtui statyti ir gerinti, naujiems įrenginiams ir įrangai, įskaitant techniką, pirkti, taip pat šio projekto viešinimo išlaidos;

6.31. **vietos projekto kontrolė** – vietos plėtros strategijos vykdytojos ir Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos veiksmai, kuriuos atlikus nustatoma, ar vietos projekto vykdytojas, įgyvendindamas vietos projektą ir jį įgyvendinęs nustatytą laiką laikosi tinkamumo sąlygų, atrankos kriterijų ir kitų įsipareigojimų;

6.32. **vietos projekto kontrolės laikotarpis** – trejų metų laikotarpis nuo vietos projekto, susijusio su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, prekių gamybą, paslaugų teikimą, vykdytojo galutinio mokėjimo prašymo ir galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo vietos plėtros strategijos vykdytojai dienos;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

6.33. **vietos projekto paraiška** – dokumentas, kurį turi užpildyti ir vietos plėtros strategijos vykdytojai pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti paramą vietos projektui įgyvendinti;

6.34. **vietos projekto verslo planas** – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi vietos projekte numatytoms investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai;

6.35. **vietos projekto vykdymo sutartis** – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos, vietos plėtros strategijos vykdytojos ir vietos projekto vykdytojo sudaroma sutartis, kurioje nurodomos vietos projekto finansavimo sąlygos;

6.36. **vietos projekto vykdytojas** – pareiškėjas, gavęs paramą vietos projektui įgyvendinti;

6.37. **vietos veiklos grupė** (toliau – VVG) – trims sektoriams: pilietinei visuomenei, verslui ir vietos valdžiai, atstovaujantis viešasis juridinis asmuo, savo veikla siekiantis įgyvendinti tam tikros teritorijos plėtros tikslus ir tenkinti tos teritorijos gyventojų bei jų bendruomenių poreikius;

6.38. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos valdymo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema;

6.39. **žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą;

6.40. **žvejybos ir akvakultūros regionas** – nustatytus atrankos kriterijus atitinkantis geografiškai, ekonomiškai ir socialiniu požiūriu vientisas regionas, kurio teritorija prieina prie jūros, upės ar ežero pakrantės, įskaitant tvenkinius ar upės baseiną, ir kuriame daug darbuotojų dirba žvejybos ir (arba) akvakultūros sektoriuje;

6.41. **žvejybos ir akvakultūros vietos projektas** – pagal dvisektorę vietos plėtros strategiją įgyvendinamas vietos projektas, kuriuo siekiama žvejybos ir akvakultūros regiono plėtros tikslų.

7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose, KPP, KPP administravimo taisyklėse, VPS atrankos taisyklėse, VPS administravimo taisyklėse, kituose KPP priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

## III SKYRIUS
## REMIAMA VEIKLA

8. Įgyvendinant KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“ (kodas 19.2) pagal kaimo vietovių VPS numatytas priemones remiamas kaimo vietovių vietos projektų, atitinkančių kaimo vietovių VPS, įgyvendinimas.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

9. Įgyvendinant KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“ (kodas 19.2) ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ pagal dvisektorėse VPS numatytas priemones, remiamas kaimo vietovių vietos projektų, žvejybos ir akvakultūros vietos projektų ir dvisektorių vietos projektų, atitinkančių dvisektorę VPS, įgyvendinimas.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

10. Remiamų vietos projektų rūšys:

10.1. kaimo vietovių vietos projektas. Kaimo vietovių vietos projekto porūšiai: paprastas (prisidedantis prie vieno ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities įgyvendinimo) ir integruotas (prisidedantis prie daugiau negu vienos ES kaimo plėtros prioriteto (-ų) tikslinės srities įgyvendinimo). Kaimo vietovių vietos projektas gali būti įgyvendinamas ir pagal kaimo vietovių

VPS, ir pagal dvisektorę VPS. Kaimo vietovių vietos projektas remiamas iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, skiriamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto;

10.2. žvejybos ir akvakultūros vietos projektas. Žvejybos ir akvakultūros vietos projekto porūšiai: paprastas (prisidedantis prie vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo) ir integruotas (prisidedantis prie daugiau negu vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo). Žvejybos ir akvakultūros vietos projektas gali būti įgyvendinamas tik pagal dvisektorę VPS. Žvejybos ir akvakultūros vietos projektas remiamas iš EJRŽF ir bendrojo finansavimo lėšų, skiriamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto;

10.3. dvisektoris vietos projektas. Dvisektorio vietos projekto porūšiai: paprastas (prisidedantis prie vienos ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities ir prie vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo) ir integruotas (prisidedantis prie daugiau negu vienos ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities ir daugiau negu vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo; arba prisidedantis prie daugiau negu vienos ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities ir vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo; arba prisidedantis prie vienos ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities ir daugiau negu vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo). Dvisektoris vietos projektas gali būti įgyvendinamas tik pagal dvisektorę VPS. Dvisektoris vietos projektas remiamas iš dviejų ESIF (EŽŪFKP ir EJRŽF), taip pat bendrojo finansavimo lėšų, skiriamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto;

10.4. mažas vietos projektas. Mažas vietos projektas gali būti Taisyklių 10.1–10.3 papunkčiuose įvardytų rūšių ir porūšių. Mažam vietos projektui įgyvendinti prašoma paramos suma negali viršyti 10 000 eurų.

## IV SKYRIUS
## VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGOS

11. Vietos projektų finansavimo sąlygos – reikalavimai, kurie taikomi pareiškėjui, siekiančiam gauti paramą vietos projektui įgyvendinti, ir vietos projektų vykdytojui, įgyvendinančiam vietos projektą. Vietos projektų finansavimo sąlygas sudaro:

11.1. tinkamumo finansuoti sąlygos;

11.2. vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai;

11.3. vietos projektų atrankos kriterijai;

11.4. kiti vietos projektų vykdytojams taikomi reikalavimai, nustatyti Taisyklėse ir VPS.

12. Vietos projektų finansavimo sąlygos nustatomos Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau – FSA), kurį rengia VPS vykdytoja (pavyzdinę FSA formą rengia Agentūra).

13. Vietos projektų finansavimo sąlygos turi būti nustatytos taip, kad (turi būti išpildyti visi reikalavimai):

13.1. būtų tiesiogiai susijusios su VVG teritorijos plėtros poreikiais ir VPS priemonės aprašyme nurodyta informacija (tikslais, apibūdinimu, tinkamais paramos gavėjais ir kt.);

13.2. būtų įmanoma atitiktį joms patikrinti vadovaujantis dokumentiniais įrodymais;

13.3. būtų įmanoma jų laikymosi kontrolė vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu (kai taikoma), jų laikymasis vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu priklausytų nuo pareiškėjo, o ne nuo trečiųjų asmenų veikimo arba neveikimo. Jeigu finansavimo sąlygų laikymasis vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu gali priklausyti nuo kitų aplinkybių, kurių pareiškėjas vietos projekto paraiškos pateikimo metu nenumatė ir neturėjo galimybės numatyti, rekomenduojama finansavimo sąlygos formuluotėje nurodyti, kuriuo momentu turi būti užtikrinta atitiktis jai (pvz., tinkamas pareiškėjas pagal VPS priemonę yra labai maža įmonė, tačiau ji vietos projekto kontrolės laikotarpiu dėl sėkmingos veiklos taps maža įmone, tokiu

atveju rekomenduojama finansavimo sąlygoje nurodyti patikslinančią aplinkybę ir finansavimo sąlygą išdėstyti taip: „paraiškos pateikimo metu pareiškėjas, įskaitant su juo susijusias įmones, – labai maža įmonė“; atrankos kriterijumi siekiama paskatinti jaunų žmonių verslumą, t. y. balai suteikiami, jeigu pareiškėjas yra fizinis asmuo iki 40 m., tokiu atveju rekomenduojama atrankos kriterijuje nurodyti patikslinančią aplinkybę ir jį išdėstyti taip: „vietos projektą teikia fizinis asmuo, kurio amžius paraiškos pateikimo metu yra iki 40 m. (imtinai)“);

13.4. jos būtų aiškios, objektyvios, nediskriminuojančios;

13.5. jomis būtų siekiama skaidraus ir efektyvaus paramos VPS įgyvendinti panaudojimo finansuojant didesnę pridėtinę vertę sukuriančius, VPS tikslus atitinkančius vietos projektus, surinkusius mažiausią privalomą surinkti balų skaičių pagal vietos projektų atrankos kriterijus.

## PIRMASIS SKIRSNIS
## TINKAMUMO FINANSUOTI SĄLYGOS

14. Tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti įvykdytos iki galo tam, kad vietos projekto paraiška būtų pripažinta tinkama paramai gauti.

15. Tinkamumo finansuoti sąlygos nustatomos FSA vadovaujantis:

15.1. bendrosiomis tinkamumo sąlygomis, nustatytomis šiame Taisyklių skirsnyje, atsižvelgiant į KPP ir ŽVP išdėstytas tinkamumo sąlygas, kurios horizontaliai taikomos KPP priemonėms ir (arba) ŽVP priemonėms. FSA nurodomos tik tos bendrosios tinkamumo sąlygos, kurios, atsižvelgiant į VPS priemonės aprašymo turinį, yra aktualios, gali ir turi būti pritaikytos. VVG turi teisę nustatyti griežtesnes bendrąsias tinkamumo sąlygas, negu nustatyta Taisyklėse;

15.2. specialiosiomis tinkamumo sąlygomis, nustatytomis VPS. Jeigu VPS priemonės ir (arba) jos veiklos sričių aprašymuose yra nustatyta tokia pat vietos projektų tinkamumo sąlyga, kaip ir Taisyklėse nustatyta bendroji tinkamumo sąlyga, laikoma, kad tai yra bendroji tinkamumo sąlyga;

15.3. papildomomis tinkamumo sąlygomis, kurios nustatomos konkretaus kvietimo teikti vietos projektus dokumentuose, atsižvelgiant į VPS priemonės ypatumus ir Taisyklių 41–47 punktus.

16. Tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti iki galo įvykdytos iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Taisyklėse nurodyta kitaip. Atitiktis vietos projekto tinkamumo finansuoti sąlygoms turi būti išlaikoma nuo vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos, išskyrus atvejus, kai Taisyklėse nurodyta kitaip.

17. Tinkamumo finansuoti sąlygos yra nustatomos pareiškėjui, pareiškėjo partneriui, vietos projektui, tinkamoms finansuoti išlaidoms, tinkamam nuosavam indėliui.

### Tinkamumo sąlygos pareiškėjui

18. FSA turi būti nurodytos:

18.1. šios bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su pareiškėju, t. y. vietos projekto paraišką teikiantis asmuo turi:

18.1.1. atitikti VPS nurodytą tinkamą paramos gavėją pagal konkrečią VPS priemonę (-es) ar jos veiklos sritį (-is), pagal kurią (-ias) skelbiamas kvietimas teikti vietos projektus;

18.1.2. neturėti nė vieno nepabaigto įgyvendinti vietos projekto (netaikoma KPP priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“ ir priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sričiai „Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veiklai vystyti“) arba būti įgyvendinančiam leidžiamą projektų kiekį KPP lygmeniu tuo pat metu (netaikoma savivaldybių administracijoms ir kitoms biudžetinėms įstaigoms). Vietos projekto įgyvendinimo pabaiga laikoma vietos projekto vykdytojo galutinio mokėjimo prašymo ir galutinės

vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo VPS vykdytojai diena. Tuo pat metu KPP lygmeniu leidžiama įgyvendinti ne daugiau kaip (nurodomos alternatyvos):

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

18.1.2.1. vieną projektą, susijusį su investicijomis į infrastruktūrą, verslą (įskaitant NVO, bendruomeninį ar socialinį verslą), prekių gamybą, paslaugų teikimą (pvz., verslo kūrimo, verslo plėtros, kaimų atnaujinimo), ir vieną projektą, susijusį su investicijomis į žmogiškąjį kapitalą (pvz., mokymų, kultūros renginių, stovyklų organizavimo);

18.1.2.2. du projektus, susijusius su investicijomis į žmogiškąjį kapitalą;

18.1.3. būti:

18.1.3.1. registruotu VPS vykdytojos, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, teritorijoje arba rajono savivaldybės, kurioje veikia VPS vykdytoja, atstovaujamoje teritorijoje ir vykdyti veiklą VPS vykdytojos teritorijoje (taikoma NVO);

18.1.3.2. registruotu VPS vykdytojos, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, teritorijoje (taikoma juridiniams asmenims, išskyrus NVO, savivaldybių administracijas, jų įstaigas ar įmones, teikiančias viešąsias paslaugas, ir kitas biudžetines įstaigas);

18.1.3.3. vykdyti veiklą VVG teritorijoje (taikoma savivaldybių administracijoms, jų įstaigoms ar įmonėms, teikiančioms viešąsias paslaugas, ir kitoms biudžetinėms įstaigoms);

18.1.3.4. deklaravusiu nuolatinę gyvenamąją vietą VPS vykdytojos, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, teritorijoje (taikoma fiziniams asmenims, išskyrus ūkininkus);

18.1.3.5. deklaravusiu nuolatinę gyvenamąją vietą ir (arba) įregistravusiu žemės ūkio valdą ir ūkį VPS vykdytojos, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, teritorijoje (taikoma ūkininkams). Jeigu pareiškėjas yra ūkininkas, žemės ūkio valda jo vardu (kaip valdos valdytojo) registruojama Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ nustatyta tvarka; ūkis registruojamas Ūkininko ūkių registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. 3D-298 „Dėl ūkininkų ūkių registravimo ūkininkų ūkių registre tvarkos“ nustatyta tvarka. Papildomi reikalavimai pareiškėjo sąsajoms su kaimo vietovių VVG teritorija arba dvisektorės VVG teritorija (toliau bendrai abi vadinamos VVG teritorija) gali būti nurodyti VPS;

18.1.4. būti neskolingu Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Ši nuostata netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas (atitiktis šiai sąlygai gali būti tikslinama iki vietos projekto paraiškos tinkamumo vertinimo pabaigos);

18.1.5. tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

18.1.6. per paskutinius vienus metus (skaičiuojama nuo galutinio sprendimo dėl pažeidimo padarymo priėmimo dienos) nebūti padariusiam pažeidimo, susijusio su EŽŪFKP ir EJRŽF paramos, skirtos 2007–2013 metų ir 2014–2020 metų finansavimo laikotarpiams, panaudojimu ar siekiu panaudoti, apie kurį teisės aktų nustatyta tvarka buvo pranešta Europos Komisijai (vadovaujamasi Agentūros duomenimis);

18.1.7. būti ne jaunesniu negu 18 metų (taikoma, kai VPS numatytas tinkamas paramos gavėjas – fizinis asmuo);

18.1.8. neturėti finansinių sunkumų, t. y. neturėti iškeltos bylos dėl bankroto, nebūti likviduojamu;

18.1.9. veikti sąžiningai, t. y.:

18.1.9.1. savo veiksmais ar neveikimu nebūti sukūrusiu neteisėtų sąlygų gauti paramą. Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą sukūrimas nustatomas pagal Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m.

lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“, ir (arba) pagal Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 3D-285 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“ (taikoma, jeigu vietos projekte numatytos investicijos naujo verslo kūrimui arba esamo verslo plėtrai (įskaitant NVO, bendruomeninį ir socialinį verslą), taip pat kitais atvejais, numatytais VPS priemonei ar jos veiklos sričiai pagal turinį panašiose KPP priemonių gyvendinimo taisyklėse);
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

18.1.9.2. pateikti rašytinį prašymą nušalinti nuo vietos projektų atrankos (rašytinis prašymas nušalinti turi apimti vietos projektų finansavimo sąlygų rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus). Taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo narys, VPS vykdytojos darbuotojas arba šiems išvardytiems asmenims artimi asmenys ir dėl to kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Interesų derinimo įstatymas) 2 str. ir Reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str. Interesų konflikto, viešųjų interesų, privačių interesų, asmeninio interesuotumo, artimų asmenų terminų apibrėžtys pateikiamos Interesų derinimo įstatymo 2 str. Nusišalinimo procedūra nurodyta Interesų derinimo įstatymo 11 str. 2 d. VPS vykdytojos kolegialus valdymo organas (taikoma, kai rašytinį prašymą nušalinti pateikė VPS vykdytojos darbuotojas arba atskiras VPS vykdytojos kolegialaus organo narys (-iai) ir be prašančių nušalinti asmenų balsavimo užtenka kvorumo sprendimui priimti), VPS vadovas (taikoma, kai rašytinį prašymą nušalinti pateikė atskiri VPS vykdytojos kolegialaus organo nariai ir be prašančių nušalinti asmenų balsavimo neužtenka kvorumo sprendimui priimti), gavęs rašytinį prašymą nušalinti nuo vietos projektų atrankos, gali, vadovaudamasis Interesų derinimo įstatymo 11 str. 3 d. ir Reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str. 1 d., motyvuotu rašytiniu sprendimu prašymo nušalinti nepriimti (duomenys apie sprendimą nepriimti pareikšto nusišalinimo per 5 (penkias) darbo dienas pateikiami Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai elektroniniu būdu – per Interesų deklaracijų informacinę sistemą (IDIS, www.vtek.lt/idis/). Nusišalinimas gali būti nepriimtas esant šioms dviem sąlygoms:

18.1.9.2.1. aplinkybės, susijusios su nušalinimo prašančiu asmeniu, įrodo, kad yra tenkinamas bent vienas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos patvirtintas kriterijus, leidžiantis nepriimti nusišalinimo. Pareikšto nusišalinimo nepriėmimo kriterijai nustatyti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2016 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. KS-8 „Dėl kriterijų valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens pareikštam nusišalinimui nepriimti patvirtinimo“;

18.1.9.2.2. aplinkybės, susijusios su nušalinimo prašančiu asmeniu, įrodo, kad prašantis nušalinti asmuo galės nešališkai ir objektyviai (kaip to reikalauja Reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.) atlikti savo pareigas, susijusias su vietos projektų atranka;

18.1.9.3. vietos projekto paraiškoje, prie jos pridedamuose ar pagal VPS vykdytojos ir (arba) Agentūros paklausimą pateiktuose dokumentuose būti pateikusiu teisingą informaciją. Preziumuojama, kad pareiškėjas teikia teisingą informaciją, kol vietos projekto paraiškos vertinimo, o skyrus paramą ir vietos projekto įgyvendinimo bei vietos projekto kontrolės laikotarpiu nustatoma priešingai. Jeigu bet kuriuo vietos projekto administravimo metu nustatoma, kad pareiškėjas pateikė neteisingą informaciją arba nuslėpė informaciją, turinčią reikšmės sprendimo suteikti paramą ir (arba) išmokėti paramos lėšas priėmimui arba tinkamai paramos paraiškos ir projekto kontrolei vykdyti, taikoma Reglamento (ES) Nr. 640/2014 35 str. 6 d. – parama vietos projektui įgyvendinti neskiriama, o tuo atveju, jeigu pažeidimas paaiškėjo po paramos vietos projektui įgyvendinti skyrimo, visa išmokėta parama vietos projektui įgyvendinti susigrąžinama ir vietos projekto

vykdymo sutartis, kai ji sudaroma, nutraukiama, taip pat neskiriama EŽŪFKP ir EJRŽF parama dvejus metus nuo galutinio sprendimo dėl šio pažeidimo nustatymo priėmimo dienos;

18.2. specialiosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui, nustatytos VPS priemonės ir (arba) jos veiklos sričių, pagal kurias yra kviečiama teikti vietos projektus, aprašymuose (VPS 9 dalyje „VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas“) (taikoma, jeigu tokių sąlygų yra).

18.3. sąlyga, kad vietos projekto paraiška išregistruojama, jei:

18.3.1. vietos projekto paraišką pateikęs pareiškėjas, fizinis asmuo, mirė po jos pateikimo, tačiau iki sprendimo skirti paramą priėmimo. Tuo atveju, jei paramos gavėjas mirė po sprendimo skirti paramą priėmimo ir nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, vietos projekto paraiška gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą. Jei sutuoktinis nesutinka su vietos projekto paraiškos išregistravimu, jis paramos gavėjo įsipareigojimus galėtų perimti ir tęsti veiklą tik su sąlyga, jei atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei vietos projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

18.3.2 paramos gavėjui mirus arba nenugalimos jėgos *(force majeure)* atveju, suderinus su VPS vykdytoja ir Agentūra bei pateikus Agentūrai rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perėmimo, paramos gavėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo gali būti perduoti ir parama mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus ir vietos projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės turi būti įrodomos dokumentais.

**Tinkamumo sąlygos vietos projekto partneriui**

19. VPS vykdytojos sprendimu vietos projekto paraiška gali būti teikiama kartu su vietos projekto partneriu (-iais) (pvz., kviečiama teikti vietos projektus pagal VPS priemonę, susijusią su kelių juridinių ir fizinių asmenų, vykdančių ekonominę veiklą, bendradarbiavimu). Tokiu atveju pareiškėju paskiriamas vienas iš bendradarbiaujančių asmenų, kiti bendradarbiaujantys asmenys laikomi pareiškėjo partneriais. Asmenys, dalyvaujantys vietos projektuose kaip partneriai, tuo pačiu metu gali teikti vietos projektų paraiškas savarankiškai, laikydamiesi ribojimų, nustatytų Taisyklių 18.1.2 papunktyje, kurie taikomi tik savarankiškai įgyvendinamiems vietos projektams.

20. Jeigu vietos projektas įgyvendinamas kartu su vietos projekto partneriu (-iais), vietos projekto vykdytojas atstovauja visiems vietos projekto partneriams vietos projekto įgyvendinimo klausimais ir privalo užtikrinti, kad vietos projekto partneris (-iai) būtų tinkamai informuotas (-i) apie jo (jų) pareigas, susijusias su vietos projekto įgyvendinimu, ir visus su vietos projekto įgyvendinimu susijusius įsipareigojimus, nustatytus jungtinės veiklos sutartyje ir Taisyklėse.

21. Jeigu vietos projekto įgyvendinimo metu dėl vietos projekto vykdytojo partnerio neveikimo arba netinkamo veikimo vietos projekto vykdytojui tampa neįmanoma įgyvendinti vietos projekto arba laikytis prisiimtų įsipareigojimų vietos projekto kontrolės laikotarpiu, vietos projekto vykdytojas turi nedelsdamas (per 5 (penkias) darbo dienas nuo tos dienos, kai sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius vietos projekto vykdytojo partnerio veiksmus arba neveikimą) imtis aktyvių veiksmų, kad vietos projekto partnerio neveikimo arba netinkamo veikimo pasekmės būtų ištaisytos. Jeigu vietos projekto vykdytojo partnerio neveikimo arba netinkamo veikimo pasekmių per 1 (vieną) mėnesį neįmanoma ištaisyti ir dėl to vietos projektas negali būti įgyvendintas arba negali būti užtikrinta vietos projekto kontrolė vietos projekto kontrolės laikotarpiu, taikoma Reglamento (ES) Nr. 640/2014 35 str. 1 d. – už tinkamumo sąlygų nesilaikymą turi būti grąžinta visa skirta parama vietos projektui įgyvendinti. Patvirtinto vietos projekto partnerio keitimas nauju vietos projekto partneriu galimas tik išimtiniais atvejais, kai tam pritaria VPS vykdytoja ir Agentūra. VPS vykdytojos ir Agentūros pritarimas galimas tik tuomet, kai jos įsitikina, kad naujasis

vietos projekto partneris atitinka tinkamumo sąlygas, kurios buvo taikytos ankstesniajam vietos projekto partneriui, ir pakeitus vietos projekto partnerį vietos projektas bus iki galo įgyvendintas, ir bus galima vietos projekto kontrolė vietos projekto kontrolės laikotarpiu.

22. FSA turi būti nurodytos:

22.1. šios bendrosios tinkamumo sąlygos, t. y. tinkamas vietos projekto partneris turi:

22.1.1. pagal analogiją atitikti Taisyklių 18.1.2, 18.1.4, 18.1.6–18.1.9 papunkčiuose nurodytas tinkamumo sąlygas pareiškėjui;

22.1.2. pateikti jungtinės veiklos sutartį. Jeigu vietos projekte numatytos vietos projekto partnerio pareigos, susijusios su finansiniais įsipareigojimais, vietos projekto paraiškoje ir jungtinės veiklos sutartyje finansiniai įsipareigojimai turi būti aiškiai įvardyti (pavyzdžiui, vietos projekto partneriu yra VVG teritorijoje veikianti rajono savivaldybė arba jos įstaiga, kuri įsipareigoja įdarbinti darbuotojus ir jų darbo vietas išlaikyti po vietos projekto įgyvendinimo ir visu vietos projekto kontrolės laikotarpiu, tokiu atveju vietos projekte ir jungtinės veiklos sutartyje turi būti aiškiai nurodytas šis įsipareigojimas). Prie jungtinės veiklos sutarties turi būti pridėti pasirašiusio asmens teisę prisiimti įsipareigojimus įrodantys dokumentai (jeigu įgaliojimai suteikiami norminiu teisės aktu, skelbiamu Teisės aktų registre, pakanka pateikti nuorodą į to teisės akto pavadinimą ir straipsnio arba punkto Nr.). Pavyzdinę jungtinės veiklos sutarties formą rengia Agentūra;

22.2. specialiosios tinkamumo sąlygos vietos projekto partneriui, nustatytos VPS priemonės ir (arba) jos veiklos sričių, pagal kurias yra kviečiama teikti vietos projektus, aprašymuose (taikoma, jeigu tokių sąlygų yra);

22.3. papildomos tinkamumo sąlygos vietos projekto partneriui, nustatytos konkrečiam kvietimui teikti vietos projektus, turi atitikti Taisyklių 41–47 punktus.

**Tinkamumo sąlygos vietos projektui**

23. FSA turi būti nurodyta:

23.1. šios bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:

23.1.1. vietos projektas turi būti parengtas pagal nustatytą Vietos projekto paraiškos formą. Vietos projekto paraiškos forma yra sudėtinė FSA dalis. Pavyzdinė Vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal kaimo vietovių VPS, forma pateikiama Taisyklių 1 priede. Pavyzdinė vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal dvisektorę VPS, forma pateikiama Taisyklių 2 priede;

23.1.2. vietos projekto tikslai turi atitikti VPS priemonės (-ių), pagal kurią (-ias) teikiamas vietos projektas, tikslus ir prisidėti prie jų įgyvendinimo;

23.1.3. jeigu teikiamas integruotas arba dvisektoris vietos projektas, atskiros jo dalys, rengiamos pagal atskirus FSA, turi būti susijusios tarpusavyje ir papildyti viena kitą;

23.1.4. vietos projektas turi būti įgyvendinamas:

23.1.4.1. VVG teritorijoje, jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla, susijusi su prekių ir (arba) produktų gamyba, perdirbimu, rinkodara (paruošimu pardavimui, sandėliavimu). Iš paramos lėšų įrengtos gamybinės patalpos, sandėliai, įsigyta technika, įranga turi būti vietos projekto paraiškoje nurodytoje vietoje, kuri turi būti VVG teritorijoje. VVG teritorijoje pagamintų prekių ir produktų pardavimas galimas VVG teritorijoje ir už jos ribų;

23.1.4.2. VVG teritorijoje ir (arba) už jos ribų, jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla, susijusi su mobiliąja prekyba, paslaugų teikimu, taip pat atlygintinų ir neatlygintinų pavėžėjimo paslaugų teikimu. Iš paramos lėšų paslaugų teikimui įrengtos patalpos, įsigyta technika ir įranga šių veiklų nevykdymo laikotarpiu turi būti saugoma vietos projekto paraiškoje nurodytoje vietoje, kuri turi būti VVG teritorijoje;

23.1.4.3. jeigu vietos projekte numatyta veikla, susijusi su investicijomis į nekilnojamąjį turtą, nekilnojamojo turto registracijos vieta turi būti VVG teritorijoje;

23.1.4.4. VVG teritorijoje, jeigu vietos projekte numatyta neekonominė, socialinio pobūdžio veikla, o įgyvendinamas vietos projektas yra didesnis už mažą vietos projektą;

23.1.4.5. VVG teritorijoje ir (arba) kitų Lietuvos Respublikos savivaldybių teritorijose, jeigu vietos projekte numatyta neekonominė, socialinio pobūdžio veikla, kurios tikslinė grupė – VVG teritorijos gyventojų grupės arba NVO ir įgyvendinamas mažas vietos projektas;

23.1.4.6. VVG teritorijoje ir (arba) kitų Lietuvos Respublikos savivaldybių teritorijose, jeigu tai yra mokymų vietos projektas arba konkreti vietos projekte numatyta veikla, susijusi su gaminamų prekių, teikiamų paslaugų ar vykdomų darbų viešinimu, pristatymu rinkai (pvz., dalyvavimas parodose);

23.1.5. jeigu vietos projekte numatytos investicijos naujo verslo kūrimui arba esamo verslo plėtrai (įskaitant NVO, bendruomeninį ir socialinį verslą), prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikiamas vietos projekto verslo planas, įrodantis, kad būsimas naujas verslas arba esamo verslo plėtra yra ekonomiškai gyvybingi, t. y. vietos projekto verslo planas turi atitikti ekonominio gyvybingumo kriterijus ir jų reikšmes, nustatytas Taisyklių 23.1.5.1–23.1.5.4 papunkčiuose. Ekonominio gyvybingumo rodiklių skaičiavimo nuostatos ir formulės yra nustatytos Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“, II, III ir V dalyse ir (arba) Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 3D-864 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės), II, III ir V dalyse. Ekonominio gyvybingumo rodikliai, taikomi pagal Taisykles įgyvendinamiems vietos projektams, turi būti apskaičiuojami ir taikomi Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse nustatyta tvarka:

23.1.5.1. NVO, bendruomeninio ir socialinio verslo plėtros atveju – grynojo pelningumo, kurio reikšmė ≥ 2 proc. (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims), ir skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6. Ataskaitiniais arba praėjusiais ataskaitiniais metais (pasirinktinai) skaičiuojami grynojo pelningumo (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims) ir skolos rodikliai (abu (kai taikoma) turi būti skaičiuojami pagal tų pačių metų duomenis). Vietos projekto kontrolės laikotarpiu skaičiuojami grynojo pelningumo (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims) ir skolos rodikliai;

*Papunkčio pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.5.2. NVO, bendruomeninio ir socialinio verslo pradžios atveju – grynojo pelningumo, kurio reikšmė ≥ 2 proc. (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims), ir skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6. Vietos projekto paraiškos pateikimo arba ataskaitiniais metais (pasirinktinai) skaičiuojamas skolos rodiklis. Vietos projekto kontrolės laikotarpiu skaičiuojami grynojo pelningumo (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims) ir skolos rodikliai;

*Papunkčio pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.5.3. verslo, neįvardyto Taisyklių 23.1.5.1 papunktyje, plėtros atveju – grynojo pelningumo, kurio reikšmė ≥ 2 proc., skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6, ir paskolų padengimo, kurio reikšmė ≥ 1,25. Ataskaitiniais arba praėjusiais ataskaitiniais metais (pasirinktinai) skaičiuojami grynojo pelningumo ir skolos rodikliai; abu rodikliai turi būti skaičiuojami pagal tų pačių metų duomenis). Vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu skaičiuojamas paskolų padengimo rodiklis, o vietos projekto kontrolės laikotarpiu skaičiuojami grynojo pelningumo ir skolos -rodikliai;

*Papunkčio pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.5.4. verslo, neįvardyto Taisyklių 23.1.5.2 papunktyje, pradžios atveju – grynojo pelningumo, kurio reikšmė ≥ 2 proc., skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6. Vietos projekto paraiškos pateikimo arba ataskaitiniais metais **(**pasirinktinai**)** skaičiuojamas skolos rodiklis. Vietos projekto kontrolės laikotarpiu skaičiuojami skolos ir grynojo pelningumo rodikliai;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.5.5. mažos vertės vietos projektuose, kuriems įgyvendinti prašoma paramos suma neviršija 10 000 eurų, skaičiuojami šie rodikliai:

23.1.5.5.1. verslo pradžios vietos projektuose – skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6 ataskaitiniais arba praėjusiais ataskaitiniais metais (pasirinktinai);

23.1.5.5.2. verslo plėtros vietos projektuose – grynojo pelningumo, kurio reikšmė ≥ 2 proc., ir skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6 ataskaitiniais arba praėjusiais ataskaitiniais metais (pasirinktinai);

23.1.5.5.3. NVO, bendruomeninio ir (arba) socialinio verslo pradžios ir plėtros vietos projektuose – skolos, kurios reikšmė ≤ 0,6 ataskaitiniais arba praėjusiais ataskaitiniais metais (pasirinktinai);
*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.6. jeigu vietos projekte numatytos investicijos naujo socialinio verslo kūrimui arba esamo socialinio verslo plėtrai, vietos projektas turi atitikti sąlygas ir reikalavimus, nustatytus Socialinio verslo vykdymo pagal KPP priemones gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-720 „Dėl Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones gairių patvirtinimo“ (toliau – Socialinio verslo gairės), o socialinis poveikis planuojamas ir matuojamas pagal Socialinio verslo gairių 4 priede pateikiamą socialinio poveikio matavimo skaičiuoklę. Užpildyta socialinio poveikio matavimo skaičiuoklė turi būti išsaugota PDF formatu ir atspausdinta arba duomenys iš socialinio poveikio matavimo skaičiuoklės perkeliami į Word ir išsaugomi PDF formatu, atspausdinami ir pateikiami kartu su vietos projekto paraiška. Socialinio verslo gairių 5 priede pateikiama socialinio poveikio matavimo skaičiuoklė naudojasi VPS vykdytoja ir Agentūra;

23.1.7. jeigu įgyvendinant vietos projektą numatoma sukurti naują darbo vietą (naują etatą), jai keliamos šios tinkamumo sąlygos vietos projekto lygmeniu (nauja darbo vieta (naujas etatas) – paramos gavėjo pagal darbo sutartį, individualios veiklos pažymą, verslo liudijimą ar mažosios bendrijos vadovo pagal civilinę (paslaugų) sutartį naujai sukurta ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyta darbo vieta (visas etatas), tiesiogiai susijusi su projekte numatytos veiklos vykdymu):
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.7.1. nauja darbo vieta turi būti tiesiogiai susijusi tik su vykdoma veikla, kuriai buvo skirta parama. Naujomis darbo vietomis nelaikomos darbo vietos, kurios įgyvendinant vietos projektą buvo sukurtos kitose, su vietos projekto veikla nesusijusiose, veiklose;

23.1.7.2. nauja darbo vieta turi būti išreikšta naujų sąlyginių darbo vietų (naujų etatų) ekvivalentu, pagrįstu 8 valandų darbo diena, 40 valandų darbo savaite, dirbant ištisus metus, išskyrus, kai Darbo kodekse nustatyta kitaip (taikoma dirbantiesiems pagal darbo sutartis arba civilines (paslaugų) sutartis). Jei veikiama pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, verslo liudijimas arba individualios veiklos pažyma vietos projekte numatytai veiklai vykdyti turi galioti ištisus metus, išskyrus sezoninių darbų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, atvejus;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.7.3. viena darbo vieta laikoma tuo atveju, jei asmens darbo užmokesčio, mažosios bendrijos vadovo atlygis pagal civilinę (paslaugų) sutartį arba savarankiška veikla užsiimančio asmens grynųjų pajamų dydis per metus yra ne mažesnis negu 12 minimalių mėnesinių algų (skaičiuojama proporcingai išdirbtam laikui), nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu. Šis reikalavimas netaikomas vietos projektų vykdytojams (naujiems ūkio subjektams, veikiantiems pagal individualios veiklos pažymą ar verslo liudijimą) vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.7.4. nauja darbo vieta turi būti sukurta po vietos projekto paraiškos pateikimo iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, t. y. ne vėliau kaip paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną turi būti pateikti naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai;

23.1.7.5. naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai: pateikta sudarytos darbo sutarties, civilinės (paslaugų) sutarties, verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos kopija. Verslo liudijime arba individualios veiklos pažymoje nurodyta ekonominė veikla turi atitikti ekonominės veiklos rūšies kodą, nurodytą paramos paraiškoje, verslo plane;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.7.6. nauja sukurta darbo vieta apskaičiuojama pagal Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-718 „Dėl Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikos patvirtinimo“;

23.1.7.7. vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiais turi būti išlaikytos naujos (vietos projekto įgyvendinimo metu sukurtos) darbo vietos ir darbo vietos, kurios buvo sukurtos per vienus metus iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos (per vienus metus sukurtos darbo vietos skaičiuojamos pagal vidutinį sąrašinį metinį darbuotojų skaičių, etatais, vadovaujantis Vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus apskaičiavimo metodika, nustatyta Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 4-126 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“);

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.8. jei vietos projekte numatyti statinio statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai, turi būti pateiktas statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai. Statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai ir statinio statybos kainos apskaičiavimas turi būti parengti pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus. Statinio techninis projektas, statinio projekto bendrosios ekspertizės arba dalinės ekspertizės (kai ji privaloma) aktas ir statybą leidžiantis dokumentas (pagal statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtinimo“, nustatytus konstrukcinius požymius ir techninius parametrus) turi būti parengti ir (arba) išduoti iki vietos projekto paraiškos

pateikimo dienos ir pateikiami kartu su vietos projekto paraiška arba parengti ir (arba) išduoti iki pirmojo mokėjimo prašymo dienos ir pateikiami ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentai, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jų atskirai pateikti nereikia. Užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos, statybos užbaigimo dokumentai, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Jei statybos užbaigimo dokumentų informacinėje sistemoje „Infostatyba“ pateikti neprivaloma – statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

23.1.9. jeigu vietos projekte numatyti statybos darbai, nurodyti statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“, 12.1–12.11 papunkčiuose, su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos turi būti pateiktas paprastojo remonto projektas pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus;

23.1.10. jei vietos projekte numatyta tik nesudėtingų statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas, su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki primojome mokėjimo prašymo pateikimo dienos turi būti pateikiamas STR 1.04.04:2017 parengtas supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas ar kapitalinio remonto aprašas (kai juos privaloma rengti) ir statybą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“) arba kiti dokumentai (sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir aiškinamasis raštas) su statinio statybos kainos apskaičiavimu (projekto statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis). Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentas, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateiktas informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo atskirai pateikti nereikia;

23.1.11. jeigu vietos projekte numatytos investicijos pagal Taisyklių 23.1.8 ir (arba) 23.1.10 papunkčius, ir pagal numatytų darbų pobūdį turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, ji atliekama vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, nuostatomis. Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla, ir turi būti pateikta kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu;

23.1.12. jeigu vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą:

23.1.12.1. kuris nuosavybės teise priklauso fiziniam ir (arba) privačiam juridiniam, ir (arba) viešajam juridiniam asmeniui (įskaitant valstybės institucijas, įstaigas ir savivaldybes), pareiškėjas ir (arba) tinkamas vietos projekto partneris turi valdyti tą nekilnojamąjį turtą nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais (netaikoma, kai numatytos investicijos į naujų pastatų ir statinių statybą);

23.1.12.2. turi būti sudaryta nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo sutartis, kurioje, be kita ko, aptarta vietos projekte numatytų investicijų į nekilnojamąjį turtą, nurodytų Taisyklių 23.1.8–23.1.10 papunkčiuose, galimybė. Nekilnojamojo turto valdymo,

naudojimo ir disponavimo sutartis turi būti įregistruota VĮ Registrų centre ir galioti ne trumpiau kaip iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai, išskyrus vietos projekto įgyvendinimo vietą, gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos;

23.1.12.3. žemė po naujai statomais statiniais ar žemė, į kurią investuojama, pareiškėjui turi priklausyti nuosavybės teise, išskyrus atvejus, kai pareiškėjas žemės valdymo, naudojimo ar disponavimo ja sutartį yra sudaręs su valstybinės žemės valdytoju. Žemės valdymo, naudojimo ar disponavimo ja sutartis, sudaryta su valstybinės žemės valdytoju, turi būti užregistruota VĮ Registrų centre ir galioti ne trumpiau kaip iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Pareiškėjai ir (arba) vietos projekto partneriai – valstybės institucijos, įstaigos, savivaldybės ir jų įstaigos turi valdyti žemę nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimo pagrindais. Nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo sutartis, kurioje aptarta vietos projekte numatytų investicijų į nekilnojamąjį turtą, nurodytų Taisyklių 23.1.8–23.1.10 papunkčiuose, galimybė, turi būti užregistruota VĮ Registrų centre ir galioti ne trumpiau kaip iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai, išskyrus vietos projekto įgyvendinimo vietą, gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

23.1.12.4. kurį savivaldybė valdo, naudojasi, disponuoja juo nuosavybės teise ir šis juridinis faktas yra įregistruotas VĮ Registrų centre, o vietos projektą teikia arba vietos projekte, kaip vietos projekto partneris, dalyvauja savivaldybės administracija ar kita savivaldybės įstaiga ar įmonė, ji turi būti savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto patikėtine. Nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo, disponavimo patikėjimo teise faktas grindžiamas pateikiant savivaldybės tarybos sprendimą dėl turto perdavimo patikėtiniui ir turto perdavimo–priėmimo aktą. Šių dokumentų pateikti nereikia, jeigu pareiškėja – savivaldybės administracija, kita savivaldybės įstaiga ar įmonė tapo savivaldybės turto patikėtine pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 17 straipsnio 2 dalį. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai, išskyrus vietos projekto įgyvendinimo vietą, gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos;

23.1.12.5. tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą investuojama į valstybinės žemės sklypą, kuris yra nesuformuotas, turi būti gautas rašytinis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pritarimas planuojamai veiklai vykdyti;

23.1.12.6. kuris nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausantį sutuoktiniams), prie vietos projekto paraiškos turi būti pridėti visų nekilnojamojo turto savininkų sutikimai dėl vietos projekte numatytų investicijų. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai, išskyrus vietos projekto įgyvendinimo vietą, gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos;

23.1.13. jei vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su licencijuojama veikla arba veikla, kuriai vykdyti turi būti išduotas leidimas, ne vėliau kaip kartu su galutiniu mokėjimo prašymu turi būti pateikta licencijos arba leidimo kopija;

23.1.14. jei vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su maisto tvarkymu, jos turi atitikti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;

23.1.15. vietos projekto turinys negali būti susijęs su šiomis veiklos sritimis:

23.1.15.1. alkoholinių gėrimų gamyba;

23.1.15.2. tabako gaminių gamyba;

23.1.15.3. ginklų, šaudmenų ir jų dalių gamyba;

23.1.15.4. azartinių lošimų, lažybų, loterijų organizavimu;

23.1.15.5. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

23.1.15.6. draudimo, perdraudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

23.1.15.7. nekilnojamojo turto operacijomis;

23.1.15.8. teisinės veiklos organizavimu;

23.1.15.9. medžiokle, gyvūnų gaudymu spąstais ir kitais įrankiais, medžioklės ir brakonieriavimo patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis;

23.1.15.10. farmacine veikla;

23.1.15.11. krovinių gabenimu keliais;

23.1.16. fizinių asmenų vietos projektai gali būti remiami tik tuo atveju, jeigu jie yra privataus verslo pobūdžio (fizinių asmenų vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą);

23.1.17. juridinių asmenų vietos projektai, kai jų steigėjas ir vietos projekto paraiškos pateikimo dieną vienintelis dalyvis yra vienas fizinis asmuo, yra prilyginami privataus verslo pobūdžio vietos projektams;

23.2. specialiosios tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu, nustatytos VPS priemonės ir (arba) jos veiklos sričių, pagal kurias yra kviečiama teikti vietos projektus, aprašymuose (taikoma, jeigu tokių sąlygų yra).

**Tinkamumo sąlygos tinkamoms finansuoti išlaidoms**

24. FSA turi būti nurodytos šios bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, t. y. tinkamos finansuoti vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi:

24.1. būti aiškiai nurodytos FSA dalyje, skirtoje tinkamų finansuoti išlaidų sąrašui;

24.2. būti detaliai išdėstytos vietos projekto paraiškoje;

24.3. būti tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu ir būtinos (vietos projekto tikslai nebūtų pasiekti be vietos projekte numatytų prašomų finansuoti išlaidų);

24.4. būti patikrinamos vietos projekto įgyvendinimo ir jo kontrolės laikotarpiu (pvz., patikrų vietoje, auditų metu įmanoma įsitikinti, kad tokios išlaidos buvo faktiškai patirtos);

24.5. būti nekeičiamos vietos projekto įgyvendinimo metu, t. y. vietos projekto išlaidos, numatytos vietos projekto paraiškoje ir patvirtintame vietos projekte, jo įgyvendinimo metu negali būti keičiamos arba papildomos naujomis, išskyrus atvejus, nustatytus Taisyklių 133.3 papunktyje;

24.6. neviršyti vidutinių atitinkamų prekių, paslaugų, darbų rinkos kainų. Laikoma, kad iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija vidutinių rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai):

24.6.1. bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. *Print Screen*), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje;

24.6.2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašiems paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams

(Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“);

24.6.3. atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-83, 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02322*

24.6.4. jeigu vietos projekte numatyta kurti naują (-as) darbo vietą (-as), planuojamos vienos darbo vietos (vieno etato) sukūrimo kaina (vertinama paramos lėšų dalis be nuosavo indėlio) negali būti didesnė už VPS suplanuotą naujos darbo vietos sukūrimo kainą VPS priemonės arba jos veiklos srities, pagal kurią yra skelbiamas kvietimas teikti vietos projektus, lygmeniu (vertinamas santykis tarp VPS priemonei arba jos veiklos sričiai, pagal kurią planuojama kurti darbo vietas, numatyto biudžeto ir planuojamo VPS darbo vietų sukūrimo rodiklio pagal atitinkamą VPS priemonę ar jos veiklos sritį reikšmės); jeigu vietos projektu kuriama mažiau arba daugiau kaip viena darbo vieta (etatas), planuojamos darbo vietos kainos pagrįstumui įrodyti taikomas *pro rata* principas (pvz., jeigu pagal VPS priemonę apskaičiuojama, kad planuojama vienos naujos darbo vietos (etato) kaina yra 50 000 Eur, o vietos projekte numatoma sukurti ir išlaikyti 0,5 naujos darbo vietos (etato), laikoma, kad didžiausia galima parama 0,5 naujos darbo vietos (etato) sukurti gali siekti iki 25 000 Eur; jeigu pagal VPS priemonę numatyta, kad planuojama vienos naujos darbo vietos (etato) kaina yra 50 000 Eur, o vietos projekte numatoma sukurti ir išlaikyti 1,5 naujos darbo vietos (etato), laikoma, kad didžiausia galima parama 1,5 naujos darbo vietos (etato) sukurti gali siekti iki 75 000 Eur).

*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-83, 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02322*

24.7. neviršyti didžiausios paramos vietos projektui įgyvendinti dydžio ir didžiausios galimos paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamosios dalies, nurodytų VPS ir FSA. Jeigu vietos projektas yra integruotas arba dvisektoris (kai vietos projektas pateikiamas pagal kelias VPS priemones ar jų veiklos sritis), didžiausia paramos suma ir paramos lyginamoji dalis atskiroms vietos projekto dalims nustatoma pagal FSA nurodytą informaciją, taikomą atskiroms VPS priemonėms ar jų veiklos sritims;

24.8. būti tinkamai susietos su ES kaimo plėtros politikos (taikoma kaimo vietovių VPS ir dvisektorėms VPS) ir ES kaimo plėtros bei ES žvejybos ir akvakultūros politikų (taikoma dvisektorėms VPS) remiamomis sritimis (VPS vykdytoja, vadovaudamasi VPS nustatytomis VPS priemonių sąsajomis su minėtų ES politikų remiamomis sritimis, pareiškėjams teikia konsultacijas ir užtikrina, kad sąsajos vietos projekto paraiškoje būtų nurodytos tinkamai – atitiktų VPS nurodytus kodus), t. y.:

24.8.1. jeigu pateiktas paprastas kaimo vietovių vietos projektas (taikoma kaimo vietovių VPS ir dvisektorėms VPS), turi būti aiškiai nurodyta, prie kurios vienos ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities įgyvendinimo priskiriamos išlaidos. Pavyzdžiui, teikiamas ne žemės ūkio verslo įkūrimo vietos projektas, visos išlaidos susiejamos su ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities 6A kodu;

24.8.2. jeigu pateiktas integruotas kaimo vietovių vietos projektas (taikoma kaimo vietovių VPS ir dvisektorėms VPS), turi būti aiškiai nurodyta, prie kurių ES kaimo plėtros prioriteto tikslinių sričių įgyvendinimo priskiriamos kiekvienos atskiros išlaidos ar išlaidų grupė. Pavyzdžiui, teikiamas integruotas vietos projektas, apimantis socialinio verslo įkūrimo ir socialinio verslumo mokymų vedimo išlaidas, tuomet išlaidos, skirtos socialinio verslo įkūrimui (pvz., įrangos, įrenginių

įsigijimo išlaidos), susiejamos su ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities 6B kodu, o išlaidos, skirtos socialinio verslumo mokymams (pvz., atlyginimas lektoriui), susiejamos su ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities 1C kodu;

24.8.3. jeigu pateiktas paprastas žvejybos ir akvakultūros vietos projektas (taikoma dvisektorėms VPS), turi būti aiškiai nurodyta, prie kurio vieno ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio įgyvendinimo priskiriamos išlaidos;

24.8.4. jeigu pateiktas integruotas žvejybos ir akvakultūros vietos projektas (taikoma dvisektorėms VPS), turi būti aiškiai nurodyta, prie kurių ES žvejybos ir akvakultūros prioritetų konkrečių tikslų ir uždavinių įgyvendinimo priskiriamos kiekvienos atskiros išlaidos ar išlaidų grupė;

24.8.5. jeigu pateiktas dvisektoris vietos projektas (taikoma dvisektorėms VPS), turi būti aiškiai nurodyta, prie kurio vieno ESIF (EŽŪFKP arba EJRŽF) yra priskiriamos atskiros išlaidos ar jų grupės, taip pat šalia kiekvienos atskiros išlaidos arba jų grupės nurodomas vienas ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities kodas arba vienas ES žvejybos ir akvakultūros prioriteto konkretaus tikslo ir uždavinio kodas;

24.9. atitikti taikytinus ES ir nacionalinius standartus. Laikoma, kad įsigytos prekės atitinka ES ir nacionalinius standartus, jeigu jos pažymėtos ženklu „CE“ (ženklas „CE“ – tai įrodymas, kad įsigytas produktas buvo įvertintas ir atitinka ES saugos, sveikatos ir aplinkos apsaugos reikalavimus) arba jomis viešai ir laisvai prekiaujama Lietuvos Respublikoje (įsigijus išrašomi visi pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privalomi pirkimo–pardavimo faktą patvirtinantys dokumentai, pateikiami atitiktį standartams įrodantys dokumentai ar jų kopijos, jeigu pardavėjas tokius dokumentus privalo turėti);

24.10. būti patirtos nepažeidžiant pirkimų tvarkos, nurodytos Taisyklių 137–142 punktuose;

24.11. būti pagrįstos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais. Išlaidų pagrindimo dokumentai – rangovų, paslaugų teikėjų ar prekių tiekėjų pateiktos sąskaitos, priėmimo–perdavimo aktai ar kiti dokumentai, kuriais pagrindžiamos patirtos išlaidos. Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai – banko sąskaitos išrašai, interneto bankininkyste besinaudojančių vietos projektų vykdytojų pateikti išrašai, patvirtinti vietos projekto vykdytojo (taikoma fiziniams asmenims), vietos projekto vykdytojo vadovo ar kito įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jeigu jis antspaudą privalo turėti (taikoma juridiniams asmenims). Visos išlaidos turi būti apmokamos per vietos projekto vykdytojo banko atsiskaitomąją sąskaitą;

24.12. būti patirtos tinkamu laikotarpiu, kuris turi būti nurodytas patvirtintame FSA, bet ne anksčiau kaip nuo vietos projekto pateikimo dienos ir ne vėliau kaip iki vietos projekto įgyvendinimo tinkamo laikotarpio pabaigos, išskyrus vietos projekto bendrąsias išlaidas. Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 12 mėnesių iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Vietos projekto tinkamas įgyvendinimo laikotarpis – iki 36 mėn. nuo vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo dienos arba sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, kai paramos sutartys nesudaromos. Visos vietos projektų įgyvendinimo išlaidos pagal KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“ (kodas 19.2) turi būti patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ne vėliau kaip iki 2023 m. liepos 1 d. Visais atvejais vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne vėliau kaip 1 mėnuo iki konkrečios VPS įgyvendinimo pabaigos.

*Papunkčio pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

25. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos nurodomos Taisyklių 27 punkte. Detalus tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas pagal tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas turi būti nurodytas FSA.

26. Nustatydama detalų tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą VPS vykdytoja turi vadovautis VPS prioritetais ir VPS priemonės ir (arba) VPS priemonės veiklos srities turinio (jeigu kviečiama teikti vietos projektus pagal atskirą VPS priemonės veiklos sritį) aprašymu. Visos tinkamų finansuoti išlaidų eilutės turi būti tiesiogiai susijusios su VPS priemonės turiniu ir būtinos VPS

priemonei įgyvendinti. Jeigu pagal VPS priemonę ar jos veiklos sritį remiama veikla pagal turinį yra panaši į veiklą, remiamą pagal KPP priemonę, ŽVP priemonę ar jų veiklos sritis, rekomenduojama VPS vykdytojai vadovautis tos KPP priemonės, ŽVP priemonės ar jų veiklos sričių įgyvendinimo taisyklėse nustatytu tinkamų finansuoti išlaidų sąrašu, išskyrus bendrąsias išlaidas, kurios visais atvejais turi būti apibrėžtos pagal Taisykles, o jų dydis nustatytas vadovaujantis Taisyklių 27.4 papunkčiu (vadovaujamasi KPP priemonės, ŽVP priemonės ar jų veiklos sričių įgyvendinimo taisyklėmis, kurios taikomos paskutinio kvietimo metu gautoms paraiškoms pagal KPP priemonę, ŽVP priemonę ar jų veiklos sritis). VPS vykdytoja, rengdama detalų tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą priemonės ir (arba) veiklos srities, artimos KPP priemonei, ŽVP priemonei ar jų veiklos sritims, FSA ir nesivadovaujanti tos KPP priemonės, ŽVP priemonės ar jų veiklos sričių tinkamų finansuoti išlaidų sąrašu (jį keičianti), tais atvejais, kai kvietimo teikti vietos projektus dokumentus derina su Agentūra, turi Agentūrai pateikti aiškius motyvus ir pagrindimą, kodėl tokie pakeitimai būtini. Nepateikus pagrindimo, kodėl būtina keisti tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą, ar tinkamai nepagrindus šio poreikio, pakeitimai negalimi.

27. Tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų kategorijos:

27.1. naujų prekių įsigijimas. Motorinės transporto priemonės įsigijimas yra tinkamos finansuoti išlaidos tik tuo atveju, jeigu:

27.1.1. vietos projekto pagrindinė planuojama veikla – mobilioji prekyba VVG teritorijoje pagaminta produkcija arba pavėžėjimo paslaugos teikimas socialiai pažeidžiamiems ir socialiai atskirtiems asmenims, gyvenantiems VVG teritorijoje. Socialiai pažeidžiamais asmenimis laikomi: našlaičiai vaikai ir paaugliai iki 18 m.; socialinės rizikos šeimose augantys vaikai ir paaugliai iki 18 m.; skurdą ir skurdo riziką patiriantys vieniši asmenys ir šeimos; negalią turintys asmenys; senyvo amžiaus (daugiau negu 65 m.) žmonės; vienišos mamos ar tėvai, auginantys vaikus iki 18 m.; daugiavaikės (turinčios 3 ir daugiau vaikų (įvaikių)) šeimos; niekur nesimokantis ir nedirbantis jaunimas iki 29 m.; bedarbiai. Socialiai atskirtais asmenimis laikomi socialiai pažeidžiami asmenys ir mokyklinio amžiaus vaikai, gyvenantys kaimo vietovėse ir lankantys formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigas, nutolusias nuo jų gyvenamosios vietos daugiau kaip 3 km. Motorinių transporto priemonių klasifikavimas pagal kategorijas ir klases nustatytas Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“. Neremiamas transporto priemonių, kurios priskiriamos prie L ar jai prilygintos kategorijos (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kt.), prie M kategorijos (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir šios kategorijos priskiriamų kėbulų tipų (išskyrus aštuonių sėdimų vietų, neįskaitant vienos sėdimos vietos vairuotojui, transporto priemones, skirtas keleiviams vežti); prie N kategorijos priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – N1 (išskyrus išimtį, nurodytą Taisyklių 27.1.2 papunktyje), BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS; prie G kategorijos (visureigiai) ir šios kategorijos priskiriamų kėbulų tipų; prie O kategorijos (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD (L kategorijos transporto priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemonių, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ (pvz., gyvenamieji automobiliai, kemperiai), įsigijimas;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

27.1.2. planuojamas įgyvendinti verslo projektas, įskaitant NVO, bendruomeninį ir socialinį verslą – Taisyklių 27.1.1 papunktyje įvardytos motorinės transporto priemonės ir N kategorijos N1 klasės motorinės transporto priemonės (parama įsigyti N kategorijos, N1 klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti (išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr.

2B-479, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinių skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų ir kai ji neatsiejamai susijusi su versle numatytomis teikti paslaugomis, pvz.: maisto pristatymu, mobilios įrangos pervežimu į paslaugų teikimo vietą ir pan., t. y. neskirta krovinių gabenimo keliais veiklai vykdyti);

27.2. darbų ir paslaugų įsigijimas;

27.3. naujų priemonių ar prekių, kurios bus sunaudojamos vietos projekto įgyvendinimo metu, įsigijimas (šios išlaidos gali būti tinkamos finansuoti tik įgyvendinant veiklos arba mokymų vietos projektus);

27.4. vietos projekto bendrosios išlaidos, įskaitant vietos projekto viešinimo priemonių, nurodytų Taisyklių 155–160 punktuose, įsigijimo, tačiau ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų (skaičiuojama nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus bendrąsias). Bendrosios išlaidos, susijusios su atlyginimu konsultantams, už konsultacijas vietos projekto paraiškos ir (arba) verslo plano, veiklos aprašo rengimu ir (arba) įgyvendinimu, turi būti pagrįstos, nustatant vienos valandos kainos atitiktį vidutinėms rinkos kainoms ir jų skaičių būtinoms konsultacijoms suteikti (grindžiant valandų skaičių būtina detaliai nurodyti, pagal konsultacijų turinį);

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

27.5. PVM, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra tinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdantis valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra tinkamos finansuoti išlaidos;

27.6. netiesioginės vietos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomas supaprastintas išlaidų mokėjimo būdas – fiksuotoji norma, apskaičiuotos pagal Taisyklių 6 priede pateikiamą aprašą ir neviršijančios jame nustatytų ribų.

*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

28. Netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos:

28.1. neatitinkančios Taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos FSA;

28.2. neišvardytos VPS vykdytojos patvirtintoje vietos projekto paraiškoje (po vietos projekto paraiškos pateikimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis);

28.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas);

28.4. nepagrįstai didelės išlaidos. Kilus įtarimui dėl kainų padidinimo, VPS vykdytoja, nustatydama planuojamų tinkamų finansuoti išlaidų dydį, ir Agentūra, atlikdama tinkamumo vertinimą, turi palyginti pareiškėjo pateiktus dokumentus, pagrindžiančius konkrečios išlaidos dydį su atitinkamų rinkoje egzistuojančių vidutinių išlaidų dydžiu (taikoma, jeigu FSA nėra nustatyto įkainio tokioms išlaidoms). Tuo atveju, kai VPS vykdytoja ar Agentūra nustato, kad pareiškėjo pateiktame dokumente, pagrindžiančiame konkrečios išlaidos kainą, konkrečios išlaidos kaina yra didesnė nei vidutinė rinkoje egzistuojančios atitinkamos prekės, paslaugos ar darbų išlaidos kaina, pareiškėjui VPS vykdytoja ar Agentūra turi siųsti paklausimą su prašymu per paklausime nustatytą laiką pateikti papildomą konkrečios išlaidos kainos pagrindimą. Pareiškėjui nepateikus papildomo pagrindimo arba pateikus neišsamų, nemotyvuotą pagrindimą, VPS vykdytoja ar Agentūra tinkamomis finansuoti išlaidomis turi pripažinti tą konkrečios išlaidos kainą, kuri yra mažesnė (nustatyta VPS vykdytojos ar Agentūros). VPS vykdytoja ar Agentūra apie tai informuoja pareiškėją ir suderina su juo, ar jis sutinka su sumažinta tinkamos finansuoti išlaidos kaina. Jeigu pareiškėjas nesutinka ar per paklausime nustatytą laiką nepateikia jokio atsakymo, laikoma, kad

vietos projekto paraiškoje numatytos nepagrįstai didelės išlaidos, neatitinkančios tinkamumo sąlygų, dėl to vietos projekto paraiška pripažįstama netinkama finansuoti ir yra atmetama. Agentūra, vadovaudamasi Taisyklių 110 punktu, dalijasi patirtimi dėl šio Taisyklių papunkčio taikymo, taip pat teikia VPS vykdytojai metodines rekomendacijas dėl kitų būdų, susijusių su tinkamų finansuoti išlaidų kainų pagrįstumo vertinimu;

28.5. *Neteko galios nuo 2019-05-22*

*Papunkčio naikinimas:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

28.6. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;

28.7. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

28.8. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;

28.8[1]. naujų prekių įsigijimo išlaidos mokymų vietos projektuose, išskyrus Taisyklių 27.3 papunktyje nustatytą atvejį;

*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-83, 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02322*

28.9. trumpalaikio turto, įgyto paramos gavėjo projekto, kurio vertė yra mažesnė nei paramos gavėjo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė, paramos lėšomis, išlaidos, išskyrus Taisyklių 27.3 papunktyje nurodytas išlaidas. Paramos gavėjas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi sunaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

28.10. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;

28.11. išlaidos, kurios buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojo – viešojo juridinio asmens veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);

28.12. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Taisyklių 27.4 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projektų vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;

28.13. išlaidos, nebūtinos vietos projektui sėkmingai įgyvendinti ir neatitinkančios patikimo finansų valdymo principo, pavyzdžiui, vietos projekto poreikius viršijančių techninių parametrų gaminių, prabangaus dizaino (apdailos) gaminių ar gaminių su projekto vykdytojui nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, kai nėra kitos galimybės);

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

28.14. bendrosios išlaidos ar jų dalis, sutampančios su netiesioginėmis išlaidomis ar jų dalimi.

*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

**Tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis**

29. Vietos projektas turi būti suderintas su ES horizontaliosiomis politikos sritimis:

29.1. darniu vystymusi, įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos mažinimo veiksmus (taikomos abi sąlygos):

29.1.1. jeigu vietos projekte numatyta ūkinė veikla, ji turi būti leistina aplinkos apsaugos požiūriu, t. y. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 str. 2 d. nustatytais atvejais turi būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas, kuris turi būti patvirtintas atsakingos institucijos – Aplinkos apsaugos agentūros. Įvertinus planuojamos ūkinės veiklos pobūdį ir poveikį aplinkai, kai tai privaloma, turi būti pripažinta, kad planuojama ūkinė veikla yra leistina pasirinktoje vietoje. Jeigu taikomas šis Taisyklių papunktis, poveikio aplinkai vertinimas dėl vietos projekte numatytos ūkinės veiklos turi būti baigtas iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos;

29.1.2. vietos projekte turi būti pagrįsta, kad numatytos investicijos turi teigiamos įtakos darniam vystymuisi arba yra neutralios šiuo aspektu. Pavyzdžiui, teigiama įtaka darniam vystymuisi gali būti įrodoma pagrindžiant, kad vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su atsinaujinančiųjų energijos išteklių energijos panaudojimo skatinimu; naujų mažą anglies dioksido kiekį išskiriančių technologijų diegimu, skatinant racionalų išteklių panaudojimą; vietos projektu siekiama mažinti teršalų, atliekų kiekį; vietos projekte numatomos prevencinės biologinės įvairovės nykimo mažinimo priemonės; vietos projektu prisidedama prie žaliųjų technologijų ir gamybos metodų derinimo bei vystymo; vietos projektu prisidedama prie vartojimo būdų kaitos ir vartotojų aplinkosauginio švietimo;

29.2. moterų ir vyrų lygiomis galimybėmis ir nediskriminavimo skatinimu dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus (išskyrus jaunų žmonių iki 40 m. pozityviąją diferenciaciją, kuri yra leidžiama įgyvendinant VPS), šeimyninės padėties, lytinės orientacijos, t. y. vietos projekte pagrįsta, kad numatytos investicijos turi teigiamos įtakos moterų ir vyrų lygioms galimybėms, nediskriminavimo skatinimui arba yra neutralios šiuo aspektu;

29.3. konkurencijos teise. Parama vietos projektui įgyvendinti turi būti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimu vienam ūkio subjektui, t. y. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1407/2013) ir (arba) 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL 2014 L 190, p. 45) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 717/2014). Vadovaujantis EK 2003 m. gegužės 6 d. rekomendacijos Nr. 2003/361/EC „Dėl labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių sampratos“ 1 priedo „Labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių samprata“ 1 str. įmone laikomas bet koks asmuo, užsiimantis ekonomine veikla, nepriklausomai nuo jo teisinės formos; tai apima fizinius asmenis, užsiimančius individualia veikla, ir šeimų verslus amatų ar kitos ekonominės veiklos srityse, taip pat partnerystes ar asociacijas, užsiimančias ekonomine veikla. Susijusių įmonių apibrėžimas ir kitos nuostatos pateikiamos Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatyme. Pareiškėjas, užsiimantis arba ketinantis užsiimti ūkine veikla, turi užpildyti ir pateikti „Vienos įmonės“ deklaraciją pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 (taikoma Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengta forma, kuri skelbiama interneto tinklalapyje www.esinvesticijos.lt) ir Smulkiojo bei vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijas, parengtas pagal Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro

2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“ (toliau bendrai vadinamos Įmonės susietumo deklaracija). Atitiktį šiai tinkamumo sąlygai vertina Agentūra:

29.3.1. Agentūra įvertina, ar pareiškėjas atitinka tinkamo pareiškėjo statusą (labai maža, maža ar vidutinė įmonė), nurodytą FSA, ir turi teisę gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal Reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 ir (arba) pagal Reglamentą (ES) Nr. 717/2014. Vertinimo metu Agentūra vadovaujasi Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 4-126 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nustatydama įmonės dydį), Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“, ir Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2015 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1S-120/2015 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, patikrina informaciją apie visą per trejus paskutinius finansinius metus pareiškėjo ir su juo susijusių ūkio subjektų (o pareiškėjo reorganizacijos atveju – taip pat ir iki reorganizacijos buvusių ūkio subjektų) gautą *de minimis* pagalbą ir nustato, ar bendra *de minimis* pagalbos suma neviršija leidžiamo *de minimis* pagalbos dydžio. Jeigu pareiškėjui, įskaitant visus su juo susijusius juridinius ir fizinius asmenis, suteikus paramą vietos projektui įgyvendinti būtų viršijama bendra leistina *de minimis* pagalbos suma, negali būti skirta net ta paramos vietos projektui įgyvendinti dalis, kuri šios sumos neviršija;

29.3.2. Agentūra nustato pareiškėjo dydį (nustato, ar tai labai maža, maža ar vidutinė įmonė) ir teisę gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal Reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 ir (arba) pagal Reglamentą (ES) Nr. 717/2014.

**Tinkamumo sąlygos vietos projektui finansuoti**

30. Vietos projekto tinkamos finansuoti išlaidos apmokamos taikant ne didesnę negu VPS ir FSA nurodytą paramos lyginamąją dalį (intensyvumą). Pareiškėjas turi įrodyti, kad turi finansinių ir (arba) organizacinių galimybių užtikrinti tinkamus vietos projekto finansavimo šaltinius.

31. Tinkamu vietos projekto finansavimo šaltiniu yra laikoma:

31.1. pareiškėjo nuosavos piniginės lėšos arba savivaldybės biudžeto lėšos (kai taikoma);

31.2. tinkamo vietos projekto partnerio nuosavos piniginės lėšos;

31.3. pareiškėjo skolintos lėšos;

31.4. pareiškėjo ir (arba) tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – savanoriškais darbais;

31.5. pareiškėjo ir (arba) tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – nekilnojamuoju turtu;

31.6. pareiškėjo iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinos lėšos;

31.7. gautinos paramos lėšos, kai vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu.

32. FSA turi būti nurodytos šios bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamais vietos projekto finansavimo šaltiniais:

32.1. įgyvendinant vietos projektą galima pasirinkti vienos rūšies tinkamą vietos projekto finansavimo šaltinį (pvz., piniginėmis lėšomis) arba derinti kelis tinkamus vietos projekto finansavimo šaltinius (pvz., pinigines lėšas ir įnašą natūra – savanorišku darbu);

32.2. jeigu pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis lėšomis, prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikti dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai

nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo. Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojantis el. bankininkystės sistema) finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) išduoti viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti) ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto paraiškos vertinimo pabaigos;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

32.3. jeigu prie vietos projekto piniginėmis lėšomis prisideda tinkamas pareiškėjo partneris, prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikti dokumentai, kuriais įrodoma, kad tinkamas vietos projekto partneris turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo. Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti patikimo subjekto – finansinių institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) viešojo juridinio asmens – pareiškėjo partnerio, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (šis įsipareigojimas turi būti aiškiai įvardytas jungtinės veiklos sutartyje)**,** ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto paraiškos vertinimo pabaigos;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

32.4. jeigu pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda skolintomis lėšomis, skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su vietos projekto paraiška, pateikiant paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus. Jei paskolą planuoja suteikti fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su vietos projekto paraiška pateikiamas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotuose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti sudaryti ir išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti banko darbuotojo). VPS vykdytoja tikrina, ar paskolą ketinantis suteikti asmuo turi reikiamą lėšų sumą: fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, gali suteikti paskolą, ne didesnę nei pinigų likutis banko sąskaitoje ir (arba) terminuotuose, kaupiamuosiuose indėliuose. Iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, pateikimo, vietos projekto vykdytojas turi pateikti pasirašytą paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis. Jei paskolą suteikia ne kredito įstaiga, paskolos sutartis turi būti patvirtinta notaro (paskola, suteikta ne kredito įstaigų, galima tik verslo pradžios ar verslo plėtros atvejais, įskaitant socialinį ir bendruomeninį verslą). Keičiant finansavimo šaltinį, kuris buvo tinkamas vietos projekto paraiškos teikimo dieną, atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

32.5. jeigu pareiškėjas nurodo, kad įgyvendindamas vietos projektą prie jo prisidės įnašu natūra – savanoriškais darbais arba nekilnojamuoju turtu, turi būti įvykdytos sąlygos, nurodytos Taisyklių 5 priede;

32.6. jeigu pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinomis lėšomis, šis nuosavas indėlis turi būti pagrįstas verslo plano, finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas vietos projekto paraiškoje;

32.7. jeigu pareiškėjas nurodo, kad dalį vietos projekto finansuos gautinomis paramos lėšomis, vietos projekto paraiškoje ir verslo plane turi būti aiškiai nurodyta, kad vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu, ir atitinkamai pagrįsta, kuriame etape planuojama panaudoti gautas paramos lėšas.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

33. Vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai – vietos projekto vykdytojų sutikimas prisiimti pareigas, susijusias su parama vietos projektui įgyvendinti, ir jų laikytis iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos.

34. Vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai nustatomi FSA vadovaujantis:

34.1. bendraisiais vietos projektų vykdytojų įsipareigojimais, nustatytais Taisyklėse, atsižvelgiant į KPP ir ŽVP išdėstytus paramos gavėjų įsipareigojimus, kurie taikomi investicinėms KPP priemonėms ir (arba) ŽVP priemonėms;

34.2. specialiaisiais vietos projektų vykdytojų įsipareigojimais, nustatytais VPS;

34.3. papildomais vietos projektų vykdytojų įsipareigojimais, kurie nustatomi konkretaus kvietimo teikti vietos projektus dokumentuose, atsižvelgiant į VPS priemonės specifiką ir Taisyklių 41–47 punktų nuostatas.

35. FSA turi būti nurodyti šie bendrieji pareiškėjų, vietos projektų vykdytojų ir jų partnerių (jeigu tokie yra) įsipareigojimai, kurie turi būti taikomi vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpiu:

35.1. nenutraukti gamybinės veiklos ir neperkelti jos už VVG teritorijos ribų (taikoma, jeigu vietos projektas susijęs su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, išskyrus atvejus, nurodytus Taisyklių 23.1.4.1 ir 23.1.4.2 papunkčiuose);

35.2. nepakeisti nekilnojamojo turto arba jo dalies, į kurį investuojama, nuosavybės teisių (taikoma, jeigu vietos projektas susijęs su investicijomis į infrastruktūrą arba verslą, arba tas nekilnojamasis turtas buvo pripažintas tinkamu nuosavu indėliu);

35.3. nepakeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniams vietos projekto tikslams (taikoma, jeigu vietos projektas susijęs su investicijomis į infrastruktūrą arba verslą). Jeigu vietos projekto vykdytojas planuoja daryti bet kokius šiame Taisyklių papunktyje minimų vietos projektų pakeitimus, iki vietos projekto pakeitimų pradžios turi apie tai informuoti VPS vykdytoją ir Agentūrą. Galutinį sprendimą dėl planuojamų vietos projekto pakeitimų neigiamos įtakos pradiniams vietos projekto tikslams buvimo arba nebuvimo priima Agentūra vidaus procedūrose nustatyta tvarka;

35.4. viešinti gautą paramą Taisyklių 155–160 punktų nustatyta tvarka;

35.5. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti panaudota parama (vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas, esant draudimo paslaugų prieinamumui). Įvykus draudžiamajam įvykiui vietos projekto vykdytojas įsipareigoja nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai raštu pranešti VPS vykdytojai, o ši nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai informuoti Agentūrą. Reikalavimas apdrausti turtą gali būti netaikomas, jei vietos projekto vykdytojas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nebuvo galimybių ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui – vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu atkurti turtą didžiausia turto atkuriamąja verte, o vietos projekto kontrolės laikotarpiu atkurti turtą ne mažesne negu likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

35.6. su vietos projektu susijusių finansinių operacijų įrašus atskirti nuo kitų vietos projekto vykdytojo vykdomų finansinių operacijų;

35.7. siekiant palankaus sprendimo, nedaryti įtakos vietos projektą vertinantiems VPS vykdytojos darbuotojams, sprendimą dėl vietos projekto finansavimo priimančiam VPS vykdytojos valdymo organui arba atskiriems jo nariams, Agentūrai, Ministerijai;

35.8. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti vietos projekto įgyvendinimą (VPS vykdytojai, Agentūrai, Ministerijai, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Viešųjų pirkimų tarnybai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, EK, Europos Audito Rūmams), tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo sąlygų, atrankos kriterijų ir įsipareigojimų vietos projekto įgyvendinimo metu ir kontrolės laikotarpiu;

35.9. teikti VPS vykdytojai ir (arba) Agentūrai visą informaciją ir duomenis, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu, reikalingus vietos projekto įgyvendinimo valdymui, stebėsenai ir vertinimui atlikti.

36. Specialieji vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai yra nustatyti VPS – vietos projekto vykdytojas turi raštu įsipareigoti vykdyti visus privalomus įsipareigojimus, nurodytus VPS (jeigu tokie yra numatyti).

37. Papildomi vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai, nustatomi VPS vykdytojos iniciatyva konkrečiam kvietimui teikti vietos projektus, turi atitikti Taisyklių 41–47 punktus.

## TREČIASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

38. Vietos projektų atrankos kriterijai – vietos projektų pridėtinę vertę nustatantys reikalavimai, kurių reikšmė VPS priemonei įgyvendinti įvertinama taikant balus.

39. FSA turi būti nurodyta, kad vietos projekto paraiškoje deklaruojama atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams turi būti išlaikoma visą vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį (išskyrus atrankos kriterijus, kuriems atitiktis gali būti patikrinama tik vietos projekto paraiškos pateikimo metu ir kurių pokyčiams pareiškėjas neturi ir negali turėti įtakos (pvz. amžius, nedarbo lygis ir pan.).

40. Vietos projektų atrankos kriterijai nustatomi FSA vadovaujantis šiomis vietos projektų atrankos kriterijų nustatymo taisyklėmis:

40.1. vietos projektų atrankos kriterijus sudaro specialieji vietos projektų atrankos kriterijai, nustatyti patvirtintoje VPS kiekvienai VPS priemonei ir jos veiklos sričiai (jeigu tokių yra) (VPS 9 dalyje „VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas“), ir papildomi vietos projektų atrankos kriterijai, kurie nustatomi konkrečiam kvietimui teikti vietos projektus;

40.2. vietos projektų atrankos kriterijai turi būti aiškūs, objektyvūs, nediskriminaciniai, jais turi būti siekiama geriausios atitikties VPS prioritetams ir VPS priemonės tikslams, jie turi būti patikrinami pagal dokumentinius įrodymus ir turi būti įmanoma jų laikymosi kontrolė vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu. Netinkamais vietos projektų atrankos kriterijais laikomi kriterijai, kurių neįmanoma išmatuoti ir patikrinti (pvz., „vietos projektas turi ypatingos reikšmės VVG teritorijai“), taip pat diskriminuojamojo pobūdžio (pvz., „pareiškėjas yra VPS vykdytojos narys“, „pareiškėjas – bendruomeninė organizacija“ (šis atrankos kriterijus gali būti laikomas tinkamu, jeigu VPS priemonės tikslai tiesiogiai susiję su bendruomeninio sektoriaus plėtra, o VPS priemonės tiksline grupe aiškiai įvardytos bendruomeninės organizacijos), „vietos projektas pateiktas anksčiau“). Laikoma, kad vietos projektų atrankos kriterijaus laikymosi kontrolė yra neįmanoma, jeigu jo laikymasis tiesiogiai priklauso nuo trečiojo asmens veikimo arba neveikimo. Jeigu kviečiama teikti integruotus arba dvisektorius vietos projektus, rekomenduojama numatyti vieną iš atrankos kriterijų „teikiamas integruotas vietos projektas“ (taikoma kaimo vietovių VPS) arba „teikiamas integruotas arba dvisektoris vietos projektas“ (taikoma kaimo vietovių VPS arba dvisektorėms VPS);

40.3. didžiausia galima surinkti balų suma pagal visus vietos projektų atrankos kriterijus – 100 balų, mažiausias privalomas surinkti balų skaičius pagal vietos projektų atrankos kriterijus – 40 balų;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

40.4. turi būti nustatyti ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 6 vietos projektų atrankos kriterijai pagal kiekvieną VPS priemonę arba jos veiklos sritį (jeigu VPS priemonė veiklos sritis turi), pagal kurią (-ias) kviečiama teikti vietos projektus;

40.5. vietos projektų atrankos kriterijai turi būti sudaromi ir balai tarp atskirų vietos projektų atrankos kriterijų turi būti paskirstomi logiškai, atsižvelgiant į VPS prioritetus, VPS priemonės tikslus, VPS priemonės įgyvendinimo rodiklius, VPS priemonės tikslines grupes (jeigu tokių yra). Paskirstant balus tarp kriterijų turi būti taikomos šios bendrosios taisyklės: jeigu nustatomi 3 atrankos kriterijai, nė vienam iš jų negalima suteikti daugiau kaip 40 balų; jeigu nustatomi 4 atrankos kriterijai, nė vienam iš jų negalima suteikti daugiau kaip 30 balų; jeigu nustatomi 5 atrankos kriterijai, nė vienam iš jų negalima suteikti daugiau kaip 25 balų; jeigu nustatomi 6 atrankos kriterijai, nė vienam iš jų negalima suteikti daugiau kaip 20 balų;

40.6. atskiri vietos projektų kriterijai ir jiems skiriami balai turi būti detalizuojami nuo didžiausio iki mažiausio galimo surinkti balų skaičiaus pagal atskirą vietos projektų atrankos kriterijų taip, kad būtų užtikrinamas objektyvus ir patikrinamas vietos projekto naudos ir kokybės vertinimas (atitikties vietos projektų atrankos kriterijui nustatymas ir vienareikšmis balų suteikimas), balų suteikimas pagal atskirus vietos projektų atrankos kriterijus turi būti metodiškai aiškus;

40.7. nustatant vietos projektų atrankos kriterijus rekomenduojama naudotis ESIF valdymo institucijų galiojančia praktika, susijusia su projektų atrankos kriterijų nustatymu ir detalizavimu, taip pat Agentūros, vadovaujantis Taisyklių 110.4 papunkčiu, skelbiamu vietos projektų atrankos kriterijų sąvadu. ESIF valdymo institucijų patvirtinti teisės aktai, kuriuose nustatomi projektų atrankos kriterijai, skelbiami Teisės aktų registre, taip pat tinklalapiuose www.zum.lt ir www.nma.lt (skelbiami EŽŪFKP ir EJRŽF priemones įgyvendinantys teisės aktai), www.esinvesticijos.lt (skelbiami kitų ESIF – Europos socialinio fondo (ESF), Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos sanglaudos fondo (SaF) – priemones įgyvendinantys teisės aktai).

## KETVIRTASIS SKIRSNIS
## PAPILDOMŲ VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ NUSTATYMAS ATSIŽVELGIANT Į VPS PRIEMONIŲ YPATUMUS

41. Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, kuri taip pat remiama nacionaliniu lygmeniu pagal KPP ar ŽVP priemonę, rekomenduojama FSA papildomas tinkamumo finansuoti sąlygas ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimus nustatyti atsižvelgiant į KPP ar ŽVP priemonę įgyvendinančias taisykles, taikomas paskutinio kvietimo metu gautoms paraiškoms pagal atitinkamą KPP ar ŽVP priemonę.

42. Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, kurios vykdymo tvarką nustato kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai, FSA nurodytos specialiosios ir papildomos tinkamumo finansuoti sąlygos, vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai ir vietos projektų atrankos kriterijai turi būti nustatyti nepažeidžiant privalomų teisės aktų reikalavimų.

43. Jeigu pagal VPS priemonę numatytoms tinkamoms finansuoti išlaidoms galiojančiuose nacionaliniuose teisės aktuose, įskaitant ESIF valdymo institucijų parengtus ESIF priemones įgyvendinančius teisės aktus, yra nustatyti įkainiai (pvz., didžiausieji įkainiai, fiksuotieji įkainiai, orientacinės kainos) panašaus pobūdžio projektams ir tinkamoms finansuoti išlaidoms, FSA jie turi būti nurodyti kaip didžiausias tinkamų finansuoti išlaidų įkainis.

### VPS priemonių ypatumai ir papildomų vietos projektų finansavimo sąlygų nustatymas

44. Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su verslo kūrimu arba plėtra (įskaitant NVO, bendruomeninį ar socialinį verslą), FSA turi būti numatyta bent šios papildomos tinkamumo finansuoti sąlygos:

44.1. prie vietos projekto paraiškos turi būti pateiktas vietos projekto verslo planas. Vietos projekto verslo plano forma pateikiama Taisyklių 3 priede. Socialinio verslo atveju verslo planas, vadovaujantis Socialinio verslo gairių nuostatomis, turi būti papildytas socialinį verslą apibūdinančiomis verslo plano dalimis ir dalimis, susijusiomis su socialiniu poveikio ir papildomais socialinio poveikio rodikliais;

44.2. vietos projekte numatytas verslas turi atitikti ekonomines veiklas, kurios remiamos pagal VPS. Pagal VPS remiamų arba neremiamų ekonominės veiklos rūšių sąrašas detalizuojamas FSA, vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK):

44.2.1. jeigu kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su alternatyviosios veiklos verslo kūrimu ar plėtra, gali būti pasirenkamos tos ekonominės veiklos rūšys, kurios nepatenka į EVRK A sekcijos „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“ 1 ir 3 skyrius (išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu), galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytas produktas. Kiekvieno kvietimo teikti vietos projektus, susijusius su alternatyviosios veiklos verslo kūrimu ar plėtra, metu turi būti nurodoma ne mažiau kaip 10 tinkamų ekonominės veiklos rūšių (EVRK grupės lygmeniu);

44.2.2. jeigu kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su žemės ūkio verslo kūrimu ar plėtra, gali būti pasirenkamos ekonominės veiklos rūšys, kurios patenka į EVRK A sekcijos „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“ 1 skyrių „Augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla“;

44.2.3. jeigu kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su žvejyba ir (arba) akvakultūra, gali būti pasirenkamos ekonominės veiklos rūšys, kurios patenka į EVRK A sekcijos „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“ 3 skyrių „Žvejyba ir akvakultūra“ (taikoma tik dvisektorėms VPS);

44.2.4. jeigu kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su maisto produktų ar gėrimų gamyba, įskaitant apdorojimą ir perdirbimą, gali būti pasirenkamos ekonominės veiklos rūšys, kurios patenka į EVRK C sekcijos 10 skyrių „Maisto produktų gamyba“ ir 11 skyrių „Gėrimų gamyba“.

45. Jeigu pagal VPS priemonę VPS vykdytoja įsipareigojo kurti naujas darbo vietas, FSA dalyje, kuri skirta papildomiems vietos projektų vykdytojų įsipareigojimams, turi būti pateikta informacija dėl naujos darbo vietos sukūrimo ir išlaikymo rodiklio vertinimo.

46. Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su maisto tvarkymu (maisto tvarkymas – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, vežimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei), FSA dalyje, kuri skirta papildomiems vietos projektų vykdytojų įsipareigojimams, turi būti numatytas vietos projekto vykdytojo įsipareigojimas užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymąsi. Privalomos pareigos nustatytos Lietuvos higienos normoje HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, ir Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“. Vietos projekto vykdytojas ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu turi pateikti VPS vykdytojai

įsipareigojimo užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymosi įrodymo dokumentus.
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

47. Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su mokymais, FSA dalyje turi būti numatytos šios mokymų tinkamumo sąlygos:

47.1. mokymai turi būti iš anksto suplanuoti:

47.1.1. jei mokymo vietos projekte numatyta iki 10 mokymų renginių, vietos projekto paraiškoje (dalyje, skirtoje vietos projekto idėjai aprašyti) turi būti nurodytos planuojamų mokymų temos (pateikiamas VPS vykdytojos raštas, patvirtinantis mokymų temų atitiktį Taisyklių 47.8 papunkčiui), mokymų valandų skaičius, mokymų dalyvių tikslinė grupė (potencialūs vietos projektų paraiškų teikėjai, pareiškėjai ir (arba) vietos projektų vykdytojai), planuojamas dalyvių skaičius, mokymų sąsaja su VPS priemonėmis;

47.1.2. jeigu mokymo vietos projekte numatyta daugiau kaip 10 mokymų renginių, vietos projekto paraiškoje (dalyje, skirtoje vietos projekto idėjai aprašyti) turi būti nurodytas planuojamas mokymų grafikas (metiniais ketvirčiais), mokymo poreikio nustatymo sistema ir įsipareigojimas iki kiekvienų mokymų pradžios planuojamų mokymų temas, mokymų valandų skaičių, mokymų dalyvių tikslinė grupė, dalyvių skaičių, mokymų sąsają su VPS priemonėmis raštu suderinti su VPS vykdytoja (pateikiamame VPS vykdytojos rašte, turi būti patvirtinta, kad mokymų temos atitinka Taisyklių 47.8 papunktyje nustatytą reikalavimą);

47.2. mokymo paslaugų teikimo sąlygos:

47.2.1. mokymo paslaugas gali teikti kvalifikuoti mokymo paslaugų teikėjai (jeigu mokymo vietos projekto vykdytojas yra mokymo paslaugų teikėjas, jis ir jo teikiama vietos projekto paraiška turi atitikti visus Taisyklių 47 punkte nurodytus reikalavimus; jeigu mokymo vietos projekto vykdytojas yra ne mokymo paslaugų teikėjas, o mokymų organizatorius, jis vietos projekto paraiškos dalyje, skirtoje vietos projekto idėjai aprašyti, turi įsipareigoti organizuodamas mokymo paslaugų teikėjo paslaugų pirkimą pirkimo sąlygose nustatyti ne mažesnius reikalavimus, negu nustatyta Taisyklių 47 punkte, ir įsigyti mokymo paslaugų teikėjo paslaugas nepažeidžiant jų) (šiame Taisyklių papunktyje nurodomos alternatyvos):

47.2.1.1. juridiniai asmenys, kuriems Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka yra išduota licencija vykdyti formalųjį profesinį mokymą;

47.2.1.2. *Neteko galios nuo 2019-08-02*
*Papunkčio naikinimas:*
*Nr. 3D-458, 2019-07-31, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12640*

47.2.1.3. juridiniai asmenys, kuriems Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“, nustatyta tvarka yra išduotas leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-458, 2019-07-31, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12640*

47.2.1.4. juridiniai asmenys, kurie yra akredituoti pagal Institucijų, vykdančių mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimą, veiklos vertinimo ir akreditacijos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. ISAK-109 „Dėl institucijų, vykdančių mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimą, veiklos vertinimo ir akreditacijos“;

47.2.1.5. fiziniai asmenys, turintys teisę vykdyti mokymų veiklą, užsiimantys ja pagal verslo liudijimą ar individualios veiklos pažymą. Fizinis asmuo turi atitikti lektoriui keliamus reikalavimus, nustatytus Taisyklių 47.2.2 papunktyje;

47.2.2. mokymus vedantys lektoriai negali būti VPS vykdytojos darbuotojai (nei VPS vykdytojos, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, nei kitos VPS vykdytojos). Mokymus vedantys lektoriai turi turėti tinkamą ir dokumentais įrodomą kvalifikaciją arba kompetenciją, atitinkančią mokymų tematiką:

47.2.2.1. išsilavinimą, atitinkantį mokymų temą, arba 3 pastarųjų metų darbo patirtį srityje, pagal kurią vedami mokymai, arba ne trumpiau kaip 1 metus iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos būti vykdęs ugdomąją, šviečiamąją ar mokslo sklaidos veiklą, susijusią su numatomo mokomojo renginio turiniu;

47.2.2.2. turėti ne mažesnę kaip 3 pastarųjų metų suaugusiųjų mokymo patirtį;

47.2.3. tuo atveju, jeigu numatomi mokymai, susiję su tradiciniais amatais, lektoriumi gali būti atestuotas tradicinių amatų meistras, sertifikavęs tradicinių amatų mokymo programą;

47.2.4. tuo atveju, jeigu numatomi praktiniai mokymai, susiję su prekių, produktų gamyba, apdorojimu, perdirbimu ir jų tiekimu rinkai, jie yra laikomi praktiniais-informaciniais seminarais. Praktinius-informacinius seminarus gali vesti fiziniai asmenys, kurių profesinė veikla yra prekių, produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas ir jų tiekimas rinkai ir kurie šia veikla užsiima ne trumpiau nei pastaruosius 3 (trejus) metus (praktinių-informacinių seminarų faktas įrodomas dokumentais (darbo sutartimi, jeigu asmuo dirba pagal darbo sutartį srityje, atitinkančioje praktinio-informacinio seminaro temą; asociacijos, atstovaujamos srities, atitinkančios praktinio-informacinio seminaro temą, narystę ir veiklos vykdymą patvirtinančiu dokumentu arba produktų realizaciją įrodančiais dokumentais, jeigu asmuo yra ūkininkas arba veikia pagal individualios veiklos pažymą ar verslo liudijimą). Praktinių-informacinių seminarų vykdymo atveju, fizinis asmuo neprivalo atitikti Taisyklių 47.2.2 papunktyje nustatytų reikalavimų, keliamų lektoriui, o jo praktiniai-informaciniai seminarai gali būti vedami tik tomis temomis, kurioms nėra parengtų ir patvirtintų mokymo programų, pagal kurias mokymų paslaugas teikia pripažinti mokymų ir konsultavimo paslaugas teikiantys asmenys;

47.2.5. paslaugos, susijusios su vietos projekto įgyvendinimo metu įsigyjamos įrangos, technikos, mechanizmų, programų naudojimu, laikomos instruktažu. Šios paslaugos nėra laikomos mokymais;

47.3. mokymai turi vykti Lietuvos Respublikos teritorijoje;

47.4. mokymuose turi teisę dalyvauti potencialūs, esami VPS vykdytojos pareiškėjai ir vietos projekto vykdytojai (taikoma fiziniams asmenims) arba potencialūs, esami VPS vykdytojos pareiškėjų ir vietos projekto vykdytojų (taikoma juridiniams asmenims) raštu nurodyti asmenys, turintys tiesioginių sąsajų su pareiškėju ir vietos projekto vykdytoju (darbuotojai, nariai) ir (arba) vietos projektu (pareiškėjų ir vietos projekto vykdytojų rašte turi būti nurodoma, kokiu būdu nurodyti mokymų dalyviai prisidės prie konkretaus vietos projekto rezultatų siekimo). Viename mokymų renginyje turi dalyvauti ne mažiau kaip 5 dalyviai (netaikoma integruotiems vietos projektams), viename praktiniame seminare turi dalyvauti ne mažiau kaip 3 dalyviai. Konkretus fizinis asmuo ta pačia arba analogiška tema mokymų paslaugą gali gauti vieną kartą per VPS įgyvendinimo laikotarpį;

47.5. apie planuojamus mokymus turi būti tinkamai informuota VPS vykdytoja ir Agentūra, t. y. likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki planuojamų mokymų pradžios mokymo vietos projekto vykdytojas turi informuoti VPS vykdytoją, o VPS vykdytoja likus ne mažiau kaip 7 darbo dienoms iki planuojamų mokymų pradžios raštu turi informuoti Agentūrą apie planuojamus mokymus. Informacija apie planuojamus mokymus siunčiama el. paštu, adresu LEADERmokymai@nma.lt. Informaciniame rašte turi būti pateikta bent ši informacija: planuojamų mokymų tema, data, vieta, mokymų trukmė valandomis, tikslinė grupė, mokymuose planuojančių dalyvauti asmenų skaičius, mokymus teiksiantis mokymų paslaugų teikėjas, lektorių vardai, pavardės, pareigos;

47.6. tinkamų finansuoti išlaidų įkainiai: pagal analogiją (kai taikoma) turi būti taikoma VPS administravimo taisyklių 14 punkte pateikiamų tinkamų finansuoti išlaidų įkainiai;

47.7. praktinio-informacinio seminaro paslaugos teikėjas, įvardytas Taisyklių 47.2.4 papunktyje, suteikęs praktinio-informacinio seminaro paslaugą, pareiškėjui suteikia laisvos formos dokumentą, kuriame turi būti nurodyta bent ši informacija: praktinio-informacinio seminaro tema, jo dalyvių vardai ir pavardės, data (-os) ir trukmė val., trumpas veiklų apibūdinimas bei patvirtinimas, kad praktinio-informacinio seminaro paslaugos teikėjas, pateikia teisingus duomenis ir informaciją apie pravestą praktinį-informacinį seminarą;

47.8. vietos projektuose numatomi mokymai ar praktiniai-informaciniai seminarai turi būti organizuojami temomis, pagal kurias iš VPS VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo ir kitos viešųjų ryšių veiklos susijusių išlaidų lėšomis vykdomi mokymai nefinansuojami.

## PENKTASIS SKIRSNIS
## KVIETIMO TEIKTI VIETOS PROJEKTUS DOKUMENTŲ RENGIMAS, DERINIMAS SU AGENTŪRA IR TVIRTINIMAS

48. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentus (kvietimo teikti vietos projektus skelbimus ir FSA) rengia VPS vykdytoja savarankiškai arba gali juos suderinti su Agentūra. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentai (visais atvejais) turi būti parengti ir suderinti (jeigu VPS vykdytoja derina kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra) likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki kvietimo teikti vietos projektus pradžios. Pavyzdinę kvietimo teikti vietos projektus skelbimo formą ir Pavyzdinę FSA formą rengia Agentūra.

49. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentai rengiami ir gali būti derinami su Agentūra prieš kiekvieną kvietimą teikti vietos projektus. Tais atvejais, jeigu kitas kvietimas teikti vietos projektus skelbiamas pagal vietos projektų finansavimo sąlygas, kurios buvo suderintos su Agentūra ar taikomos ankstesniojo kvietimo teikti vietos projektus metu, o nuo ankstesniojo kvietimo teikti vietos projektus nebuvo keičiamos Taisyklės, VPS vykdytoja gali naudoti tą patį FSA, tačiau turi atnaujinti informaciją, aktualią (techninę) konkrečiam kvietimui teikti vietos projektų paraiškas (vietos projektų paraiškų priėmimo laiką, vietą ar pan.).

50. Apie naujo kvietimo teikti vietos projektus paskelbimą visais atvejais informuojama Agentūra.

51. Tuo atveju, jeigu VPS vykdytoja teikia Agentūrai derinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus, Agentūra, derindama kvietimo teikti vietos projektus dokumentus, ypač vertindama VPS vykdytojos siūlomą tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą, turi atsižvelgti į nacionaliniu lygmeniu administruojamų KPP ir ŽVP priemonių įgyvendinimo taisykles, taikomas paskutinio kvietimo metu gautoms paraiškoms pagal atitinkamą KPP ar ŽVP priemonę. Kitokios nei KPP ir ŽVP atitinkamų priemonių įgyvendinimo taisyklėse nustatytos tinkamumo sąlygos, įsipareigojimai ir tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas gali būti nurodomi FSA tik tuo atveju, jei tie pakeitimai yra būtini ir tiesiogiai susiję su VPS ypatumais.

52. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentų derinimo su Agentūra procedūra:

52.1. VPS vykdytoja parengia kvietimo teikti vietos projektus dokumentus ir su lydraščiu juos teikia Agentūrai likus ne mažiau kaip 30 darbo dienų iki planuojamos vietos projektų paraiškų priėmimo pradžios;

52.2. Agentūra, gavusi kvietimo teikti vietos projektus dokumentus, per 20 darbo dienų išnagrinėja juos ir Agentūros nustatyta tvarka pateikia VPS vykdytojai pastabas (jeigu tokių yra). To paties kvietimo teikti vietos projektus dokumentų derinimas su Agentūra vyksta vieną kartą. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentų derinimo metu Agentūra įvertina, ar šie dokumentai neprieštarauja KPP ir ŽVP (kai taikoma), Taisyklių ir VPS nuostatoms.

53. VPS vykdytoja, kvietimo teikti vietos projektus dokumentus parengusi savarankiškai ar suderinusi su Agentūra (gavusi Agentūros pastabas ir pagal jas dokumentus patikslinusi), imasi šių veiksmų (turi būti atlikti abu veiksmai):

53.1. teikia kvietimo teikti vietos projektus dokumentus tvirtinti VPS vykdytojos valdymo organui, turinčiam teisę priimti sprendimus dėl VPS įgyvendinimo. VPS vykdytojos valdymo organo, turinčio teisę priimti sprendimus dėl VPS įgyvendinimo, nariai turi būti nešališki – balsuoti dėl kvietimo teikti vietos projektus dokumentų patvirtinimo tuomet, kai nėra interesų konflikto, užkertančio kelią nešališkai ir objektyviai atlikti savo pareigas. Jeigu VPS vykdytojo valdymo organo nariui (-iams) kyla interesų konfliktas, jis (jie) turi pateikti prašymą (-us) nušalinti. Prašymo nušalinti pateikimo tvarka ir prašymo nušalinti nepriėmimo sąlygos nustatytos Taisyklių 18.1.9.2 papunktyje. Jeigu po VPS vykdytojos valdymo organo narių prašymų nušalinti, kuriems yra pritariama, neužtenka VPS vykdytojos įstatuose nurodyto kvorumo sprendimui priimti, kvietimo teikti vietos projektus dokumentus tvirtina VPS vykdytojos visuotinis narių susirinkimas;

53.2. skelbia kvietimą teikti vietos projektus.

## V SKYRIUS
## KVIETIMAI TEIKTI VIETOS PROJEKTUS

54. Kvietimą teikti vietos projektus pagal konkrečią VPS priemonę ir (arba) jos veiklos sritį (-is) skelbia VPS vykdytoja po to, kai savarankiškai parengti ar su Agentūra suderinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentai patvirtinami VPS vykdytojos Taisyklių 53.1 papunkčio nustatyta tvarka.

55. Kvietimas teikti vietos projektus turi būti skelbiamas:

55.1. bent viename VVG teritorijoje platinamame rajoniniame ir (arba) regioniniame laikraštyje (laikraštyje gali būti skelbiama tik esminė (trumpa) informacija apie kvietimą teikti vietos projektų paraiškas, pateikiant tikslią nuorodą į VPS vykdytojos interneto tinklalapį, kur galima rasti visą išsamią informaciją ir dokumentus);

55.2. VPS vykdytojos interneto tinklalapyje;

55.3. Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt (skelbiama Agentūros vidaus procedūrų nustatyta tvarka).

56. Kvietimas teikti vietos projektus gali būti stabdomas, jeigu jo galiojimo arba pateiktų paraiškų vertinimo metu būtina ištaisyti VPS priemonės ir (arba) veiklos srities FSA trūkumus, susijusius su esminėmis finansavimo sąlygomis – tinkamumo sąlygomis ir reikalavimais, įsipareigojimais, atrankos kriterijais, tinkamomis finansuoti išlaidomis. Kvietimą teikti paramos paraiškas visais atvejais stabdo Agentūra po to, kai VPS vykdytoja Agentūrą informuoja apie nustatomą naują kvietimo teikti vietos projektus laikotarpį, kuris turi būti ne trumpesnis negu 14 darbo dienų. Informaciją apie kvietimo teikti vietos projektus stabdymą skelbia VPS vykdytoja visuose informacijos šaltiniuose, kuriuose buvo paskelbusi kvietimą teikti vietos projektus, per 3 darbo dienas nuo pranešimo apie naują kvietimo teikti vietos projektus laikotarpio nustatymą pateikimo Agentūrai dienos. Kvietimo teikti vietos projektus sustabdymo laikotarpiu vietos projektų paraiškos nepriimamos, neregistruojamos ir nevertinamos.

## PIRMASIS SKIRSNIS
## KVIETIMŲ TEIKTI VIETOS PROJEKTUS TURINYS

### Kvietimo teikti vietos projektus turinys

57. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentai:

57.1. kvietimo teikti vietos projektus skelbimas;

57.2. FSA.

58. Kvietimų teikti vietos projektus skelbimo turinys:

58.1. VPS vykdytojos pavadinimas;

58.2. VPS pavadinimas;

58.3. kviečiamo (-ų) teikti vietos projekto (-ų) rūšis (-ys);

58.4. VPS priemonės (-ių) ir (arba) veiklos srities (-čių), pagal kurią (-ias) kviečiama teikti vietos projektus, pavadinimas (-ai):

58.4.1. remiamos (-ų) veiklos (-ų) apibūdinimas (iki 5 sakinių);

58.4.2. tinkami vietos projektų vykdytojai: teisinis statusas (fizinis ir (arba) juridinis asmuo) ir pobūdis (pvz., NVO, bendruomeninė organizacija, jaunimo organizacija ar pan.);

58.4.3. bendra kvietimui skiriama VPS paramos lėšų suma ir didžiausia galima parama vienam vietos projektui įgyvendinti (Eur);

58.4.4. paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis (proc.);

58.4.5. finansavimo šaltiniai (galimi variantai: EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos; EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos; EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos);

58.4.6. kvietimo teikti vietos projektus suma (biudžetas) (Eur) pagal ES fondus (Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto dalis turi būti įskaičiuojama). Jeigu VPS numatyta, kad pagal konkrečią VPS priemonę ar jos veiklos sritį, pagal kurią yra skelbiamas kvietimas teikti vietos projektus, numatyta skirti paramą įgyvendinti 6 ir daugiau vietos projektų, vieno kvietimo teikti vietos projektus metu galima numatyti ne daugiau kaip 70 procentų tai VPS priemonei ar jos veiklos sričiai VPS suplanuoto biudžeto;

58.5. informacija apie vietos projektų finansavimo sąlygas, t. y. nurodoma, kur galima rasti FSA. FSA būti skelbiamas bent VPS vykdytojos interneto tinklalapyje, taip pat FSA popierinis variantas turi būti prieinamas VPS vykdytojos būstinėje darbo dienomis jos darbo laiku;

58.6. kvietimo teikti vietos projektus galiojimo data (nuo „metai–mėnuo–diena ir valanda“ iki „metai–mėnuo–diena ir valanda“). Kvietimas teikti vietos projektus turi galioti ne mažiau kaip 1 (vieną) mėnesį ir ne daugiau kaip 2 mėnesius;

58.7. informacija apie tinkamą vietos projektų paraiškų pateikimo būdą ir vietą. Informacija apie tinkamus vietos projektų paraiškų pateikimo būdus ir vietą pateikiama Taisyklių VI skyriuje „Vietos projektų paraiškų rengimas, teikimas ir registravimas“;

58.8. informacijos apie kvietimą teikti vietos projektus ir vietos projektų įgyvendinimą teikimo tvarka (kas teikia informaciją ir kokiais būdais).

**Kvietimų teikti vietos projektus dokumentų turinio keitimas**

59. Kvietimų teikti vietos projektų paraiškas galiojimo metu taisyti akivaizdžias technines FSA klaidas, neturėsiančias įtakos vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatams, arba FSA tikslinti pagal kvietimo teikti paraiškas metu pakeistas Taisyklių nuostatas ir (arba) pratęsti kvietimo teikti vietos projektų paraiškas laiką galima, nesustabdžius kvietimo teikti vietos projektų paraiškas. Jeigu kvietimo teikti vietos projektus galiojimo metu atliekami šie keitimai, VPS vykdytoja turi iš anksto apie tai informuoti Agentūrą, jai pateikdama tikslinamus kvietimo teikti paraiškas dokumentus el. paštu dokumentai@nma.lt. Kvietimo teikti vietos projektus skelbimo ir (arba) FSA keitimas turi būti skelbiamas visuose informavimo šaltiniuose, kuriuose jis buvo paskelbtas. Jeigu iki FSA keitimo VPS vykdytojai buvo pateikta vietos projektų paraiškų, apie tokį faktą bei priežastis turi būti informuojami visi pareiškėjai.

60. Jeigu kvietimo teikti vietos projektus galiojimo metu pastebima kvietimo teikti vietos projektus dokumento (-ų) turinio klaida, susijusi su esminių finansavimo sąlygų prieštaravimu teisės aktams ir (arba) VPS, atsiradusi dėl VPS vykdytojos darbuotojo (-ų), VPS vykdytojos valdymo organo, Agentūros, Ministerijos kaltės, turėsianti esminės neigiamos įtakos vėlesniems vietos projekto vertinimo, įgyvendinimo ir kontrolės etapams, turi būti sustabdomas kvietimo teikti vietos

projektus procesas. Kvietimo teikti vietos projektus sustabdymas turi būti skelbiamas visuose informavimo šaltiniuose, kuriuose jis buvo paskelbtas. Jeigu iki kvietimo teikti vietos projektus sustabdymo VPS vykdytojai buvo pateikta vietos projektų paraiškų, apie tokį faktą bei priežastis turi būti informuojami visi pareiškėjai.

61. Kvietimo teikti vietos projektus procesas pratęsiamas po to, kai ištaisomos kvietimo teikti vietos projektus turinio klaidos (VPS vykdytoja savarankiškai ištaiso FSA arba jį ištaiso, suderina su Agentūra ir patvirtina). Jeigu iki kvietimo teikti vietos projektus sustabdymo VPS vykdytojai buvo pateikta vietos projektų paraiškų, jos turi būti vertinamos pagal patikslintą FSA. Apie kvietimo teikti vietos projektus turinio klaidų ištaisymą ir naujo kvietimo teikti vietos projektus paskelbimą turi būti informuojami visi pareiškėjai.

62. FSA keitimas dėl jo trūkumų, susijusių su esminių finansavimo sąlygų prieštaravimu teisės aktams ir (arba) VPS – tinkamumo sąlygų ir reikalavimų, įsipareigojimų, atrankos kriterijų, tinkamų finansuoti išlaidų – keitimu:

62.1. kvietimo teikti vietos projektus galiojimo laikotarpiu gali būti atliekamas tuo atveju, jeigu išpildomos šios sąlygos:

62.1.1. Taisyklių 56 punkto nustatyta tvarka sustabdomas kvietimas teikti vietos projektus;

62.1.2. užtikrinama, kad visiems pareiškėjams, pateikusiems vietos projektų paraiškas iki kvietimo teikti vietos projektus sustabdymo, bus suteikta galimybė patikslinti vietos projektų paraiškas, kiek tai susiję su FSA keitimu, taip pat atsiimti pateiktas vietos projektų paraiškas ir pateikti naujas;

62.2. vietos projektų vertinimo laikotarpiu gali būti atliekamas tuo atveju, jeigu keitimu nepažeidžiamas pareiškėjų ir paramos gavėjų lygiateisiškumas ir teisėti lūkesčiai, t. y. visiems pareiškėjams yra suteikiama galimybė patikslinti paramos paraiškas, kiek tai susiję su FSA keitimu;

62.3. vietos projektų įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu gali būti atliekamas tuo atveju, jeigu keitimu nepažeidžiamas paramos gavėjų lygiateisiškumas ir teisėti lūkesčiai.

63. FSA keitimai, nurodyti Taisyklių 59 punkte, gali būti atliekami kvietimo teikti vietos projektų paraiškas galiojimo laikotarpiu, taip pat paramos paraiškų vertinimo metu ir projektų įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu, jeigu keitimu nepažeidžiamas pareiškėjų ir paramos gavėjų lygiateisiškumas, teisėti lūkesčiai ir jei tokie pakeitimai nepablogina vietos projektų finansavimo sąlygų.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VPS VYKDYTOJOS VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMAS VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ PRIĖMIMO LAIKOTARPIU

64. VPS vykdytojos darbuotojai ir valdymo organo nariai vietos projektų paraiškų priėmimo laikotarpiu privalo būti nešališki bei užtikrinti konfidencialumo principo įgyvendinimą pareiškėjų ir vietos projektų idėjų turinio atžvilgiu.

65. VPS vykdytojos darbuotojai turi konsultuoti pareiškėjus bendraisiais ir techniniais vietos projektų paraiškų pildymo klausimais. Bendraisiais ir techniniais klausimais laikomi klausimai, susiję su vietos projekto paraiškos pildymo dalimi, išskyrus dalį, skirtą vietos projekto idėjai aprašyti, ir vietos projekto paraiškos priedą – vietos projekto verslo planą (jeigu toks pateikiamas).

## VI SKYRIUS
## VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ RENGIMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

66. Šis Taisyklių skyrius reglamentuoja vietos projektų paraiškų rengimo, teikimo ir registravimo tvarką, taip pat funkcijų bei atsakomybės pasiskirstymą tarp pareiškėjų, VPS vykdytojos darbuotojų, VPS vykdytojos valdymo organo ir Agentūros.

## PIRMASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ TEIKIMAS

67. Vietos projekto paraiškos forma yra sudėtinė kvietimo teikti vietos projektus dalis. Pavyzdinė vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal kaimo vietovių VPS, forma pateikiama Taisyklių 1 priede; pavyzdinė vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal dvisektorę VPS, forma pateikiama Taisyklių 2 priede.

68. Visi vietos projekto paraiškos lapai ir priedai turi būti patvirtinti pareiškėjo, jo vadovo arba įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jeigu toks yra ar jį privaloma turėti), jeigu su vietos projekto paraiška teikiamos dokumentų kopijos, jos turi būti patvirtintos pareiškėjo, jo vadovo arba įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jeigu toks yra ar jį privaloma turėti).

69. Per vieną konkrečios priemonės ir (arba) veiklos srities paramos paraiškų priėmimo laikotarpį vietos projekto paraiškos teikėjas gali pateikti vieną vietos projekto paraišką (viena vietos projekto paraiška taip pat laikomas integruotas vietos projektas arba dvisektoris vietos projektas, teikiamas pagal vieną ar kelias priemones ir (arba) veiklos sritis). Ši nuostata gali būti netaikoma pareiškėjui – savivaldybės administracijai, jos įstaigai ar įmonei, teikiančiai viešosios infrastruktūros tvarkymo ir (arba) kūrimo vietos projektus ir jeigu priemonės ir (arba) veiklos FSA nurodyti atrankos kriterijai sudaro galimybes atrinkti geriausius to paties pareiškėjo pateiktus vietos projektus (t. y. kai to paties pareiškėjo pateikti keli vietos projektai gali konkuruoti tarpusavyje). Tuo atveju, jeigu VPS vykdytoja per vieną kvietimo teikti vietos projektų paraiškas laikotarpį, vietos projektų paraiškas priima pagal daugiau nei vieną VPS priemonę ir (arba) veiklos sritį, pareiškėjas, teikdamas vietos projektų paraiškas, turi vadovautis šio punkto nuostatomis ir Taisyklių 18.1.2 papunkčio nuostatomis.

70. Pavėluotai pateiktos paraiškos yra laikomos pateiktomis netinkamai ir negali būti registruojamos. Pavėluotai pateiktų vietos projektų paraiškų teikėjai apie tai informuojami per 5 darbo dienas.

### Tinkami pareiškėjai ir tinkami vietos projekto paraiškų pateikimo būdai

71. Vietos projektų paraiškas rengia ir VPS vykdytojai teikia pareiškėjai. Jeigu tinkamas pareiškėjas yra juridinis asmuo, vietos projekto paraišką turi pasirašyti ir ją pateikti vietos projekto paraišką teikiančio juridinio asmens vadovas arba tinkamai įgaliotas asmuo (juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti). Jeigu tinkamas pareiškėjas yra fizinis asmuo, vietos projekto paraišką turi pasirašyti ir pateikti pats arba vietos projekto paraišką pateikti tinkamai įgaliotas kitas asmuo (fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro).

72. Tinkamą vietos projektų paraiškų pateikimo būdą nurodo VPS vykdytoja kvietimo teikti vietos projektus skelbime, vadovaudamasi šio skirsnio nuostatomis. Tinkamais vietos projektų paraiškų pateikimo būdais laikoma:

72.1. asmeniškas vietos projekto paraiškos pateikimas, kai vietos projekto paraišką tiesiogiai teikia pareiškėjas ar jo įgaliotas asmuo VPS vykdytojai jos buveinės adresu, nurodytu kvietimo teikti vietos projektus skelbime. Šis tinkamas vietos projektų paraiškų pateikimo būdas turi būti nurodomas visuose kvietimų teikti vietos projektus skelbimuose;

72.1[1]. registruotu paštu ir per kurjerį arba dokumentus, pasirašytus saugiu elektroniniu parašu, siunčiant elektroniniu paštu, nurodytu VPS vykdytojos interneto svetainėje ir kvietime teikti vietos projektų paraiškas, kitomis elektroninėmis priemonėmis ir panašiai);

*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-207, 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05910*

72.2. vietos projekto paraiškos pateikimas el. paštu, kai pasirašyta vietos projekto paraiška nuskenuojama ir siunčiama VPS vykdytojai elektroninio pašto adresu, nurodytu kvietimo teikti vietos projektus skelbime. Šis tinkamas vietos projektų paraiškų pateikimo būdas gali būti nurodomas tik tuose kvietimų teikti vietos projektus skelbimuose, kai kviečiama teikti mažus vietos projektus (iki 10 tūkst. Eur).

72.3. karantino metu pareiškėjas pasirašytą vietos projekto paraišką VPS vykdytojos darbo laiku papildomai gali pateikti pasinaudodamas „paraiškų dėžutėmis“ (specialiai įrengtomis vietomis, kuriose pareiškėjas gali pateikti paramos paraišką tiesiogiai nekontaktuodamas su kitais asmenimis), jeigu jos įrengtos, VPS vykdytojos biuro patalpose, adresu, nurodytu VPS vykdytojos interneto svetainėje. „Paraiškų dėžutėse“ pateiktos vietos projektų paraiškos vieną kartą per dieną išimamos, pažymimos paraiškos išėmimo žyma (išėmimo data, laikas, išėmusio darbuotojo vardas, pavardė, parašas) bei užregistruojamos. Apie vietos projekto paraiškos užregistravimą pareiškėjai per 1 darbo dieną informuojami vietos projekto paraiškoje nurodytu telefonu ir (arba) elektroniniu paštu. Pareiškėjas paraiškoje privalo nurodyti telefoną ir (arba) elektroninio pašto adresą, kuriuo VPS vykdytoja galėtų informuoti apie vietos projekto paraiškos gavimą bei užregistravimą. Pareiškėjas, pateikęs vietos projekto paraišką per „paraiškų dėžutę“ ir negavęs iš VPS vykdytojos informacijos apie paramos paraiškos užregistravimą, ne vėliau kaip 2 darbo dieną po vietos projekto paraiškos pateikimo privalo susisiekti su VPS vykdytoja, priešingu atveju, kilus ginčui dėl vietos projekto paraiškos pateikimo, bus laikoma, kad vietos projekto paraiška nebuvo pateikta. Paraiškos per „paraiškų dėžutę“ teikiamos 2 darbo dienas trumpiau nei kvietime teikti vietos projektų paraiškas nustatyta priėmimo pabaiga.

*Papildyta papunkčiu:*
*Nr. 3D-207, 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05910*

73. Vietos projektų paraiškos ir jų priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba, kartu su vietos projekto paraiška teikiami priedai turi būti sudaryti lietuvių kalba arba kartu turi būti pateikiamas oficialus vertimų biuro, įmonės ar vertėjo (fizinio asmens) pasirašytas vertimas į lietuvių kalbą.

74. *Neteko galios nuo 2020-03-24*

*Punkto naikinimas:*
*Nr. 3D-207, 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05910*

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ REGISTRAVIMAS

75. Laiku ir tinkamu būdu pateiktas vietos projektų paraiškas registruoja VPS vykdytoja.

76. Vietos projektų paraiškų registravimo metu vietos projekto paraiškai suteikiamas atpažinties kodas, kuris sudaromas iš šių dalių, atskiriamų brūkšneliais (viso atpažinties kodo pavyzdys: JONI-LEADER-3A-JK-2-5-2017):

76.1. vietos projekto įgyvendinimo vietą nurodanti dalis – pirmosios keturios savivaldybės, kurioje veikia VPS vykdytoja, pavadinimo raidės (pvz., ROKI, ŠILU, ZARA, ŠAKI, KUPI, MARI);

76.2. vietos projekto finansavimo šaltinį nurodanti dalis – nurodomas akronimas:

76.2.1. LEADER, jeigu vietos projektas finansuojamas iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų;

76.2.2. AKVA, jeigu vietos projektas finansuojamas iš EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų;

76.2.3. BIVP, jeigu vietos projektas finansuojamas iš EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų;

76.3. vietos projekto temą pagal ES prioritetus nurodanti dalis – nurodoma:

76.3.1. ES kaimo plėtros prioritetų tikslinės (-ių) srities (-čių), prie kurios (-ių) prisidedama vietos projekto įgyvendinimu, kodas (-ai) (taikoma, kai vietos projektas finansuojamas iš

EŽŪFKP). VPS vykdytoja, suteikdama kodus, vadovaujasi kaimo vietovių VPS 6 dalyje pateikta informacija;

76.3.2. ES žvejybos ir akvakultūros ketvirtojo prioriteto konkretaus (-čių) tikslo (-ų) ir uždavinio (-ių), prie kurio (-ių) prisidedama vietos projekto įgyvendinimu, kodas (-ai) (taikoma, kai vietos projektas finansuojamas iš EJRŽF). VPS vykdytoja, suteikdama kodus, vadovaujasi dvisektorių VPS 6 dalyje pateikta informacija;

76.4. vietos projekto temą pagal nacionalinius prioritetus, nustatytus 2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, nurodanti dalis – nurodoma (jeigu prisidedama prie daugiau negu vienos temos, nurodomos visos raidės; raidės neatskiriamos nei tarpu, nei kitais ženklais):

76.4.1. raidė „D“, jeigu vietos projektu kuriamos darbo vietos;

76.4.2. raidė „J“, jeigu vietos projektas skirtas jauniems žmonėms;

76.4.3. raidė „M“, jeigu vietos projektas susijęs su mokymais;

76.4.4. raidė „I“, jeigu vietos projektu investuojama į kaimo vietovių infrastruktūrą (investicijomis į infrastruktūrą laikomos įvairios infrastruktūros kūrimo, pagerinimo, pritaikymo gyventojų poreikiams investicijos, pvz.: statinių ar pastatų atnaujinimas ir pritaikymas gyventojų poreikiams; viešųjų erdvių ir laisvalaikio ar rekreacijos vietų (aikščių, parkų, dviračių takų ar kt. t) įrengimas, atnaujinimas; mokymo, kultūros ar socialinių paslaugų teikimo vietų įkūrimas, atnaujinimas) ir jeigu konkretus vietos projektas nepriskiriamas nė vienai 76.4.1–76.4.3. ar 76.4.5–76.4.7 papunkčiuose nurodytai temai;

76.4.5. raidė „K“, jeigu vietos projektas susijęs su kultūrine veikla arba skirtas kultūros įstaigų infrastruktūrai sutvarkyti;

76.4.6. raidė „S“, jeigu vietos projektas skirtas socialiai pažeidžiamų asmenų socialinei įtraukčiai didinti;

76.4.7. raidė „V“, jeigu įgyvendinamas veiklos vietos projektas, kurio metu neinvestuojama į infrastruktūros kūrimą ir neplanuojama įsigyti ilgalaikio turto;

76.5. kvietimo eil. Nr. (visos VPS lygmeniu) arabiškais skaitmenimis (pvz., 2, jeigu tai yra antrojo VPS vykdytojos paskelbto kvietimo teikti vietos projektus metu gautas vietos projektas);

76.6. gauto vietos projekto paraiškos registracijos eil. Nr. (konkretaus kvietimo teikti vietos projektus lygmeniu);

76.7. vietos projekto paraiškos pateikimo metai.

77. Vietos projekto atpažinties kodas negali būti keičiamas nuo vietos projekto registravimo iki vietos projekto kontrolės pabaigos.

78. VPS vykdytoja, užregistravusi visas gautas vietos projektų paraiškas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo kvietimo teikti vietos projektus skelbimo galiojimo pabaigos, pateikia Agentūrai informaciją apie užregistruotas vietos projektų paraiškas. Agentūrai turi būti teikiama bent ši informacija apie užregistruotas vietos projektų paraiškas:

78.1. VPS priemonės (-ių), pagal kurią (-ias) buvo kviečiama teikti vietos projektus, pavadinimas (-ai) ir kodas (-ai);

78.2. kvietimo teikti vietos projektus skelbimo galiojimo laikas;

78.3. informacija apie užregistruotas vietos projektų paraiškas:

78.3.1. pareiškėjų pavadinimai ir registracijos VĮ Registrų centro Juridiniame registrų centre kodai (jeigu tai juridiniai asmenys); vardai, pavardės ir asmens kodai (jeigu tai fiziniai asmenys); ūkininkų vardai ir pavardės bei ūkių registracijos ir asmens kodai (jeigu tai ūkininkai);

78.3.2. vietos projektų pavadinimai;

78.3.3. prašoma paramos suma vietos projektui įgyvendinti;

78.3.4. vietos projektų rūšys;

78.3.5. vietos projektų paraiškų registracijos kodai.

79. VPS vykdytoja, užregistravusi vietos projektų paraiškas ir pateikusi informaciją apie jas Agentūrai, pradeda vietos projektų paraiškų vertinimą.

## VII SKYRIUS
## VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ VERTINIMAS

80. Šis Taisyklių skyrius nustato užregistruotų vietos projektų paraiškų vertinimo sistemą, vertinimo principus, etapus ir turinį, pareiškėjų, VPS vykdytojos ir Agentūros teises bei pareigas vietos projektų paraiškų vertinimo metu.

### PIRMASIS SKIRSNIS
### VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ VERTINIMO ETAPAI IR PRINCIPAI

#### Vietos projektų vertinimo etapai

81. Vietos projektų paraiškų vertinimas atliekamas taikant vietos projektų atrankos vertinimo sistemą.

82. Vietos projektų vertinimą, atskirais etapais, nurodytais Taisyklių 85 punkte, atlieka VPS vykdytoja ir Agentūra.

83. Vietos projektų paraiškų vertinimo pradžia: vertinimas pradedamas gavus ir užregistravus vietos projekto paraišką.

84. Vietos projektų paraiškų vertinimo pabaiga: Agentūros išvados dėl vietos projektų vertinimo ataskaitos patikrinimo pateikimo (toliau – išvada dėl PVA) VPS vykdytojai diena.

85. Vietos projektų vertinimą sudaro šie etapai:

85.1. vietos projektų paraiškų atrankos vertinimas. Šį vertinimą atlieka VPS vykdytojos darbuotojas (-ai) ne ilgiau kaip per 20 darbo dienų nuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas pabaigos. Į šį terminą įskaičiuotas prašymų pašalinti trūkumus siuntimo laikas. Šį vertinimo etapą sudaro:

85.1.1. vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas (pagal VPS vykdytojos nustatytus atrankos kriterijus);

85.1.2. sprendimo VPS vykdytojos sudarytam vietos projektų atrankos komitetui (toliau – VPS vykdytojos PAK) dėl vietos projektų atrankos ir rezervinio vietos projektų sąrašo sudarymo / nesudarymo priėmimas;

85.2. vietos projektų paraiškų tinkamumo skirti paramą vertinimas. Šis vertinimas atliekamas ne ilgiau kaip per 50 darbo dienų nuo VPS vykdytojos PAK sprendimo, t. y. nuo Vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinės išsiuntimo Agentūrai dienos. Į šį terminą įskaičiuotas prašymų pašalinti trūkumus siuntimo laikas. Šį vertinimo etapą sudaro:

85.2.1. vietos projektų paraiškų tinkamumo skirti paramą vertinimas, kurį atlieka VPS vykdytojos darbuotojas (-ai) ne ilgiau kaip per 40 darbo dienų;

85.2.2. vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitų patikrinimas ir išvados dėl vertinimo ataskaitų patikrinimo pateikimas VPS vykdytojai, kurį atlieka Agentūra, ne ilgiau kaip per 10 darbo dienų;

85.2.3. Vietos projektų atrankos komiteto posėdžio dėl galutinio sprendimo priėmimo Agentūroje (toliau – Agentūros PAK) organizavimas. Agentūros PAK turi būti organizuojamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo teigiamos išvados, nurodytos 85.2.2 papunktyje, pateikimo VPS vykdytojai dienos.

#### Vietos projektų vertinimo principai

86. Vietos projektų paraiškų vertinimą atliekantys VPS vykdytojos darbuotojai turi laikytis šių vietos projektų vertinimo principų:

86.1. nešališkumo – atlikti vietos projektų paraiškų vertinimo funkcijas tuomet, kai nėra interesų konflikto, užkertančio kelią nešališkai ir objektyviai atlikti savo pareigas. Jeigu VPS

vykdytojos darbuotojui kyla interesų konfliktas, jis turi pateikti prašymą nušalinti. Prašymo nušalinti pateikimo tvarka ir prašymo nušalinti nepriėmimo sąlygos nustatytos Taisyklių 18.1.9.2 papunktyje;

86.2. sąžiningumo ir lygiateisiškumo – nediskriminuoti atskirų pareiškėjų ar teikti jiems privilegijų;

86.3. skaidrumo ir aiškios atsakomybės – pasirašyti vietos projektų paraiškų, kurių vertinimą atliko, vertinimo ataskaitas;

86.4. konfidencialumo – neatskleisti vietos projektų paraiškose, vietos projektų vertinimo ataskaitose, kitoje vietos projektų atrankos komiteto posėdžio medžiagoje pateiktos informacijos tretiesiems asmenims, išskyrus informaciją, kuri yra viešai skelbiama VPS vykdytojos interneto tinklalapyje.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ VERTINIMO TURINYS

### Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas

87. Vietos projektų pridėtinė vertė (kokybė) vertinama pagal patvirtintame FSA nurodytus vietos projektų atrankos kriterijus ir pagal pareiškėjo pateiktą vietos projekto paraišką ir prie jos pridėtus dokumentus.

88. Vietos projektų pridėtinė vertė (kokybė) vertinama balais. Didžiausia galima surinkti balų suma turi būti 100. Laikoma, kad vietos projektas pakankamai kokybiškas ir sukurs pakankamą pridėtinę vertę siekiant VPS tikslų, jeigu vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu jam suteikiama ne mažiau kaip 40 balų.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

89. Jeigu pateiktas integruotas arba dvisektoris vietos projektas, kiekviena jo sudėtinė dalis, skirta skirtingoms kvietime teikti vietos projektus nurodytoms VPS priemonėms ar jų veiklos sritims įgyvendinti, vertinama atskirai ir balai suteikiami atskirai (pvz., pateikiamas integruotas kaimo vietovių vietos projektas pagal dvi VPS priemones: „Socialinio verslo kūrimas“ ir „Mokymai“; tokiu atveju vietos projekto dalis, skirta socialinio verslo kūrimui, turi būti vertinama pagal vietos projektų finansavimo sąlygas, nurodytas socialinio verslo kūrimui; vietos projekto dalis, skirta socialinio verslumo mokymams, turi būti vertinama pagal vietos projektų finansavimo sąlygas, nurodytas mokymams; balai pagal vietos projektų atrankos kriterijus suteikiami atskirai socialinio verslo kūrimo daliai ir mokymų daliai). Laikoma, kad integruotas arba dvisektoris vietos projektas pakankamai kokybiškas ir sukurs pakankamą pridėtinę vertę siekiant VPS tikslų, jeigu vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu kiekvienos integruoto arba dvisektorio vietos projekto sudėtinės dalies atžvilgiu suteikiama ne mažiau kaip po 40 balų. Kiekviena integruoto arba dvisektorio vietos projekto sudėtinė dalis, skirta skirtingoms kvietime teikti vietos projektus nurodytoms VPS priemonėms ar jų veiklos sritims įgyvendinti, konkuruoja su visais pagal konkrečią VPS priemonę ar jos veiklos sritį pateiktais vietos projektais (įskaitant paprastus vietos projektus). Sprendimas pripažinti integruotą arba dvisektorį vietos projektą finansuotinu iš VPS įgyvendinti lėšų gali būti priimtas tik tuomet, jeigu kiekvienos integruoto arba dvisektorio vietos projekto sudėtinės dalies atžvilgiu priimamas sprendimas, kad ji yra finansuotina iš paramos VPS įgyvendinti lėšų.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

90. Po vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo VPS vykdytoja sudaro du vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo rezultatų sąrašus:

90.1. vietos projektų paraiškų, surinkusių ne mažiau kaip 40 balų, sąrašą;

*Papunkčio pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

90.2. vietos projektų paraiškų, surinkusių mažiau kaip 40 balų, sąrašą.
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

91. Vietos projektų paraiškų, surinkusių ne mažiau kaip 40 balų, sąrašas perduodamas vietos projektų tinkamumui vertinti.
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

92. Vietos projektų paraiškų, surinkusių mažiau kaip 40 balų, sąraše esantys vietos projektai laikomi nepakankamai kokybiškais ir nesukuriančiais pakankamai pridėtinės vertės siekiant VPS tikslų. Šiame sąraše esančių vietos projektų paraiškų vertinimas laikomas baigtu. Visus šiame sąraše esančius pareiškėjus VPS vykdytojos darbuotojai informuoja raštu per 5 darbo dienas nuo sąrašo sudarymo, nurodydami konkretaus vietos projekto vertinimo rezultatų priežastis.
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

93. Pabaigus visų to paties kvietimo (pagal atskiras VPS priemones ir veiklos sritis) metu gautų vietos projektų atrankos vertinimą, nustatoma, ar visiems vietos projektams užtenka konkretaus kvietimo teikti vietos projektus biudžeto (pagal atskiras VPS priemones arba veiklos sritis) (toliau – kvietimo biudžetas) lėšų.

94. Jeigu visiems (pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu teigiamai įvertintiems) vietos projektams, užtenka konkretaus kvietimo biudžeto lėšų, vietos projektų paraiškų atrankos vertinimas laikomas baigtu. Visiems šiems pareiškėjams siunčiamas informacinis pranešimas, kuriame pateikiama informacija (informacinis pranešimas siunčiamas tokiu el. pašto adresu, kokį pareiškėjas yra nurodęs vietos projekto paraiškoje), patvirtinimas, kad jų vietos projekto idėja pripažinta sukuriančia pakankamą pridėtinę vertę siekiant VPS tikslų ir galėtų būti finansuojama iš paramos VPS įgyvendinti, jeigu bus išpildytos visos patvirtintame FSA nurodytos tinkamumo finansuoti sąlygos.

95. Jeigu visiems (pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu teigiamai įvertintiems) vietos projektams, neužtenka konkretaus kvietimo biudžeto lėšų, vietos projektų paraiškų atrankos vertinimas tęsiamas toliau:

95.1. sąraše esančios vietos projektų paraiškos surašomos į vietos projektų preliminarų pirmąjį prioritetinį sąrašą pirmumo tvarka pagal surinktą balų skaičių – nuo daugiausiai balų surinkusios vietos projektų paraiškos iki mažiausiai balų (bet ne mažiau kaip 40) surinkusios vietos projekto paraiškos;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

95.2. vietos projektų preliminariame pirmajame prioritetiniame sąraše riba tarp finansuotinų ir nefinansuotinų vietos projektų nustatoma įvertinus, kiek iš kvietimo biudžeto lėšų gali būti paremta daugiausiai balų surinkusių vietos projektų paraiškų, t. y. nustatomas mažiausias vietos projekto pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu suteiktas balas, kurį surinkusioms visoms vietos projektų paraiškoms užtenka kvietimo biudžeto lėšų (toliau – pereinamasis balas). Vertinimo metu naudojami dviejų šaltinių duomenys: kvietimo biudžeto suma (Eur) pagal atskiras VPS priemones ar veiklos sritis ir preliminari (vietos projektų paraiškose nurodyta) prašoma paramos vietos projektams įgyvendinti suma Eur;

95.3. jeigu keliems vietos projektams, pateiktiems to paties kvietimo teikti vietos projektus metu, vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu skiriama ta pati (vienoda) balų suma ir ji yra žemiau pereinamojo balo, tačiau daliai vienodą balų skaičių surinkusių vietos projektų

užtenka kvietimo biudžeto lėšų, VPS vykdytojos valdymo organas turi teisę nuspręsti sudaryti preliminarų antrąjį prioritetinį sąrašą pagal antrinius prioritetinius kriterijus – sudėlioti pirmumo tvarka visas vietos projekto paraiškas, surinkusias vienodą balų skaičių ir esančias žemiau pereinamojo balo, ir pripažinti dalį (kuriai užtektų kvietimo teikti vietos projektus) vietos projektų finansuotinais iš paramos VPS įgyvendinti lėšų. Pavyzdys: kvietimo teikti vietos projektus metu gauta 100 vietos projektų paraiškų; žemiausias pereinamasis balas, kurį surinkusiems vietos projektams pakanka kvietimo biudžeto lėšų, – 89, tačiau jį pasiekė (gavo 89 arba daugiau) tik 20 pareiškėjų; skyrus paramą šiems 20 pareiškėjų būtų panaudota tik 60 proc. kvietimo biudžeto lėšų; 35 vietos projektų pareiškėjai surinko vienodai – po 88 balus, o jų visų prašomos paramos suma viršija kvietimo biudžetą – sudaro 120 proc. viso kvietimo biudžeto lėšų; VPS vykdytojos valdymo organas nusprendžia sudaryti antrąjį prioritetinį sąrašą – sudėlioti pirmumo tvarka visas vietos projekto paraiškas, surinkusias po 88 balus. Antriniai prioritetiniai kriterijai taikomi prioriteto tvarka, t. y., jeigu pritaikius pirmąjį antrinį prioritetinį kriterijų vietos projektų sąrašas sudaromas taip, kad kvietimo biudžeto lėšų pakanka vienodą balų skaičių surinkusiems vietos projektams finansuoti, atranka pagal kitus antrinius kriterijus neatliekama. Antrasis preliminarus prioritetinis sąrašas turi būti sudaromas pagal šiuos antrinius prioritetinius kriterijus (reitinguojama pagal vietos projekto paraiškos duomenis, atsižvelgiant į priemonės turinį (jeigu pagal priemonę nėra numatyta kurti darbo vietų, atrankos kriterijai, susiję su darbo vietų kūrimu, neturi būti taikomi), balai netaikomi):

95.3.1. mažesnė prašoma paramos suma vienai darbo vietai (visam etatui) sukurti. Turi būti vertinamas santykis tarp vietos projekto paraiškoje prašomos paramos sumos (tinkamų finansuoti išlaidų) ir planuojamų sukurti darbo vietų skaičiaus. Pavyzdžiui, vietos projekto paraiškoje nurodyta prašoma paramos suma (tinkamos finansuoti išlaidos) sudaro 20 000 Eur, o pareiškėjas įsipareigoja sukurti ir išlaikyti 0,5 darbo vietos (etato); laikoma, kad prašomos paramos suma vienai darbo vietai (visam etatui) sukurti ir išlaikyti sudaro 40 000 Eur (šis antrinis prioritetinis kriterijus netaikomas, jeigu VPS priemone ar jos veiklos sritimi nėra kuriamos darbo vietos);

95.3.2. vietos projekto paraiškoje įsipareigojama sukurti daugiau darbo vietų (vertinama „sijojimo“ būdu, pvz., visuose 35 vietos projektuose, kurie surinko po 88 balus, numatyta kurti darbo vietas: viename įsipareigojama sukurti 4 darbo vietas, trijuose – po 3, dvidešimtyje – po 2 darbo vietas; likusiuose aštuoniuose – po vieną; likusio kvietimo biudžeto lėšų užtenka finansuoti vietos projektą, sukursiantį 4 darbo vietas, ir tris vietos projektus, sukursiančius po 3 darbo vietas; tačiau likusio kvietimo biudžeto lėšų neužtenka visiems po 2 darbo vietas sukuriantiems vietos projektams (tokių yra 20), dėl to jie vertinami pagal toliau esančius kriterijus;

95.3.3. vietos projekto tikslinė grupė – jauni žmonės (vertinama pagal vietos projekto paraiškos duomenis, papildomų dokumentų neprašoma);

95.3.4. vietos projektas yra dvisektoris (taikoma dvisektorėms VPS, tačiau netaikoma, jeigu pagal dvisektorių VPS kvietimą teikti paraiškas yra priimami tik paprasti vietos projektai);

95.3.5. vietos projektas yra integruotas (šis antrinis prioritetinis kriterijus netaikomas, jeigu buvo kviečiama teikti tik paprastus vietos projektus);

95.3.6. pareiškėjas nėra gavęs paramos iš EŽŪFKP 2014–2020 metų finansavimo laikotarpio (taikoma, kai prašoma paramos vietos projektui įgyvendinti iš EŽŪFKP) (siekiama didesnės ES paramos sklaidos);

95.3.7. pareiškėjas nėra gavęs paramos iš EJRŽF 2014–2020 metų finansavimo laikotarpio (taikoma dvisektorėms VPS, kai prašoma paramos vietos projektui įgyvendinti iš EJRŽF) (siekiama didesnės ES paramos sklaidos);

95.3.8. pareiškėjas nėra gavęs paramos iš EŽŪFKP ir EJRŽF 2007–2013 metų finansavimo laikotarpio (siekiama didesnės ES paramos sklaidos);

95.3.9. pareiškėjas nėra gavęs paramos iš EŽŪFKP 2007–2013 metų finansavimo laikotarpio (taikoma, kai prašoma paramos vietos projektui įgyvendinti iš EŽŪFKP) (siekiama didesnės ES paramos sklaidos);

95.3.10. pareiškėjas nėra gavęs paramos iš EJRŽF 2007–2013 metų finansavimo laikotarpio (taikoma dvisektorėms VPS, kai prašoma paramos vietos projektui įgyvendinti iš EJRŽF) (siekiama didesnės ES paramos sklaidos);

95.3.11. prašoma mažesnės paramos sumos vietos projektui įgyvendinti.

96. Jeigu po pirmojo prioritetinio sąrašo įvertinimo ir antrojo prioritetinio sąrašo įvertinimo (jeigu toks buvo atliekamas):

96.1. neužtenka kvietimo biudžeto lėšų daugiau nei vienam vietos projektui, gali būti sudarytas rezervinių vietos projektų sąrašas arba pripažįstama, kad vietos projektams įgyvendinti nebus skiriama paramos dėl paramos VPS įgyvendinti lėšų trūkumo. Vietos projektų, įtrauktų į rezervinių vietos projektų sąrašą, tinkamumo vertinimas pradedamas tuo atveju, jeigu Agentūrai priėmus galutinį sprendimą dėl kitų to paties kvietimo pagal konkrečią VPS priemonę ir (arba) veiklos sritį gautų vietos projektų lieka nepanaudotų kvietimo biudžeto lėšų;

96.2. pagal kvietimo biudžetą, vienam vietos projektui neužtenka ne daugiau kaip 50 proc. vietos projekto paraiškoje prašomos paramos sumos, VPS vykdytoja gali priimti sprendimą padidinti kvietimo biudžeto sumą trūkstama lėšų suma. Priimdama sprendimą dėl kvietimo biudžeto didinimo, VPS vykdytoja turi atsižvelgti į VPS planuotus ir su šiuo kvietimu, kurio biudžetą planuojama didinti, pasiekiamus VPS rodiklius pagal konkrečią VPS priemonę ir (arba) veiklos sritį bei į konkrečios VPS priemonės ir (arba) veiklos srities biudžeto lėšų likutį po padidinimo, t. y., ar liekančių lėšų pakaks kitiems vietos projektams, numatytiems pagal VPS priemonę ir (arba) veiklos sritį.

97. Po visų to paties kvietimo metu gautų vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo VPS vykdytojos darbuotojai siūlo VPS vykdytojos PAK), kuris sudaromas ir veikia vadovaujantis Taisyklių 4 priedo nuostatomis, išbraukti šiuos vietos projektus, kuriems nepakanka kvietimo biudžeto lėšų, iš gautų vietos projektų sąrašo ir toliau neadministruoti arba patvirtinti rezervinių vietos projektų sąrašą.

98. Apie VPS vykdytojos priimtą sprendimą informuojami visi pareiškėjai, kurių vietos projektams nepakako kvietimo biudžeto lėšų.

99. Vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinė turi būti pateikta Agentūrai per 5 darbo dienas po visų VPS vykdytojos vietos projektų paraiškų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo pabaigos.

100. VPS vykdytoja per 5 darbo dienas po VPS vykdytojos PAK Agentūrai turi pateikti:

100.1. Vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinę (pavyzdinę vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinės formą parengia Agentūra) ir visų vietos projektų PVA su įvertintais atrankos kriterijais. Suvestinėje privaloma pateikti informacija: VPS priemonė (-ės) ir (arba) veiklos sritis (-ys), pagal kurią (-as) gautos ir užregistruotos vietos projektų paraiškos; kvietimo Nr.; pareiškėjai; vietos projektų pavadinimai, vietos projektų paraiškų registracijos kodai; vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo rezultatai: vietos projektų paraiškos, kurioms skirta ne mažiau kaip 40 balų, ir vietos projektų paraiškos, kurioms skirta mažiau kaip 40 balų (sąrašai sudaromi pagal surinktą balų skaičių nuo daugiausiai iki mažiausiai skirtų balų); vietos projektų pirmasis prioritetinis sąrašas pirmumo tvarka pagal surinktą balų skaičių, nurodant, kuriems pareiškėjams siūloma skirti paramą, o kuriems – ne; taip pat vietos projektų antrasis prioritetinis sąrašas (jeigu buvo taikomas) pirmumo tvarka, nurodant, kuriems pareiškėjams siūloma skirti paramą, o kuriems – ne; taip pat vietos projektų rezervinis sąrašas, jeigu toks sudaromas;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

101. *Neteko galios nuo 2019-05-22*
*Punkto naikinimas:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

**Vietos projektų paraiškų tinkamumo finansuoti vertinimas**

102. Vietos projektų paraiškų tinkamumo finansuoti vertinimas – vietos projektų paraiškų vertinimo etapas, kurio metu nustatoma, ar vietos projekto paraiška (joje esanti informacija ir prie jos pridedami dokumentai) ir kita patikimuose informaciniuose šaltiniuose esanti informacija pagrindžia atitiktį tinkamumo sąlygoms ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimams, nurodytiems patvirtintame FSA, įskaitant vertinimą pagal tinkamumo sąlygas, susijusias su galimai neteisėtai sukurtų sąlygų paramai gauti nustatymu (kaip nurodyta Taisyklių 18.1.9.1 papunktyje), ekonominio gyvybingumo nustatymu (kaip nurodyta Taisyklių 23.1.5 papunktyje), atitikties ES konkurencijos teisei nustatymu (kaip nurodyta Taisyklių 29.3 papunktyje), pareiškėjų ir jų partnerių ankstesnių pažeidimų, susijusių su EŽŪFKP ir EJRŽF, fakto paneigimu arba patvirtinimu (kaip nurodyta Taisyklių 18.1.6 papunktyje), tinkamų finansuoti išlaidų vertinimu.

103. Vietos projektų paraiškos tinkamumo finansuoti vertinimą atlieka VPS vykdytojos darbuotojas (-ai), vadovaudamasis Agentūros parengtais ir tvirtinamais tinkamumo vertinimo procedūrų aprašais ir klausimynais. Vertinimas atliekamas tik toms paraiškoms, kurioms pagal VPS vykdytojos pateiktą Vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinę užtenka lėšų. Šio vertinimo metu pildomas Vietos projekto paraiškos tinkamumo finansuoti vertinimo klausimynas (toliau – klausimynas), kurio formą rengia ir tvirtina Agentūra.

104. Vietos projektų paraiškų tinkamumo finansuoti vertinimas pradedamas po VPS vykdytojos PAK sprendimo, t. y. nuo VPS vykdytojos Vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinės Agentūrai pateikimo dienos.

105. Galutinio sprendimo dėl vietos projekto paraiškos tinkamumo finansuoti priėmimas:

105.1. VPS vykdytoja, teigiamai ir neigiamai įvertinusi vietos projektų paraiškas, rengia kiekvieno vietos projekto PVA ir teikia jas Agentūros paskirtam darbuotojui patikrinti bei išvadai dėl PVA parengti. VPS vykdytoja gali teikti Agentūrai atskirų vietos projektų PVA, nelaukdama visų to paties kvietimo teikti vietos projektų paraiškas, vietos projektų paraiškų įvertinimo pabaigos;

105.2. Agentūros paskirtas darbuotojas, įvertinęs VPS vykdytojos pateiktą (-as) PVA gali:

105.2.1. prašyti papildomos informacijos, jeigu jos trūksta išvadai dėl PVA parengti;

105.2.2. prašyti patikslinti PVA, ištaisant trūkumus ar ją papildant;

105.2.3. patikrinti duomenis, esančius viešuosiuose registruose ir juos palyginti su PVA duomenimis;

105.2.4. pateikti neigiamą išvadą ir pareikalauti atlikti papildomą arba pakartotinį vertinimą, nurodydamas priežastis ir trūkumus bei nustatyti terminą, per kurį turi būti atlikti papildomo ar pakartotinio vertinimo veiksmai;

105.2.4. pateikti teigiamą išvadą dėl PVA.

106. Užbaigus PVA patikrinimą ir parengus išvadas dėl PVA, Agentūra vidaus procedūrose nustatyta tvarka teikia jas svarstyti Agentūroje sudarytam Agentūros PAK. Galutinis sprendimas dėl vietos projekto finansavimo priimamas Agentūroje. Agentūroje priėmus galutinius sprendimus dėl vietos projektų, kurie pripažįstami netinkamais finansuoti, Agentūra per 2 darbo dienas po PAK protokolo patvirtinimo Agentūros tinklalapyje www.nma.lt paskelbia vietos projektų paraiškų, apsvarstytų Agentūros PAK, sąrašą, kuriame nurodoma Agentūros PAK priimta rekomendacija. VPS vykdytoja gali pradėti vertinti to paties kvietimo teikti paraiškas pagal konkrečią VPS priemonę ir (arba) veiklos sritį vietos projektus iš rezervinio vietos projektų sąrašo (jeigu toks yra sudarytas), jeigu nors vienam vietos projektui pakanka kvietimo biudžeto lėšų (vertinimas pradedamas iš eilės pagal suteiktų balų skaičių, t. y. toliau eilėje esančio vietos projekto vertinimas nepradedamas, jeigu pirmajam eilėje esančiam vietos projektui nepakanka vietos projekto paraiškoje prašomos paramos sumos). Rezervinių vietos projektų vertinimas užbaigiamas, įvertinus visus to pateis kvietimo teikti vietos projektų paraiškas vietos projektus.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

**Prašymų ištaisyti trūkumus siuntimas**

107. Jeigu atliekant vietos projektų vertinimą yra nustatoma trūkumų (pvz., neįmanoma tinkamai įvertinti atitikties atrankos kriterijui, trūksta informacijos įsitikinti dėl atitikties atrankos kriterijams, išlaidos neatitinka tinkamų finansuoti išlaidų sąrašo, nustatyto FSA, pateiktos bendra suma, t. y. nedetalizuotos pagal atskiras išlaidų eilutes, neatitinka komercinių pasiūlymų arba pagal juos netinkamai pasirinkta jų vertė), VPS vykdytoja pasiūlo pareiškėjui pašalinti trūkumus (numatytų išlaidų pakeitimai kitomis išlaidomis yra neleidžiami):

107.1. prašyme pašalinti trūkumus nurodoma, kokie trūkumai turi būti pašalinti, taip pat nurodomas nuo 5 iki 10 darbo dienų terminas atsižvelgiant į paklausimo turinį, reikiamos informacijos ar taisymų sudėtingumą. Terminas gali būti pratęstas neilgiau kaip 5 darbo dienoms ir tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai vietos projekto paraiškos trūkumams pašalinti pareiškėjas turi pasitelkti trečiuosius asmenis, nesusijusius su vietos projekto paraiškos rengimu. Prašymas pašalinti trūkumus turi būti siunčiamas tokiu būdu, kokį pareiškėjas yra nurodęs vietos projekto paraiškoje;

107.2. jeigu pareiškėjas per VPS vykdytojos nurodytą terminą vietos projekto paraiškos turinio trūkumų nepašalina, pašalina netinkamai arba nepagrindžia, kad terminą būtina pratęsti, paraiška užbaigiama vertinama su esamais duomenis ir teikiama svarstyti į PAK:

107.2.1. jeigu vietos projekto paraiška pripažįstama netinkama atrankos vertinimo etapo metu, po visų to paties kvietimo metu gautų vietos projektų paraiškų vertinimo VPS vykdytojos darbuotojai siūlo VPS vykdytojos PAK išbraukti netinkamą vietos projekto paraišką iš vietos projektų paraiškų sąrašo ir toliau neadministruoti. Pareiškėjas apie VPS vykdytojos PAK sprendimą ir sprendimo priežastis informuojamas per 2 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos;

107.2.2. jeigu vietos projekto paraiška pripažįstama netinkama tinkamumo finansuoti vertinimo metu, VPS vykdytoja teikia pripažintos netinkama finansuoti vietos projekto paraiškos vertinimo išvadą Agentūrai. Pareiškėjas apie Agentūros PAK priimtą sprendimą ir sprendimo priežastis informuojamas Agentūros per 2 darbo dienas nuo Agentūros PAK priimto sprendimo patvirtinimo Agentūros direktoriaus įsakymu.

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

**Vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatai**

108. Agentūros PAK gali priimti šiuos sprendimus:

108.1. rekomenduoti skirti paramą. Nurodoma, kiek vietos projekto pridėtinės vertės balų skirta, kokia siūloma paramos suma (apvalinama iki sveikųjų skaičių) nustatyta vietos projekto paraiškos vertinimo metu;

108.2. rekomenduoti neskirti paramos arba grąžinti įvertinti pakartotinai. Nurodoma priežastis, kodėl rekomenduojama neskirti paramos arba kodėl grąžinama įvertinti pakartotinai. Galimos priežastys:

108.2.1. vietos projekto paraiška atmesta dėl atitikties tinkamumo sąlygoms trūkumų;

108.2.2. vietos projekto paraiška atmesta dėl atitikties numatytiems įsipareigojimams trūkumų;

108.2.3 vietos projekto paraiška grąžinta įvertinti pakartotinai dėl informacijos patikslinimo, duomenų, informacijos, dokumentų pateikimo.

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

109. Agentūra per 2 darbo dienas po Agentūros PAK protokolo patvirtinimo Agentūros tinklalapyje www.nma.lt paskelbia vietos projektų paraiškų, apsvarstytų Agentūros PAK, sąrašą, kuriame nurodoma Agentūros PAK priimta rekomendacija.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

## TREČIASIS SKIRSNIS
## AGENTŪROS METODINĖ PAGALBA / INFORMACIJOS TEIKIMAS VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ VERTINIMO METU

*Pakeistas skirsnio pavadinimas:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

110. Agentūra teikia šią metodinę pagalbą VPS vykdytojoms vietos projektų paraiškų vertinimo metu:

110.1. parengia vieningai visoms VPS vykdytojoms taikomą ir privalomą VPS įgyvendinimo procedūros aprašą, reikalingą vieningam vietos projektų administravimui užtikrinti;

110.2. parengia vieningai visoms VPS vykdytojoms taikomą ir privalomą vietos projektų vertinimo procedūros aprašą ir privalomus klausimynus;

110.3. kiekvienai VPS vykdytojai paskiria koordinuojantį darbuotoją, atsakingą už nuolatinės metodinės pagalbos teikimą vietos projektų vertinimo metu;

110.4. dalijasi gerąja projektų vertinimo patirtimi, susijusia su vietos projektų vertinimu;

110.5. periodiškai organizuoja susitikimus su VPS vykdytojomis ir aptaria probleminius klausimus, VPS įgyvendinimo problemas;

110.6. skelbia atrankos kriterijų, įskaitant jų detalizavimą, sąvadą, vadovaudamasi atrankos kriterijais, nurodytais VPS ir FSA. Sąvadas skelbiamas Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt;

110.7. VPS vykdytojos prašymu teikia informaciją apie viešuosiuose registruose esančią informaciją, reikalingą vietos projekto paraiškai įvertinti, prie kurios turi prieigą. VPS vykdytoja, prašydama Agentūros pateikti viešuosiuose registruose esančią informaciją, pateikia visų gautų vietos projektų, surinkusių reikiamą balų skaičių ir tinkamų vertinti, sąrašą, nurodydama, kokios informacijos reikia vietos projektų paraiškų atrankos vertinimui atlikti. Agentūra per 5 (penkias) darbo dienas nuo prašymo pateikti informaciją gavimo dienos pateikia VPS vykdytojai reikiamą informaciją;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

110.8. savo iniciatyva, VVG tinklo prašymu arba VPS vykdytojų prašymu, jeigu to prašo ne mažiau kaip 1/3 VPS vykdytojų, organizuoja mokymus, susijusius su vietos projektų vertinimu.

## KETVIRTASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ KONTROLINIS VERTINIMAS

111. Vietos projektų paraiškų kontrolinis vertinimas – Agentūros atliekamas iš anksto atrinktų vietos projektų paraiškų pakartotinis vertinimas pagal FSA, taikomą konkrečiam kvietimui teikti vietos projektų paraiškas.

112. Vietos projektų paraiškų kontrolinis vertinimas atliekamas bet kuriame vietos projektų administravimo etape.

113. Vietos projektų paraiškų vertinimo kontrolinį vertinimą atlieka Agentūra, vadovaudamasi Reglamento (ES) Nr. 809/2014 60 str., Taisyklėmis ir Agentūros vidaus procedūromis.

114. Vietos projektų paraiškų kontrolinio vertinimo procesas susideda iš šių etapų:

114.1. vietos projektų paraiškų, kurioms bus atliekamas kontrolinis vertinimas, atrankos;

114.2. kontrolinio vietos projektų paraiškų vertinimo;

114.3. sprendimo dėl VPS vykdytojos atlikto vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo tinkamumo priėmimo.

115. Vietos projektų paraiškų, kurioms bus atliekamas kontrolinis vertinimas, imtis:

115.1. pradinė kontrolinio vertinimo imtis – ne mažiau kaip 5 proc. preliminariai nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų pagal konkretų kvietimą teikti vietos projektus vienos VPS priemonės ar jos veiklos srities lygmeniu (pvz., vietos projektų paraiškų, pateiktų pagal tą pačią VPS priemonę, vertinimo metu nustatyta 100 000 Eur tinkamų finansuoti išlaidų, vadinasi pradinio kontrolinio vertinimo imčiai turi būti atrinkta tiek vietos projektų paraiškų, kad jų bendra nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų suma pagal tą pačią VPS priemonę siektų ne mažiau kaip 5 000 Eur);

115.2. galutinė kontrolinio vertinimo imtis:

115.2.1. jeigu pirmojo kontrolinio vertinimo metu nenustatoma vietos projektų paraiškų vertinimo klaidų – vietos projektų, kuriuose nerasta vietos projektų paraiškų vertinimo klaidų, skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 5 proc. konkretaus kvietimo teikti vietos projektus atrankos vertinimo metu preliminariai nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų;

115.2.2. jeigu vietos projektų paraiškų vertinimo klaidų nenustatoma tik po antrojo kontrolinio vertinimo – vietos projektų, kuriuose nerasta vietos projektų vertinimo klaidų, skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. konkretaus kvietimo teikti vietos projektų vertinimo metu preliminariai nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų;

115.2.3. jeigu vietos projektų paraiškų vertinimo klaidų nenustatoma tik po trečiojo ar vėlesnio kontrolinio vertinimo – vietos projektų, kuriuose nerasta vietos projektų vertinimo klaidų, skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 20 proc. konkretaus kvietimo teikti vietos projektų vertinimo metu preliminariai nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų.

116. Kontrolinis vietos projektų paraiškų vertinimas dokumentuojamas, dokumentai saugomi Agentūros nustatyta tvarka.

117. Kontrolinio vietos projektų paraiškų vertinimo pabaigoje Agentūra informuoja VPS vykdytoją, kad kontrolinio vietos projektų vertinimo metu nustatyta vietos projektų vertinimo klaidų ir paprašo VPS vykdytojos jas ištaisyti, t. y. Agentūra nurodo, kokios vietos projektų vertinimo klaidos nustatytos, kokių taisomųjų veiksmų turi būti imamasi ir kokia turi būti taisomųjų veiksmų imtis (visų ar dalies vietos projektų paraiškų). Jeigu nustatyta vietos projekto paraiškos klaida yra sisteminė (sistemine laikoma ta klaida, kuri dėl savo pobūdžio gali būti aptikta likusioje vietos projektų paraiškų imtyje, kuriai kontrolinis vertinimas nebuvo taikomas), vietos projektų paraiškų vertinimo klaida turi būti taisoma visų vietos projektų paraiškų atžvilgiu (įskaitant tas, kurias VPS vykdytoja įvertino neigiamai).

118. Pagal Agentūros pateiktus nurodymus VPS vykdytoja atlieka vietos projektų paraiškų vertinimo taisomuosius veiksmus.

119. Agentūra, siekdama tinkamai įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 62 str. reikalavimus, nustačiusi vietos projektų vertinimo kontrolės ir patikrinimo sistemos trūkumų, atsižvelgdama į pasitaikančias VPS vykdytojų vietos projektų vertinimo klaidas, įtariamus ar nustatytus pažeidimus ir piktnaudžiavimo atvejus, rizikų vertinimo rezultatus, imasi veiksmų – nustato papildomas arba keičia esamas vietos projektų vertinimo valdymo ir kontrolės priemones (pvz., sustiprina Agentūros teikiamą metodinę pagalbą vietos projektų paraiškų vertinimo metu) ir apie tai informuoja Ministeriją.

*Skyriaus pakeitimai:*

*Nr. 3D-851, 2018-11-29, paskelbta TAR 2018-11-30, i. k. 2018-19379*

## VIII SKYRIUS
## VIETOS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS

### PIRMASIS SKIRSNIS
### VIETOS PROJEKTO VYKDYMO SUTARTIES SUDARYMAS IR KEITIMAS

**Vietos projekto vykdymo sutarties sudarymas**

120. Vietos projekto vykdymo sutartis (toliau – Sutartis) – vietos projekto finansavimo sąlygas nustatantis dokumentas, sudaromas tarp trijų šalių (pavyzdines Sutarčių formas rengia Agentūra): VPS vykdytojos, Agentūros ir vietos projekto vykdytojo. Sutartis nesudaroma tais atvejais, kai vietos projektui įgyvendinti skiriama paramos suma neviršija arba lygi 15 000 Eur, tokiu atveju vietos projekto paraiška laikoma Sutartimi.

121. Sutarties sudarymas inicijuojamas po to, kai Agentūroje priimamas galutinis sprendimas skirti paramą, kurios suma didesnė nei 15 000 Eur, vietos projektui įgyvendinti, t. y.:

121.1. Agentūra informuoja pareiškėją ir VPS vykdytoją, kad priėmė sprendimą skirti paramą vietos projektui įgyvendinti;

121.2. VPS vykdytoja paprašo pareiškėjo iki Sutarties pasirašymo nurodyti banko sąskaitą paramos vietos projektui įgyvendinti lėšoms ir pateikti mokėjimo prašymų teikimo grafiką, nurodant tikslias datas (metai–mėnuo–diena) ir parengia Sutarties projektą, kurį suderinusi su vietos projekto vykdytoju, pateikia Agentūrai pasirašyti. Agentūrai pateikiami trys vietos projekto vykdytojo ir VPS vykdytojos pasirašyti sutarties egzemplioriai.

122. Sudarius Sutartį pareiškėjas tampa vietos projekto vykdytoju.

123. Vietos projekto paraiška – neatsiejama Sutarties dalis.

124. Sutartyje nurodomos bent šios vietos projekto finansavimo sąlygos:

124.1. paramos vietos projektui įgyvendinti suma (Eur) ir finansavimo šaltiniai (galimi variantai: EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos; EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos; EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos). Paramos vietos projektui įgyvendinti suma nurodoma kaip didžiausia galima paramos suma, kuri bus išmokėta vietos projekto vykdytojui ir nesusigrąžinta iš jo, jeigu jis iki vietos projekto kontrolės pabaigos išlaikys atitiktį visoms tinkamumo sąlygoms ir atrankos kriterijams ((išskyrus atrankos kriterijus, kuriems atitiktis gali būti patikrinama tik vietos projekto paraiškos pateikimo metu ir kurių pokyčiams pareiškėjas neturi ir negali turėti įtakos (pvz.: amžius, nedarbo lygis ir pan.), vykdys visus prisiimtus įsipareigojimus, nurodytus patvirtintame FSA, vietos projekto paraiškoje ir Sutartyje;

124.2. investicijos ir jų pagrindiniai parametrai bei jų vykdymo vieta ir iš ES paramos lėšų įsigytų prekių saugojimo vieta vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu (tikslus adresas);

124.3. vietos projekto įgyvendinimo terminas (pabaigos data), kuris negali viršyti Taisyklių 24.12 papunktyje nustatyto termino;

124.4. mokėjimo prašymų pateikimo grafikas (planuojamos tikslios datos);

124.5. vietos projektų išlaidų apmokėjimo būdai (išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos; išlaidų kompensavimo; sąskaitų apmokėjimo);

124.6. vietos projekto vykdytojo įsipareigojimas vietos projekto įgyvendinimo metu ir jo kontrolės laikotarpiu jokiu būdu neperleisti, neįkeisti ilgalaikio turto ar kitokiu būdu nesuvaržyti daiktinių teisių į ilgalaikį turtą, kuris įsigytas iš paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų;

124.7. vietos projekto vykdytojo įsipareigojimas vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiais drausti ilgalaikį turtą, įsigytą iš paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų, didžiausiu ilgalaikio turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikų;

124.8. vietos projekto vykdytojo įsipareigojimas kontrolės laikotarpiu teikti užbaigto vietos projekto metines ataskaitas VPS vykdytojai (jeigu VPS įgyvendinimas nėra pasibaigęs) arba Agentūrai (po VPS įgyvendinimo pabaigos);

124.9. informacija apie nekilnojamojo turto nuosavybės teisės perleidimo fakto įregistravimą VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre (taikoma, kai prie vietos projekto prisidedama įnašu natūra – nekilnojamuoju turtu perleidžiant nuosavybės teisę).

125. VPS vykdytoja, parengusi Sutarties projektą, derina jį su pareiškėju ir Agentūra:

125.1. Sutarties derinimui ir pasirašymui VPS vykdytojai ir pareiškėjui suteikiamas 5 darbo dienų terminas;

125.2. VPS vykdytoja ir pareiškėjas, pasirašę Sutartį, kuri sudaroma trimis egzemplioriais, išsiunčią ją Agentūrai;

125.3. Agentūra, gavusi Sutartį, ją registruoja, suteikdama Nr. ir datą. Du užregistruotos Sutarties egzempliorius Agentūra išsiunčia VPS vykdytojai ir vietos projekto vykdytojui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Sutarties užregistravimo datos. Sutartis įsigalioja nuo jos užregistravimo Agentūroje datos.

**Sutarties arba vietos projekto paraiškos, kai Sutartis nesudaroma, keitimas**

126. Sutarties arba vietos projekto paraiškos, kai Sutartis sudaroma, keitimai (toliau – Sutarties keitimai) be VPS vykdytojos ir Agentūros sutikimo nėra leidžiami.

127. Sutarties keitimai, susiję su vietos projekto idėja, tikslais, tinkamumo sąlygomis, atrankos kriterijais ir įsipareigojimais, nustatytais patvirtintame FSA, nėra leidžiami.

128. Vietos projekto vykdytojas, norėdamas atlikti Sutarties keitimą, turi pateikti VPS vykdytojai motyvuotą prašymą. Prašyme turi būti išdėstomi siūlomi pakeitimai, nurodomos pakeitimų priežastys ir pateikiamas planuojamų keitimų būtinumo pagrindimas, užtikrinama, kad keitimas neturės įtakos pradiniams vietos projekto tikslams, atitikčiai tinkamumo gauti paramą sąlygoms ir reikalavimams, atrankos kriterijams, nepanaikins prisiimtų įsipareigojimų, nemažins priežiūros rodiklių, nurodytų vietos projekto paraiškoje ir verslo plane (kai toks yra). Jeigu vietos projekto vykdytojas prašo leisti keisti projekto tinkamas finansuoti išlaidas, prie prašymo turi būti pateikiami 3 komerciniai pasiūlymai (jei atliktos pirkimų procedūros, turi būti pateikiami pirkimų dokumentai) kiekvienos keičiamos tinkamos finansuoti išlaidos kainai pagrįsti. Kai dėl pakeitimų projekto investicijų vertė, nustatyta sutartyje, didėja daugiau kaip 2 000 Eur, vietos projekto vykdytojas kartu su prašymu leisti keisti tinkamas finansuoti išlaidas turi pateikti įrodymų, kad turi nuosavų ar skolintų lėšų apmokėti tai tinkamų finansuoti išlaidų daliai, kuriai neužtenka skirtos paramos sumos.

129. Sprendimą dėl Sutarties keitimo priima VPS vykdytoja, vadovaudamasi šio Taisyklių skirsnio nuostatomis ir vietos projekto vykdytojo prašyme nurodytomis aplinkybėmis.

130. Galimos sprendimų rūšys dėl vietos projekto vykdytojo prašymo pakeisti Sutartį: patenkinti, patenkinti iš dalies, atmesti.

131. Priimant sprendimą dėl Sutarties keitimo VPS vykdytoja vadovaujasi KPP administravimo taisyklėmis.

132. Jeigu priimamas sprendimas keisti Sutartį, parengiamas Sutarties pakeitimo projektas. Sutarties keitimas sudaromas trimis egzemplioriais.

133. VPS vykdytoja parengia Sutarties pakeitimo projektą ir jį el. paštu, suderinusi su vietos projekto vykdytoju, pateikia derinti Agentūrai pridėdama vietos projekto vykdytojo prašymą. Sutarties pakeitimo derinimas tarp VPS vykdytojos, vietos projekto vykdytojo ir Agentūros gali užtrukti ne ilgiau kaip 5 (penkias) darbo dienas. Galutinį sprendimą dėl Sutarties keitimo priima Agentūra. Agentūra gali leisti keisti sutartį šiais atvejais:

133.1. kai būtina pakeisti (pratęsti) vietos projekto įgyvendinimo laikotarpį, neviršijant FSA nustatyto termino;

133.2. kai keičiamos paramos sumos tarp paramos dalių (vietos projekto įgyvendinimo etapų);

133.3. kai keičiamos tinkamos finansuoti išlaidos, nedidinant patvirtintoje vietos projekto paraiškoje numatytos skirti paramos sumos pagal atitinkamą tinkamų finansuoti išlaidų kategoriją. Tinkamų finansuoti išlaidų keitimas gali būti leidžiamas vieną kartą po sutarties pasirašymo arba

kelis kartus vietos projekte numatytų statybų atveju. Leidžiami tinkamų finansuoti išlaidų pakeitimai, kai:

*Papunkčio pakeitimai:*

*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

133.3.1. tinkamos finansuoti išlaidos kinta dėl prekės techninių parametrų (pagrindiniai prekės techniniai parametrai turi būti nurodyti Sutartyje arba vietos projekto paraiškoje, kai Sutartis nesudaroma);

133.3.2. tinkamos finansuoti išlaidos kinta dėl prekės komplektacijos;

133.3.3. viena tinkama finansuoti išlaida keičiama į kitą tos pačios kategorijos tinkamą finansuoti išlaidą, kuri skirta tai pačiai ekonominei veiklai vykdyti ir tam pačiam produktui gaminti ir (arba) paslaugai teikti;

133.3.4. kelios tos pačios kategorijos tinkamos finansuoti išlaidos keičiamos į vieną tos pačios kategorijos tinkamą finansuoti išlaidą, skirtą numatytoms funkcijoms, kurios yra tarp anksčiau patvirtintų tinkamų finansuoti išlaidų, atlikti.

133.4. kai nuo vietos projekto vykdytojo nepriklausančių aplinkybių būtina pakeisti vietos projekto įgyvendinimo vietą. Projekto įgyvendinimo vieta negali būti perkelta už VPS vykdytojos veiklos teritorijos, o priimat sprendimą dėl vietos projekto įgyvendinimo vietos pakeitimo, būtina įvertinti vietos projekto atitiktį atrankos kriterijams bei tinkamumo sąlygoms, jeigu FSA nustatyti atrankos kriterijai ir tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projekto įgyvendinimo vieta.

*Papildyta papunkčiu:*

*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

134. Suderinusi Sutarties keitimo projektą, VPS vykdytoja Agentūrai pateikia tris VPS vykdytojos ir vietos projekto vykdytojo pasirašytus Sutarties keitimo egzempliorius. Pasirašiusi ir užregistravusi Sutarties keitimą, Agentūra du egzempliorius išsiunčia VPS vykdytojai ir vietos projekto vykdytojui. Tais atvejais, kai Sutartis nesudaroma, Agentūra per 2 darbo dienas informuoja VPS vykdytoją apie priimtą sprendimą. Sutarties keitimas įsigalioja nuo jo užregistravimo Agentūroje datos arba nuo Agentūros pranešimo VPS vykdytojai išsiuntimo datos (kai Sutartis nesudaroma).

135. Jeigu priimamas sprendimas nekeisti Sutarties ar vietos projekto paraiškos, kai Sutartis nesudaroma, vietos projektas turi būti įgyvendinamas pagal galiojančias Sutarties ar vietos projekto paraiškos, kai Sutartis nesudaroma, nuostatas.

136. Jeigu vietos projekto įgyvendinimas pagal galiojančias Sutarties ar vietos projekto paraiškos, kai Sutartis nesudaroma, nuostatas nėra įmanomas, VPS vykdytoja per 5 darbo dienas nuo fakto sužinojimo informuoja apie tai Agentūrą, kuri sustabdo vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymų administravimą ir pagal Taisyklių X skyrių „Pažeidimai ir sankcijos“ inicijuoja Sutarties ar vietos projekto paraiškos, kai Sutartis nesudaroma, pažeidimo tyrimą.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ATLIEKAMŲ PIRKIMŲ PROCEDŪROS

### Asmenų, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, vykdomi viešieji pirkimai

137. Vietos projektų vykdytojai, kurie yra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), vietos projekto paraiškoje numatytų prekių, paslaugų ir darbų pirkimą vykdo vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu.

138. Vietos projektų vykdytojai Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka viešuosius pirkimus turi atlikti elektroniniu būdu, naudodamiesi CVP IS (interneto tinklalapis www.eviesiejipirkimai.lt) arba centrinės perkančiosios organizacijos CPO

(interneto tinklalapis www.cpo.lt) elektroninėmis priemonėmis. Vietos projektų vykdytojai Agentūrai turi sudaryti galimybę CVP IS prisijungti prie pirkimo informacijos stebėtojo teisėmis.

139. Viešųjų pirkimų tinkamumo vertinimas atliekamas dviem būdais:

139.1. išankstinis planuojamų viešųjų pirkimų dokumentų vertinimas. Išankstinio viešųjų pirkimų vertinimo tikslas – galimų pažeidimų ir klaidų parengtuose viešojo pirkimo dokumentuose prevencija. Šį vertinimą atlieka VPS vykdytojos darbuotojai iki pirkimų vykdymo pradžios. Išankstinis viešųjų pirkimų vertinimas turi būti atliekamas (išskyrus bendrąsias vietos projektų išlaidas ir pirkimus, atliekamus naudojantis CPO elektroninėmis priemonėmis – jiems išankstinis pirkimų vertinimas netaikomas), kai vietos projekto vykdytojas numato organizuoti viešuosius pirkimus, kurių numatoma vertė viršija 10 000 (dešimt tūkstančių) Eur (be PVM), tokiu atveju vietos projekto vykdytojas turi iki viešųjų pirkimų pradžios pateikti VPS vykdytojai ir suderinti su ja šią informaciją:

139.1.1. pasirinktą viešojo pirkimo procedūrą ir motyvus dėl tokios procedūros pasirinkimo;

139.1.2. viešojo pirkimo skelbimo turinį (kai taikoma) ir pirkimo dokumentus;

139.2. įvykdytų viešųjų pirkimų vertinimas. Įvykdytų viešųjų pirkimų vertinimo tikslas – nustatyti, ar vietos projekte numatytų prekių, paslaugų ir darbų įsigijimas atliktas nepažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo. Įvykdytų viešųjų pirkimų tinkamumo vertinimą atlieka Agentūra. Vietos projekto vykdytojas įvykdytą viešąjį pirkimą teikia VPS vykdytojai, o VPS vykdytoja perduodą jį vertinti Agentūrai. Viešųjų pirkimų dokumentus VPS vykdytoja gali Agentūrai perduoti per ŽUMIS arba pateikti į Agentūros TERPAS. Paramos gavėjas įvykdytą viešąjį pirkimą derinti gali pateikti iki mokėjimo prašymo pateikimo dienos arba kartu su mokėjimo prašymu. Tais atvejais, kai viešasis pirkimas atliekamas naudojantis CVP IS elektroninėmis priemonėmis, turi būti pateikiamas pareiškėjo pasirašytas raštas su nurodytais prisijungimo prie CVP IS pirkimo (-ų), kuriuos atliko pareiškėjas, duomenimis.

**Asmenų, kuriems netaikomas Viešųjų pirkimų įstatymas, vykdomi pirkimai**

140. Vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, ir kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (nurodomos alternatyvos):

140.1. vietos projekto paraiškoje numatytas prekes, paslaugas ir darbus įsigyja neviršydami Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintų fiksuotųjų arba didžiausiųjų tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainių, taikomų panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams (jeigu viršija, tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstama išlaidų dalis, lygi nustatytam įkainiui) (taikoma, kai tokie įkainiai yra);

140.2. vietos projekto paraiškoje numatytų prekių, paslaugų ir darbų pirkimą vykdo vadovaudamiesi Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal KPP priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-924 „Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – EŽŪFKP pirkimų taisyklės). Išankstinį planuojamų pirkimų dokumentų vertinimą atlieka VPS vykdytoja iki pirkimų vykdymo pradžios (kai taikoma); įvykdytų pirkimų tinkamumo vertinimą atlieka Agentūra.

141. Vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, ir kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (nurodomos alternatyvos):

141.1. vietos projekto paraiškoje numatytas prekes, paslaugas ir darbus įsigyja neviršydami Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintų fiksuotųjų arba didžiausiųjų tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainių, taikomų panašaus pobūdžio

projektams ir paramos gavėjams (jeigu viršija, tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstama išlaidų dalis, lygi nustatytam įkainiui) (taikoma, kai tokie įkainiai yra);

141.2 vietos projekto paraiškoje numatytų prekių, paslaugų ir darbų pirkimą vykdo vadovaudamiesi Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo pagal ŽVP priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-799 „Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – EJRŽF pirkimų taisyklės). Išankstinį planuojamų pirkimų dokumentų vertinimą atlieka VPS vykdytoja iki pirkimų vykdymo pradžios; įvykdytų pirkimų tinkamumo vertinimą atlieka Agentūra.

142. Dvisektorių vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, ir kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, vietos projekto paraiškoje numatytų prekių, paslaugų ir darbų pirkimą vykdo vadovaudamiesi vietos projekto paraiškoje nurodytu vietos projekto išlaidų sąrašu pagal ES fondus (EŽŪFKP arba EJRŽF) – vykdydami atskirų prekių, paslaugų ir darbų pirkimą atitinkamai vadovaujasi Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais fiksuotaisiais arba didžiausiais tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams (taikoma, kai toks įkainis yra), arba atitinkamai EŽŪFKP pirkimo taisyklėmis arba EJRŽF pirkimo taisyklėmis.

## TREČIASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ MOKĖJIMO PRAŠYMAI

### Vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų rengimas, teikimas ir pirminis vertinimas

143. Mokėjimų prašymus rengia vietos projektų vykdytojai ir pagal Sutartyje arba vietos projekto paraiškoje (kai Sutartis nesudaroma) pateiktą mokėjimo prašymų pateikimo grafiką teikia VPS vykdytojai. Pagal mokėjimo prašymo pateikimo VPS vykdytojai datą nustatoma, ar jis yra pateiktas laiku.

144. VPS vykdytoja konsultuoja vietos projektų vykdytojus mokėjimo prašymų rengimo klausimais.

145. Mokėjimo prašymo forma patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 3D-151 „Dėl mokėjimo prašymo pavyzdinės formos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones patvirtinimo“. Mokėjimo prašymo forma taip pat skelbiama Agentūros tinklalapyje www.nma.lt.

146. Mokėjimo prašymų rūšys pagal mokėjimų tipus: avanso mokėjimo prašymas, tarpinis mokėjimo prašymas, galutinis mokėjimo prašymas.

147. Avanso mokėjimo prašymą gali teikti tik tie vietos projektų vykdytojai, kuriems vietos projektų išlaidos apmokamos taikant išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdą, kai avansas nėra EK tinkamos finansuoti išlaidos. Vietos projekto išlaidų apmokėjimo būdas nurodomas vietos projekto paraiškoje ir Sutartyje, kai Sutartis sudaroma. Mokėjimo prašymus vietos projektų vykdytojai teikia VPS vykdytojai vadovaudamiesi Sutartyje ar vietos projekto paraiškoje, kai Sutartis nesudaroma, nurodytu mokėjimo prašymų pateikimo grafiku.

148. VPS vykdytoja, gavusi mokėjimo prašymą, atlieka pirminį jo vertinimą, t. y. nustato, ar:

148.1. mokėjimo prašymas VPS vykdytojai pateiktas tinkamu būdu ir forma (laikoma, kad mokėjimo prašymas pateiktas tinkamu būdu, jeigu jis pateiktas asmeniškai arba per tinkamai įgaliotą asmenį spausdintine forma (popieriuje);

148.2. mokėjimo prašymą pasirašė tinkamas asmuo. Jeigu vietos projekto vykdytojas yra fizinis asmuo, mokėjimo prašymą turi pasirašyti ir pateikti pats arba tinkamai įgalioti kitą asmenį (fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro). Jeigu vietos projekto vykdytojas yra juridinis asmuo, mokėjimo prašymą turi pasirašyti ir jį pateikti vietos projekto vykdytojo vadovas arba tinkamai įgaliotas asmuo (juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti);

148.3. mokėjimo prašyme vietos projekto vykdytojo deklaruotos patirtos išlaidos atitinka patvirtintoje vietos projekto paraiškoje nurodytas tinkamas finansuoti išlaidas ir neviršija vietos projekto paraiškos patvirtinimo metu pagrįstų kainų (pagal atskiras išlaidas) viršutinės ribos (netaikoma avanso mokėjimo prašymui);

148.4. pateikta tinkama vietos projekto įgyvendinimo ataskaita (taikoma, kai teikiamas galutinis mokėjimo prašymas). Vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos peržiūrą atlieka VPS vykdytoja pagal Taisyklių 168 punktą, o vertinimą atlieka Agentūra pagal Taisyklių 170 punktą.

149. Jeigu pirminio mokėjimo prašymo vertinimo metu VPS vykdytoja nenustato neatitikčių, nurodytų Taisyklių 148 punkte, VPS vykdytoja per 5 darbo dienas Agentūrai pateikia vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymą, t. y. per ŽŪMIS suveda vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašyme deklaruotas išlaidas ir kitą ŽŪMIS reikalaujamą informaciją, prideda nuskenuotus jo priedus (pirkimų vykdymo dokumentus, išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus ir kt.). Elektroninio mokėjimo prašymo formos laukų išdėstymas ir pavadinimai gali skirtis nuo spausdintinės (teikiamos popieriuje) versijos. Kai nėra galimybės mokėjimo prašymo duomenų suvesti į ŽŪMIS, mokėjimo prašymas gali būti perduotas per ŽŪMIS kaip pridedamas dokumentas arba pateikiamas Agentūros TERPAS.

150. Jeigu VPS vykdytoja mokėjimo prašyme nustato trūkumų, nurodytų Taisyklių 148 punkte, ir (arba) teikiant mokėjimo prašymą ŽŪMIS nustato administracinės atitikties trūkumų, VPS vykdytoja raštu informuoja vietos projekto vykdytoją, kad mokėjimo prašymas yra pateiktas su trūkumais, dėl to negali būti pateiktas Agentūrai tolesniam mokėjimo prašymo vertinimui. VPS vykdytoja paprašo vietos projekto vykdytojo per 5 darbo dienas ištaisyti nustatytus trūkumus (jeigu trūkumai nustatyti mokėjimo prašymo formoje, VPS vykdytojai turi būti pateiktas patikslintas mokėjimo prašymas (be priedų); jeigu trūkumai yra susiję su mokėjimo prašymo priedais, turi būti pateikti atitinkamai patikslinti priedai). Iš naujo pateiktas mokėjimo prašymas pakartotinai vertinamas pagal Taisyklių 148 punktą.

### Vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų galutinis vertinimas ir tvirtinimas

151. Vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų galutinį vertinimą atlieka Agentūra.

152. Vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų galutinis vertinimas ir mokėjimo prašymų tvirtinimas atliekamas vadovaujantis KPP administravimo taisyklėmis.

## KETVIRTASIS SKIRSNIS
## PARAMOS VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI IŠMOKĖJIMO TVARKA

153. Paramos vietos projektams įgyvendinti lėšos išmokamos šiais būdais (toliau – paramos lėšų išmokėjimo būdai):

153.1. išlaidų kompensavimo:

153.1.1. išlaidų kompensavimas – paramos lėšų išmokėjimo būdas, kai vietos projekto vykdytojas pradeda įgyvendinti vietos projektą iš nuosavų arba skolintų lėšų ir Sutartyje ar vietos

projekto paraiškoje, kai Sutartis nesudaroma, nurodytais terminais teikia mokėjimo prašymą patirtoms išlaidoms ir apmokėtoms išlaidoms finansuoti;

153.1.2. išlaidų kompensavimo būdas gali būti taikomas visiems vietos projektų vykdytojams;

153.2. išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos (toliau – išlaidų kompensavimas su avansu):

153.2.1. išlaidų kompensavimas su avansu – paramos lėšų išmokėjimo būdas, kai vietos projekto vykdytojui po Sutarties sudarymo ar sprendimo skirti paramą vietos projektui įgyvendinti dienos, kai Sutartis nesudaroma, per 10 darbo dienų išmokamas avansas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto;

153.2.2. didžiausias galimas avanso dydis – iki 30 proc. nuo skirtos paramos vietos projektui įgyvendinti;

153.2.3. pirmasis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas VPS vykdytojai ne vėliau kaip per du mėnesius nuo avanso gavimo dienos;

153.2.4. išlaidų kompensavimo su avansu būdas gali būti taikomas vietos projektų vykdytojams – viešiesiems juridiniams asmenims;

153.2.5. apmokėdama vietos projektų vykdytojų patirtas išlaidas pagal išlaidų kompensavimo su avansu būdą, Agentūra vadovaujasi KPP administravimo taisyklėmis;

153.3. sąskaitų apmokėjimo būdas – paramos lėšų išmokėjimo būdas, kai paramos vietos projektui įgyvendinti lėšos išmokamos vietos projekto vykdytojui pagal mokėjimo prašyme deklaruotas patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas, išskyrus bendrąsias išlaidas (bendrųjų išlaidų atveju, jeigu jos yra patirtos iki vietos projekto paraiškos pateikimo datos, deklaruojamos 100 proc. apmokėtos išlaidos). Sąskaitų apmokėjimo būdo taikymo procesas:

153.3.1. vietos projekto vykdytojas įgyvendina visą arba dalį vietos projekto, patiria išlaidas, apmoka nuosavo piniginio indėlio dalį arba deklaruoja ir įrodo nuosavo indėlio dalį įnašu natūra ir iki likusios patirtų išlaidų sumos apmokėjimo prekių tiekėjams ir paslaugų teikėjams jas deklaruoja mokėjimo prašyme. Taikant sąskaitų apmokėjimo būdą kartu su mokėjimo prašymu išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai neteikiami, išskyrus nuosavo piniginio indėlio apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) nuosavo indėlio – įnašo natūra deklaravimo ir įrodymo dokumentus. Bendrųjų išlaidų, patirtų iki vietos projekto paraiškos pateikimo datos, atveju, deklaruojamos 100 proc. apmokėtos išlaidos, kurios apmokamos pagal konkrečios VPS priemonės arba veiklos srities paramos intensyvumą, nurodytą VPS ir FSA;

153.3.2. po vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo vertinimo tinkamos finansuoti išlaidos apmokamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų – pervedamos į vietos projekto vykdytojo atsiskaitomąją banko sąskaitą;

153.3.3. vietos projekto vykdytojas per 5 darbo dienas nuo lėšų gavimo privalo visiškai atsiskaityti su prekių tiekėjais ir paslaugų teikėjais už prekes ir paslaugas, kurių išlaidos buvo deklaruotos mokėjimo prašyme, pripažintos tinkamomis ir išmokėtos vietos projekto vykdytojui, taip pat informuoti Agentūrą apie atsiskaitymo faktą bei pateikti jai išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus, išskyrus bendrąsias išlaidas, jeigu jos yra patirtos iki vietos projekto paraiškos pateikimo datos. Jeigu vietos projekto vykdytojas neinformuoja Agentūros apie atsiskaitymo faktą, Agentūra neapmoka kito mokėjimo prašymo tol, kol Agentūrai nepateikiami dokumentai, įrodantys ankstesniajame mokėjimo prašyme nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą arba Agentūra pradeda galimo pažeidimo tyrimą ir jam pasitvirtinus taiko sankcijas. Jeigu buvo pateiktas galutinis mokėjimo prašymas ir vietos projekto vykdytojas per nustatytą 5 darbo dienų terminą neinformavo Agentūros apie atsiskaitymo faktą ir (arba) nepridėjo dokumentų, įrodančių mokėjimo prašyme nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą, Agentūra pradeda galimo pažeidimo tyrimą ir jam pasitvirtinus taiko sankcijas;

153.3.4. šios išlaidos gali būti deklaruojamos EK po to, kai nustatomas ne tik tinkamų finansuoti išlaidų patyrimo, bet ir jų apmokėjimo faktas.

154. Mokėjimo būdo, nurodyto Sutartyje arba pasirinkto vietos projekto paraiškoje (kai Sutartis nesudaroma), pakeitimas galimas, jeigu paramos gavėjas nepatyrė išlaidų pagal pasirinktą mokėjimo būdą ir:

154.1. kai Sutartyje arba vietos projekto paraiškoje (kai Sutartis nesudaroma) mokėjimo būdas yra išlaidų kompensavimo su avansu ir avansas yra paramos gavėjus išmokėtas, bet nepradėtos daryti investicijos, paramos gavėjas gali sugrąžinti gautą avansą Agentūrai ir pakeisti mokėjimo būdą, vadovaudamasis tvarka, nustatyta Taisyklių 126 –136 punktuose;

154.2. kai Sutartyje arba vietos projekto paraiškoje (kai Sutartis nesudaroma) mokėjimo būdas yra išlaidų kompensavimo su avansu, avansas yra paramos gavėjui išmokėtas ir pradėtos daryti investicijos, paramos gavėjas turi atsiskaityti už panaudotą avansą ar jo dalį, deklaruodamas išlaidas su mokėjimo prašymu (jeigu panaudotas ne visas avansas, nepanaudotą avanso dalį grąžinti Agentūrai) ir pakeisti mokėjimo būdą, vadovaudamasis tvarka, nustatyta Taisyklių 126 –136 punktuose.

## PENKTASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ VIEŠINIMAS

155. Įgyvendinamų ir įgyvendintų vietos projektų viešinimas vykdomas dviem lygmenimis: VPS vykdytojos ir vietos projekto vykdytojo.

156. VPS vykdytoja įgyvendinamų ir įgyvendintų vietos projektų viešinimą vykdo vadovaudamasi VPS administravimo taisyklių X skyriumi „VPS įgyvendinimo viešinimas ir VVG teritorijos gyventojų aktyvinimas“.

157. Vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, vietos projektų viešinimą atlieka pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Kaimo plėtros viešinimo taisyklės).

158. Vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, vietos projektų viešinimą atlieka pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 3D-89 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Žuvininkystės sektoriaus viešinimo taisyklės).

159. Vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, vietos projektų viešinimą atlieka vadovaudamiesi Kaimo plėtros viešinimo taisyklėmis ir Žuvininkystės sektoriaus viešinimo taisyklėmis.

160. Vietos projekto viešinimo išlaidos – vietos projekto bendrųjų išlaidų dalis. Vietos projekto bendrųjų išlaidų apibrėžimas pateikiamas Taisyklių 6.30 papunktyje.

# IX SKYRIUS
# VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS IR ĮGYVENDINIMO VALDYMAS, STEBĖSENA IR KONTROLĖ

## PIRMASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS IR ĮGYVENDINIMO VALDYMAS

161. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo valdymas VPS įgyvendinimo metu – VPS vykdytojos ir Agentūros veikla, kuria siekiama užtikrinti skaidrų ir veiksmingą EŽŪFKP, EJRFŽ ir

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto panaudojimą, patikrinamą ir kontroliuojamą vietos projektų atranką ir įgyvendinimą.

162. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo valdymas VPS įgyvendinimo metu atliekamas dviem lygmenimis: VPS vykdytojos ir Agentūros.

163. Pagrindinės vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo valdymo priemonės VPS įgyvendinimo metu yra šios: bendrųjų privalomų vietos projektų finansavimo sąlygų taikymas, VPS vykdytojos viešųjų ir privačių interesų derinimas vietos projektų finansavimo sąlygų nustatymo, vietos projektų paraiškų priėmimo, jų vertinimo ir tvirtinimo etapais, Agentūros metodinė pagalba vietos projektų paraiškų atrankos ir vietos projektų įgyvendinimo (stebėsenos ir kontrolės vykdymo) metu, Agentūros atliekamas vietos projektų paraiškų tinkamumo vertinimas, Agentūros atliekamas kontrolinis vertinimas, atskirų vietos projektų atrankos vietos projektų paraiškų administravimo etapų dokumentavimas ir informacijos teikimas Agentūrai ir VPS vykdytojai.

164. Agentūra, siekdama tinkamai įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 62 str. reikalavimus, nustačiusi vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo valdymo, kontrolės ir patikrinimo sistemos trūkumų, atsižvelgdama į pasitaikančias VPS vykdytojų, pareiškėjų, vietos projektų vykdytojų klaidas, įtariamus ar nustatytus pažeidimus ir piktnaudžiavimo atvejus, rizikų vertinimo rezultatus, imasi veiksmų – vadovaudamasi VPS administravimo taisyklių XII skyriaus „VPS įgyvendinimo stebėsena“ nustatyta tvarka atlieka tikslinį VPS įgyvendinimo vertinimą ir (arba) teikia Ministerijai siūlymus dėl vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo valdymo, kontrolės ir patikrinimo sistemos tobulinimo.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR KONTROLĖ

165. Vietos projektų įgyvendinimo stebėsena ir kontrolė – VPS vykdytojos ir Agentūros reguliari ir sisteminga veikla: kokybinių ir kiekybinių duomenų apie vietos projektus jų įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu rinkimas ir apibendrinimas.

166. Vietos projektų įgyvendinimo stebėsena ir kontrolė vykdoma dviem lygmenimis: VPS vykdytojos ir Agentūros.

167. Vietos projektų stebėsena ir kontrolė vykdoma trimis etapais:

167.1. vietos projektų įgyvendinimo laikotarpiu. Taikoma priemonė – patikrų vietoje vykdymas (VPS vykdytoja vykdo savanoriškų darbų atlikimo jų vykdymo vietoje tikrinimą (pavyzdinį Savanoriškų darbų atlikimo jų vykdymo vietoje tikrinimo klausimyną parengia Agentūra) ir 100 proc. praktinių- informacinių seminarų, įvardytų Taisyklių 47.2.4 papunktyje, tikrinimą jų vykdymo vietoje, jeigu juos teikiantis fizinis asmuo neatitinka Taisyklių 47.2.2 papunktyje keliamų reikalavimų lektoriui);

167.2. vietos projektų kontrolės laikotarpiu (netaikoma veiklos ir mokymų vietos projektams), kai VPS įgyvendinimas nėra pasibaigęs. Taikomos šios priemonės: užbaigtų vietos projektų metinių ataskaitų vertinimas (priima ir peržiūri VPS vykdytoja, vertina Agentūra) ir *ex-post* patikrų vykdymas (vykdo Agentūra). Metinėms ataskaitoms peržiūrėti VPS vykdytojai suteikiamas 5 darbo dienų terminas;

167.3. vietos projektų kontrolės laikotarpiu (netaikoma veiklos ir mokymų vietos projektams), kai VPS įgyvendinimas yra pasibaigęs. Taikomos šios priemonės: užbaigtų vietos projektų metinių ataskaitų vertinimas (vykdo Agentūra) ir *ex-post* patikrų vykdymas (vykdo Agentūra).

### Vietos projektų įgyvendinimo ataskaitų teikimas, vertinimas ir tvirtinimas

168. Vietos projekto įgyvendinimo ataskaita – dokumentas, rengiamas pabaigus įgyvendinti vietos projektą, kuriame nurodomi pasiekti vietos projekto įgyvendinimo rezultatai ir jų indėlis

siekiant VPS įgyvendinimo rodiklių, nurodytų VPS 12 dalyje. Pavyzdinę Vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos formą rengia Agentūra. Vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą rengia vietos projekto vykdytojas ir teikia ją VPS vykdytojai kartu su galutiniu mokėjimo prašymu. VPS vykdytoja peržiūri Vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą ir per 5 darbo dienas per ŽŪMIS pateikia ją Agentūrai. Agentūra neišmoka paramos vietos projekto vykdytojui pagal galutinį mokėjimo prašymą tol, kol įvertina, kad vietos projektas yra įgyvendintas ir vietos projekto įgyvendinimo ataskaita įvertinta teigiamai.

169. Jeigu įgyvendintas vietos projektas yra integruotas arba dvisektoris, vertinant jo indėlį siekiant VPS įgyvendinimo rodiklių, nurodytų VPS 12 dalyje, atsižvelgiama į tai, pagal kurias VPS priemones ir (arba) veiklos sritis jis yra įgyvendintas – tokio įgyvendinto vietos projekto pasiekti rodikliai priskiriami pagal VPS 12 dalyje nurodytus VPS įgyvendinimo rodiklius, taikomus konkrečiai VPS priemonei arba jos veiklos sričiai (pvz., įgyvendintas integruotas vietos projektas pagal du FSA; rodiklių prasme laikoma, kad įgyvendinti du paprasti vietos projektai pagal atitinkamas VPS priemones ar veiklos sritis; jeigu integruotu vietos projektu įkurta darbo vieta, ji priskiriama prie tos VPS priemonės arba veiklos srities, pagal kurią VPS 12 dalyje įsipareigota kurti darbo vietas).

170. Agentūra įvertina vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą ir priima vieną iš šių sprendimų:

170.1. pripažinti tinkama ir patvirtinti vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą. Patvirtinimas yra galimas, kai vietos projekto įgyvendinimo ataskaitoje pateikiama visa privaloma informacija, nurodyta vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos formoje, ir dėl jos teisingumo nekyla klausimų;

170.2. pripažinti netinkama ir prašyti patikslinti vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą, jeigu joje pateikta ne visa prašoma informacija arba Agentūrai kyla abejonių dėl pateiktos informacijos teisingumo. Grąžinus patikslinti vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą, vietos projekto vykdytojas per ne daugiau kaip 5 (penkias) darbo dienas patikslina vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą ir pateikia VPS vykdytojai iš naujo, kuri Taisyklių 168 punkto nustatyta tvarka ją pateikia Agentūrai.

171. Užbaigtų vietos projektų metines ataskaitas kontrolės laikotarpiu vietos projektų vykdytojai teikia VPS vykdytojai (jeigu VPS įgyvendinimas nėra pasibaigęs) arba Agentūrai pagal KPP administravimo taisyklių nuostatas (jeigu VPS įgyvendinimas yra pasibaigęs) (taikoma vietos projektams, kuriems yra taikomas kontrolės laikotarpis).

### Patikros vietoje ir *ex-post* patikros

172. Patikra vietoje – pareiškėjo, vietos projekto vykdytojo pateiktos informacijos vietos projekto paraiškoje, Sutartyje, kai Sutartis sudaroma, mokėjimo prašymuose ir prie šių dokumentų pridėtuose dokumentuose patikrinimas, taip pat patirtų, deklaruotų, apmokėtų tinkamų finansuoti išlaidų patyrimo fakto nustatymas vietos projekto įgyvendinimo vietoje.

173. *Ex-post* patikra – vietos projekto vykdytojo pabaigto įgyvendinti vietos projekto patikrinimas, siekiant nustatyti, kaip laikomasi vietos projekto vykdytojo įsipareigojimų.

174. Vietos projektų patikras vietoje ir *ex-post* patikras (toliau bendrai vadinam patikromis) vykdo Agentūra. Inicijuoti patikrą turi teisę VPS vykdytoja, Agentūra, Ministerija. Vykdant suplanuotas patikras Agentūra informuoja VPS vykdytoją apie planuojamą atlikti vietos projektų patikrą vietoje (taikoma, jeigu VPS įgyvendinimas nėra pasibaigęs).

175. Patikros pagal jų vykdymo momentą gali būti trijų rūšių:

175.1. patikra vietoje vietos projekto atrankos metu;

175.2. patikra vietoje vietos projekto įgyvendinimo metu;

175.3. *ex-post* patikra vietos projekto kontrolės laikotarpiu.

176. Patikras Agentūra vykdo vadovaudamasi KPP administravimo taisyklių VII skyriumi „Kontrolė ir patikrinimai“ ir vidaus darbo procedūromis.

177. Vietos projekto vykdytojas turi užtikrinti tinkamas sąlygas Agentūrai atlikti patikrą: patikros dieną turi dalyvauti vietos projekto vykdytojo vadovas arba kitas tinkamai įgaliotas vietos projekto vykdytojo atstovas (jeigu tai juridinis asmuo), vietos projekto vykdytojas (jeigu tai fizinis asmuo), patikros vykdymo dieną įsileisti Agentūros darbuotojus, VPS vykdytojos atstovus (jeigu jie dalyvauja) į vietos projekto vykdytojo buveinę, pateikti visus prašomus dokumentus ir informaciją, susijusius su tikrinamu vietos projektu (suplanuotų patikrų atveju), pateikti visus prašomus dokumentus, susijusius su tikrinamu vietos projektu, taip pat kitus dokumentus, susijusius su ES paramos panaudojimu arba siekiu ją gauti ir panaudoti (užsakomųjų patikrų atveju).

178. Jeigu vietos projekto vykdytojas neužtikrina tinkamų sąlygų Agentūrai atlikti vietos projekto patikros arba atsisako pasirašyti patikros ataskaitą, arba pateikti raštu pastabas dėl šios ataskaitos (jeigu tokių pastabų vietos projekto vykdytojas turi), laikoma, kad yra trukdoma atlikti patikrą vietoje, dėl to taikomos sankcijos, nurodytos Taisyklių X skyriuje „Pažeidimai ir sankcijos“.

179. Jeigu vietos projekto patikros metu:

179.1. nustatoma neesminė neatitiktis, kuri gali būti ištaisyta vietos projekto vykdytojo, Agentūra per 5 (penkias) darbo dienas nuo vietos projekto patikros atlikimo suformuluoja reikalavimus vietos projekto vykdytojui ir nustato terminą, per kurį Agentūros reikalavimai turi būti įvykdyti. Apie reikalavimus ir jų įvykdymo terminus Agentūra turi raštu informuoti vietos projekto vykdytoją ir VPS vykdytoją. Įvykdęs Agentūros reikalavimus, vietos projekto vykdytojas raštu informuoja Agentūrą ir VPS vykdytoją. Agentūra įsitikina, kad neatitiktis ištaisyta tinkamai;

179.2. nustatoma esminė neatitiktis, kuri paneigia vietos projekto vykdytojo arba vietos projekto atitiktį bent vienai tinkamumo sąlygai, atrankos kriterijui arba įsipareigojimui, nurodytiems FSA, vietos projekto paraiškoje ar Sutartyje, kai Sutartis sudaroma, Agentūra inicijuoja pažeidimo tyrimą ir, jį nustačiusi, taiko sankciją, nurodytą Taisyklių X skyriuje „Pažeidimai ir sankcijos“.

## X SKYRIUS
## PAŽEIDIMAI IR SANKCIJOS

180. VPS vykdytojos ir vietos projektų vykdytojų įtariamus pažeidimus tiria ir už nustatytus pažeidimus sankcijas taiko Agentūra.

### PIRMASIS SKIRSNIS
### VPS VYKDYTOJŲ PAŽEIDIMAI, SUSIJĘ SU VIETOS PROJEKTŲ ATRANKA, TAIKOMOS SANKCIJOS

181. Jeigu Agentūra įtaria VPS vykdytojos pažeidimą, susijusį su vietos projektų atranka (kvietimu, vertinimu, tvirtinimu), ji inicijuoja VPS vykdytojos galimo pažeidimo tyrimą. Jeigu atlikusi VPS vykdytojos galimo pažeidimo tyrimą Agentūra nustato, kad pažeidimas buvo padarytas, taiko sankcijas.

182. VPS vykdytojai už pažeidimą, susijusį su vietos projektų atranka (kvietimu, vertinimu, tvirtinimu), gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos VPS administruoti neskyrimas arba sumažinimas, paramos VPS administruoti sustabdymas arba nutraukimas, VPS paramos sutarties nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos VPS administruoti, kitos poveikio priemonės.

183. Jeigu VPS vykdytojos veiksmais ir (arba) neveikimu pažeidžiamas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas ir Taisyklių nuostatos, susijusios su pareiga nusišalinti, kai kyla viešųjų ir privačių interesų konfliktas, laikoma, kad VPS vykdytojos atstovas – darbuotojas arba VVG valdymo organo narys – supainiojo viešuosius ir privačius interesus ir veikė nesąžiningai, dėl to pažeidžiamas Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 34 str. 3 d. b) papunktis. Jeigu viešuosius ir privačius interesus supainiojęs VPS vykdytojos atstovas – darbuotojas arba VVG valdymo organo narys – buvo pateikęs VPS

vykdytojai vietos projektą, dėl kurio kilo viešųjų ir privačių interesų konfliktas, dėl kurio nebuvo laiku pateiktas prašymas nušalinti, už šį pažeidimą taikoma Reglamento (ES) Nr. 640/2014 35 str. 6 d. numatyta sankcija, t. y. laikoma, kad VPS vykdytojos atstovas – darbuotojas arba VVG valdymo organo narys – siekdamas gauti paramą vietos projektui įgyvendinti, pateikė neteisingą informaciją arba nuslėpė informaciją, turinčią reikšmės sprendimo suteikti paramą ir (arba) išmokėti paramos lėšas priėmimui arba tinkamai paramos paraiškos ir projekto kontrolei vykdyti, dėl to parama vietos projektui įgyvendinti neskiriama (jeigu dar nėra priimtas sprendimas dėl vietos projekto finansavimo) arba visa skirta parama vietos projektui įgyvendinti susigrąžinama (jeigu buvo priimtas sprendimas dėl vietos projekto finansavimo), taip pat neskiriama EŽŪFKP ir EJRŽF parama dvejus kalendorinius metus nuo pažeidimo nustatymo dienos.

184. Kitos VPS vykdytojai taikomos sankcijos už VPS administravimą ir įgyvendinimą nustatytos VPS administravimo taisyklių XVI skyriuje „Sankcijos“.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ PAŽEIDIMAI, SUSIJĘ SU VIETOS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMU, TAIKOMOS SANKCIJOS

185. Jeigu Agentūra įtaria vietos projekto vykdytojo pažeidimą, susijusį su vietos projekto įgyvendinimu, ji inicijuoja vietos projekto vykdytojo galimo pažeidimo tyrimą. Jeigu VPS vykdytoja įtaria vietos projekto vykdytojo pažeidimą, susijusį su vietos projekto įgyvendinimu, ji apie tai raštu privalo informuoti Agentūrą.

186. Jeigu atlikusi vietos projekto vykdytojo galimo pažeidimo tyrimą Agentūra nustato, kad pažeidimas buvo padarytas, taiko sankcijas.

187. Jeigu pažeidimu padaroma tiesioginė žala EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, kuri yra didesnė negu 100 Eur, tiesioginės žalos EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui dydžio suma susigrąžinama (jeigu pažeidimo nustatymo dieną buvo išmokėta vietos projekto vykdytojui) arba neišmokama (jeigu pažeidimo nustatymo dieną vietos projekto vykdytojui nebuvo išmokėta). Tiesioginė žala EŽŪFKP atsiranda tuomet, kai dėl vietos projekto vykdytojo netinkamo veikimo ar neveikimo Agentūra negali pripažinti VP vykdytojos patirtų išlaidų tinkamomis ir jų deklaruoti EK.

188. Už vietos projektų vykdytojų pažeidimus taikomos sankcijos, nustatytos šiuose teisės aktuose:

188.1. Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo“ (taikoma vietos projektų vykdytojams, kurių vietos projektai finansuojami iš EŽŪFKP);

188.2. Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemones taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. 3D-639 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo“ (taikoma vietos projektų vykdytojams, kurių vietos projektai finansuojami iš EJRŽF);

188.3. Sankcijų pareiškėjams, paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodikoje, patvirtintoje Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. BR1-83 „Dėl Sankcijų paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodikos patvirtinimo“.

## XI SKYRIUS

## SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

189. Pareiškėjas arba vietos projekto vykdytojas, nesutikdamas su VPS vykdytojos arba Agentūros priimtais sprendimais, veikimu arba neveikimu, susijusiais su vietos projekto paraiškos atranka (vertinimu ir tvirtinimu), turi teisę juos apskųsti.

190. VPS vykdytojos darbuotojų veiksmus arba neveikimą pareiškėjas arba vietos projekto vykdytojas gali apskųsti VPS vadovui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius veiksmus ar neveikimą.

191. VPS vykdytojos, įskaitant vietos projektų atrankos komiteto sprendimus, veikimą arba neveikimą pareiškėjas arba vietos projekto vykdytojas gali apskųsti Agentūrai raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai pareiškėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius sprendimus, veiksmus ar neveikimą (Agentūra pagal pareiškėjo skundą gali inicijuoti pakartotinį atrankos vertinimą, pateikdama VPS vykdytojai pastabas, arba atlikti atrankos vertinimą pati). VPS vykdytojos, įskaitant vietos projektų atrankos komiteto sprendimus, veikimą ar neveikimą, kuriuos Agentūra jau buvo nagrinėjusi ir priėmusi sprendimą, pareiškėjas arba vietos projekto vykdytojas gali apskųsti savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

192. Agentūros sprendimus, veikimą arba neveikimą pareiškėjas arba vietos projekto vykdytojas gali apskųsti Ministerijai raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai pareiškėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius sprendimus, veiksmus ar neveikimą. Agentūros sprendimus, veikimą ar neveikimą, kuriuos Ministerija jau buvo nagrinėjusi ir priėmusi sprendimą, pareiškėjas arba vietos projekto vykdytojas gali apskųsti savo pasirinkimu Lietuvos administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

193. VPS vykdytoja turi teisę apskųsti Agentūros sprendimus, veikimą arba neveikimą pagal VPS administravimo taisyklių XVII skyrių „VPS vykdytojų skundų nagrinėjimas“.

## XII SKYRIUS
## TIESIOGINIS VIETOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMAS

194. Tiesioginis vietos projektų administravimas – patvirtintų vietos projektų, kurių negali administruoti VPS vykdytoja dėl VPS įgyvendinimo pabaigos, administravimas, atliekamas Agentūros.

195. VPS įgyvendinimas pasibaigia, kai:

195.1. sueina VPS įgyvendinimo terminas, nurodytas VPS paramos sutartyje;

195.2. VPS vykdytoja nustoja įgyvendinti VPS;

195.3. nutraukiama VPS paramos sutartis.

196. Pasibaigus VPS įgyvendinimui, Agentūra tiesiogiai administruoja visus VPS vykdytojos patvirtintus vietos projektus.

197. Pasibaigus VPS įgyvendinimui, VPS vykdytoja turi perduoti Agentūrai visus su Taisyklių 202 punkte įvardytų vietos projektų atranka ir įgyvendinimu susijusių dokumentų originalus. Dokumentai perduodami Agentūrai ir VPS vykdytojai pasirašant priėmimo–perdavimo aktą.

198. Jeigu tiesioginis vietos projektų administravimas pradedamas dėl to, kad suėjo VPS įgyvendinimo terminas, šių Taisyklių 196 punkte nurodyti dokumentai turi būti pateikti Agentūrai iki 2023 m. rugsėjo 1 d. Agentūra negali išmokėti VPS vykdytojai paramos VPS administruoti pagal galutinį mokėjimo prašymą tol, kol VPS vykdytoja tinkamai perduoda Agentūrai Taisyklių 197 punkte nurodytus dokumentus.

199. Jeigu tiesioginis vietos projektų administravimas pradedamas dėl to, kad nutraukiama VPS paramos sutartis, Taisyklių 197 punkte nurodyti dokumentai turi būti pateikti Agentūrai nedelsiant, t. y. ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo fakto apie VPS paramos sutarties nutraukimą sužinojimo. Jeigu dokumentai per nurodytą terminą nepateikiami, Agentūra atlieka užsakomąją patikrą vietoje ir jos metu perima visus Taisyklių 197 punkte nurodytus dokumentus.

200. Jeigu tiesioginis vietos projektų administravimas pradedamas dėl to, kad VPS vykdytoja nustoja įgyvendinti VPS, Agentūra nedelsdama (per 5 (penkias) darbo dienas nuo šio fakto sužinojimo dienos) inicijuoja užsakomąją patikrą vietoje ir jos metu perima visus Taisyklių 197 punkte nurodytus dokumentus.

201. Agentūra, perėmusi tiesiogiai administruojamų vietos projektų dokumentus, informuoja visus vietos projektų vykdytojus, kad jų vietos projektai iki kontrolės laikotarpio pabaigos bus administruojami tiesiogiai per Agentūrą, taip pat nurodo kitą informaciją, reikalingą vietos projekto vykdytojams suprasti jų teises ir pareigas tiesioginio vietos projektų administravimo metu.

202. Agentūra tiesiogiai vietos projektus administruoja vadovaudamasi KPP administravimo taisyklėmis ir vidaus darbo procedūromis.

## XIII SKYRIUS
## DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

### PIRMASIS SKIRSNIS
### VPS VYKDYTOJŲ PAREIGA SAUGOTI DOKUMENTUS

203. VPS vykdytoja privalo saugoti dokumentus, susijusius su VPS įgyvendinimu, nuo VPS įgyvendinimo pradžios iki VPS įgyvendinimo pabaigos ir penkerius metus po galutinio Agentūros paramos VPS įgyvendinti išmokėjimo VPS vykdytojai. Dokumentų, susijusių su VPS atranka, saugojimo tvarka nustatyta VPS atrankos taisyklių XIX skyriuje „Dokumentų saugojimas“; dokumentų, susijusių su VPS administravimu, saugojimo tvarka nustatyta VPS administravimo taisyklių XVIII skyriuje „VPS vykdytojos dokumentų saugojimas“.

204. VPS vykdytoja privalo saugoti visus dokumentus, susijusius su vietos projektų atranka ir įgyvendinimu (kvietimais teikti vietos projektus, vietos projektų registravimu ir vertinimu, vietos projektų tvirtinimu, vietos projektų įgyvendinimo administravimu), iki kol dokumentai Taisyklių 203 ir 218 punktų nustatyta tvarka yra perduodami Agentūrai.

205. VPS vykdytoja Taisyklių 198 punkte nurodytų dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamasi šiais dokumentais:

205.1. Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“;

205.2. Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-152 „Dėl Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“;

205.3. Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“.

206. VPS vykdytoja privalo užtikrinti su VPS administravimu ir įgyvendinimu susijusių dokumentų (įskaitant elektroninius dokumentus, pateiktus el. paštu arba esančius el. laikmenose) saugumą ir prieinamumą Agentūrai, Ministerijai, kitoms ES ir valstybės institucijoms, kurioms teisės aktais suteikiama teisė kontroliuoti ir tikrinti ES paramos lėšų panaudojimo efektyvumą ir (arba) skaidrumą.

## ANTRASIS SKIRSNIS
## VIETOS PROJEKTO VYKDYTOJO PAREIGA SAUGOTI DOKUMENTUS

207. Vietos projekto vykdytojas privalo saugoti dokumentus, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu, nuo vietos projekto paraiškos pateikimo iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos.

208. Vietos projekto vykdytojas privalo saugoti visus dokumentus, susijusius su vietos projekto paraiškos rengimu, vertinimu ir įgyvendinimu.

209. Vietos projekto vykdytojas – privatus asmuo arba viešasis juridinis asmuo, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas, – Taisyklių 208 punkte nurodytų dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamasis Taisyklių 205 punkte nurodytais teisės aktais.

210. Vietos projekto vykdytojas – valstybės arba savivaldybės institucija – Taisyklių 208 punkte nurodytų dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamasi savo vidaus tvarka.

211. Vietos projekto vykdytojas privalo užtikrinti su vietos projekto įgyvendinimu susijusių dokumentų (įskaitant elektroninius dokumentus, pateiktus el. paštu arba esančius el. laikmenose) saugumą ir prieinamumą Agentūrai, Ministerijai, kitoms ES ir valstybės institucijoms, kurioms teisės aktais suteikiama teisė kontroliuoti ir tikrinti ES paramos lėšų panaudojimo efektyvumą ir (arba) skaidrumą.

## TREČIASIS SKIRSNIS
## DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS PASIBAIGUS VPS ĮGYVENDINIMUI

212. Jeigu pasibaigia VPS įgyvendinimas (VPS įgyvendinimo pabaigos pagrindai pateikiami Taisyklių 195 punkte), tačiau yra vietos projektų, kurių įgyvendinimas arba kontrolės laikotarpis nėra pasibaigęs, Agentūra perima iš VPS vykdytojos visus su šiais vietos projektais susijusius dokumentus ir saugo juos Agentūros vidaus nustatyta tvarka.

# XIV SKYRIUS
# INFORMACIJOS TEIKIMAS

213. Informaciją ir paaiškinimus pareiškėjams ir vietos projektų vykdytojams dėl vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo teikia VPS vykdytoja kvietimo teikti vietos projektus skelbime nurodytais adresais ir būdais.

214. Informaciją ir paaiškinimus VPS vykdytojoms dėl vietos projektų atrankos ir administravimo teikia Agentūra el. paštu info@nma.lt. Klausimo langelyje turi būti pateikiama aiški nuoroda į Taisykles, klausiančiojo vardas ir pavardė arba atstovaujamo juridinio asmens pavadinimas.

---

*Priedo pakeitimai:*
*Nr. 3D-222, 2017-03-31, paskelbta TAR 2017-04-05, i. k. 2017-05679*
*Nr. 3D-559, 2017-08-30, paskelbta TAR 2017-08-31, i. k. 2017-13928*
*Nr. 3D-226, 2018-04-18, paskelbta TAR 2018-04-19, i. k. 2018-06251*

Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
1 priedas

**(Pavyzdinė vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal kaimo vietovių VPS, forma)**

**VIETOS PROJEKTO PARAIŠKA**

| **VPS vykdytojos žymos apie vietos projekto paraiškos gavimą ir registravimą**<br>*Šią vietos projekto paraiškos dalį pildo VPS vykdytoja.* | | |
|---|---|---|
| Vietos projekto paraiškos pateikimo data *(metai, mėnuo ir diena)* | | |
| Vietos projekto paraiškos pateikimo būdas | □<br>□ | - asmeniškai VPS vykdytojai<br>- el. paštu (gali būti taikoma, jeigu kviečiama teikti mažus vietos projektus, kuriuose prašoma paramos suma iki 10 tūkst. Eur) |
| Vietos projekto paraišką pateikia tinkamas asmuo | □<br>□ | - pateikta juridinio asmens vadovo arba tinkamai įgalioto asmens (pateiktas atstovavimo teisės įrodymo dokumentas)<br>- pateikta asmeniškai fizinio asmens arba tinkamai įgalioto asmens (pateiktas fizinio asmens įgaliojimas, patvirtintas notaro) |
| Vietos projekto paraiškos registracijos data *(metai, mėnuo ir diena)* | | |
| Vietos projekto paraiškos registracijos numeris | | |
| Vietos projekto paraišką užregistravęs VPS vykdytojos darbuotojas | | |

| **1.** | **BENDRA INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ** | | |
|---|---|---|---|
| 1.1. | Pareiškėjo pavadinimas (jeigu tai juridinis asmuo), vardas ir pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) | | |
| 1.2. | Pareiškėjo registracijos kodas (jeigu tai juridinis asmuo), asmens kodas (jeigu tai fizinis asmuo) | | |
| 1.3. | Pareiškėjo kontaktinė informacija<br>*Įrašykite tikslią kontaktinę informaciją, kuria bus siunčiama visa informacija, susijusi su vietos projekto paraiškos vertinimu ir tvirtinimu.* | savivaldybės pavadinimas | |
| | | seniūnijos pavadinimas | |
| | | gyvenamosios vietovės pavadinimas | |
| | | gatvės pavadinimas | |
| | | namo Nr. | |
| | | buto Nr. | |
| | | pašto indeksas | |
| | | el. pašto adresas<br>*Prašome nurodyti vieną el. pašto adresą, kuris yra **tinkamas** susirašinėti dėl vietos projekto paraiškos vertinimo ir tvirtinimo.* | |
| | | kontaktiniai telefono Nr. | |
| | | Pareiškėjo vadovas<br>*Pildoma, jeigu pareiškėjas – juridinis asmuo. Nurodomos pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas.* | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | Pagrindinis pareiškėjo paskirtas asmuo, atsakingas už vietos projekto paraišką<br>*Prašome nurodyti asmenį, kuris bus atsakingas už bendravimą su VPS vykdytoja ir Agentūra dėl vietos projekto paraiškos vertinimo. Nurodomos pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas.*<br>*Pildoma, jeigu pareiškėjas – juridinis asmuo.* | |
| | | Pavaduojantis pareiškėjo paskirtas asmuo, atsakingas už vietos projekto paraišką<br>*Prašome nurodyti pavaduojantį asmenį, kuris bus atsakingas už bendravimą su VPS vykdytoja ir Agentūra dėl vietos projekto paraiškos. Nurodomos pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas.*<br>*Pildoma, jeigu pareiškėjas – juridinis asmuo.* | |

| **2.** | **BENDRA INFORMACIJA APIE VIETOS PROJEKTĄ** | | |
|---|---|---|---|
| 2.1. | Vietos projekto pavadinimas | | |
| 2.2. | Teikiamo vietos projekto rūšis ir porūšis | **kaimo vietovių vietos projektas:** | |
| | | □ *paprastas* | |
| | | □ *integruotas* | |
| 2.3. | Informacija apie vietos projekto partnerius | □ **vietos projektas teikiamas be partnerių** | |
| | | □ **vietos projektas teikiamas su partneriais:** | |
| | | *Pateikite informaciją apie vietos projekto partnerius:*<br>*- jeigu vietos projekto partneris (-iai) – juridinis (-iai) asmuo (-enys), pateikiama ši informacija (jeigu partneriai yra keli, nurodoma apie kiekvieną partnerį atskirai): pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinės registracijos adresas, partneriui atstovaujančio asmens pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas;*<br>*- jeigu vietos projekto partneris (-iai) – fizinis (-iai) asmuo (-enys), pateikiama ši informacija (jeigu partneriai yra keli, nurodoma apie kiekvieną partnerį atskirai): vardas ir pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietovės registracijos adresas, telefono Nr., el. pašto adresas.* | |
| 2.4. | Planuojamų patirti tinkamų finansuoti išlaidų suma (nepritaikius paramos lyginamosios dalies), Eur *(nurodoma suma be PVM ir su PVM, jeigu PVM yra tinkamas finansuoti pagal Taisyklių 27.4 papunktį)* | _____<br>*(suma be PVM)*<br>_____<br>*(suma su PVM)* | EŽŪFKP, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos ir nuosavas indėlis |
| 2.5. | Paramos lyginamoji dalis, proc. *(kai teikiamas integruotas vietos projektas, nurodomos skirtingos paramos lyginamosios dalys pagal* | | - |

<table>
<tr><td></td><td>konkrečią priemonę ir (arba) veiklos sritį, jeigu paramos lyginamoji dalis pagal priemones ir (arba) veiklos sritis skiriasi)</td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>2.6.</td><td>Prašomos paramos vietos projektui įgyvendinti suma, Eur (nurodoma suma be PVM arba su PVM, jeigu PVM yra tinkamas finansuoti pagal Taisyklių 27.4 papunktį)</td><td colspan="2"></td><td>EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos</td></tr>
<tr><td rowspan="10">2.7.</td><td rowspan="10">Vietos projekto finansavimo šaltinis ir suma, Eur</td><td colspan="2">Finansavimo šaltinis</td><td>Suma, Eur</td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo nuosavos piniginės lėšos arba savivaldybės biudžeto lėšos (kai taikoma)</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>tinkamo vietos projekto partnerio nuosavos piniginės lėšos</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo skolintos lėšos</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo įnašas natūra – savanoriškais darbais</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo įnašas natūra – nekilnojamuoju turtu</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – savanoriškais darbais</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – nekilnojamuoju turtu</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinos lėšos</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>gautinos paramos lėšos, kai vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu</td><td></td></tr>
<tr><td>2.8.</td><td>Vietos projekto įgyvendinimo vieta<br>Turi būti nurodomas savivaldybės pavadinimas, seniūnijos pavadinimas ir tikslus adresas</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>2.9.</td><td>Planuojamas vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis mėn.</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">2.10.</td><td rowspan="3">Vietos projektas parengtas pagal Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašą (-us) (toliau – Aprašas)</td><td colspan="3">□ vieną Aprašą:<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>.</td></tr>
<tr><td colspan="3">□ du Aprašus (taikoma, kai vietos projektas yra integruotas):<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>;<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>.</td></tr>
<tr><td colspan="3">□ tris Aprašus (taikoma, kai vietos projektas yra integruotas):<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>;</td></tr>
</table>

| | | |
|---|---|---|
| | | - pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>;<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>. |

| **3.** | **VIETOS PROJEKTO IDĖJOS APRAŠYMAS** |
|---|---|
| 3.1. | **Vietos projekto tikslas:** |
| | |
| 3.2. | **Vietos projekto tikslo atitiktis VPS priemonės, pagal kurią yra teikiamas, tikslams:** |
| | |
| 3.3. | **Vietos projekto uždaviniai:** |
| | |
| 3.4. | **Vietos projekto įgyvendinimo veiksmų planas:** |
| | *Nurodoma informacija apie vietos projekto veiksmų įgyvendinimą, taip pat nurodoma, kurie vietos projekto veiksmai bus atliekami paties pareiškėjo ir (arba) vietos projekto partnerio (jeigu toks (-ie) yra numatytas (-i) vietos projekte), taip pat, ar vietos projektas bus administruojamas pareiškėjo ir (arba) vietos projekto partnerio, ar vietos projekto administravimas bus perduotas trečiajai šaliai, perkant paslaugas.* |
| 3.5. | **Funkcijų pasidalijimas įgyvendinant vietos projektą** |
| | *Pildoma, jeigu vietos projektas teikiamas su partneriu (-iais).* |
| 3.6. | **Integruoto vietos projekto atskirų dalių susietumas:**<br>*Pildoma, jeigu teikiamas integruotas vietos projektas. Atskiros vietos projekto dalys, rengiamos pagal atskirus Aprašus, turi būti susijusios tarpusavyje ir papildyti viena kitą.* |
| | |

| **4.** | **VIETOS PROJEKTO ATITIKTIS VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAMS** | |
|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** |
| **Eil. Nr.** | **Vietos projektų atrankos kriterijus**<br>*Pildo VPS vykdytoja iki kvietimo teikti vietos projektus paskelbimo dienos.* | **Vietos projekto atitikties vietos projektų atrankos kriterijui pagrindimas**<br>*Pildo pareiškėjas. Jeigu atitiktį vietos projektų atrankos kriterijui įrodo prie vietos projekto paraiškos pateikti dokumentai, šioje lentelėje pateikiama nuoroda į vietos projekto paraiškos priedus. Jeigu atitiktis vietos projektų atrankos kriterijui įrodoma aprašymo būdu, aprašymas ir argumentacija pateikiama šioje lentelėje.* |
| 4.1. | | |
| 4.2. | | |
| <...> | | |

| **5.** | **VIETOS PROJEKTO FINANSINIS PLANAS**<br>**(planuojamų vietos projekto išlaidų tinkamumo pagrindimas)**<br>*Pildant šios dalies VII stulpelį nurodoma suma su PVM arba be PVM atsižvelgiant į planuojamas išlaidas. Įnašas natūra – nemokamas savanoriškas darbas negali būti priskiriamas veiklų rangos išlaidoms, todėl šių išlaidų eilutės VII stulpelyje suma neturi būti nurodoma.* | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** | **IX** |
| **Eil. Nr.** | **Tinkamų finansuoti išlaidų pavadinimai**<br>*Vadovaujamasi* | **Planuojamų išlaidų kainos pagrindimas**<br>*Grįsdami poreikį vadovaukitės Vietos projektų administravimo* | **Planuojamų išlaidų suma, Eur (įskaitant nuosavą indėlį)** | | | | **Prašoma finansuoti suma, Eur** | **Prašoma finansuoti suma, Eur su** |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | *Aprašu, pateikiama nuoroda į Aprašo papunktį.* | *taisyklių 24.6 papunkčiu, išskyrus savanorišką darbą. Savanoriško darbo atveju, planuojamų išlaidų dydį grįskite vadovaudamiesi minėtų taisyklių 32.5 papunkčiu. Grįsdami poreikį nurodykite pagrindinius išlaidų parametrus* | **be PVM** | **PVM** | **su PVM** | **Iš jų, veiklų rangos išlaidų suma** | **be PVM** | **PVM** |
| **5.1.** | **Planuojamos išlaidos grindžiamos pagal Aprašą, skirtą VPS priemonei (VPS priemonės veiklos sričiai) <...>, patvirtintą <...> VPS vykdytojos valdymo organo / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>**<br>**Paramos lyginamoji dalis <...> proc.**<br>**Planuojamų išlaidų susiejimas su ES kaimo plėtros politikos sritimis** *(vadovaujamasi Apraše nurodytu susiejimu; nurodomas kodas)* **– <...>.** | | | | | | | |
| **5.1.1.** | **Naujų prekių įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.1.1.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.1.2.** | **Darbų ir paslaugų įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.1.2.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.1.3.** | **Bendrosios išlaidos:** | | | | | | | |
| 5.1.3.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.1.4.<...>** | **Viešinimo išlaidos** | | | | | | | |
| 5.1.4.<...> | | | | | | | | |
| **5.1.5.** | **Įnašas natūra:** | | | | | | | |
| 5.1.5.1. | Savanoriškas darbas | | | | | | | |
| 5.1.5.1.1. | | | | | | X | | |
| 5.1.5.2. | Nekilnojamasis turtas | | | | | | | |
| 5.1.5.2.1. | | | | | | | | |
| **5.1.6.** | **Netiesioginės išlaidos** | | | | | | | |
| 5.1.6.1. | Iš viso tiesioginių išlaidų, Eur | | | | | | | |
| 5.1.6.2. | Veiklų rangos išlaidų dalis (nuo visų tiesioginių projekto išlaidų), proc. | X | X | X | | X | X | |
| 5.1.6.3. | Fiksuotoji norma netiesioginėms išlaidoms apmokėti, proc. | _____ proc. | | | | | | |
| 5.1.6.4. | Netiesioginės išlaidos, Eur<br>*Skaičiavimo būdas: suma atitinkamame langelyje (5.1.6.1 eilutėje) padauginama iš fiksuotosios normos proc. (5.1.6.3 eilutės). Nepildomas tik VII stulpelyje (veiklų rangos išlaidos).* | | | | X | | | |
| **5.1.7.** | **Iš viso tinkamų finansuoti išlaidų, Eur (suma = 5.1.6.1+5.1.6.4)** | | | | X | | | |
| **5.2.** | **Planuojamos išlaidos grindžiamos pagal Aprašą, skirtą VPS priemonei (VPS priemonės veiklos sričiai) <...>, patvirtintą <...> VPS vykdytojos valdymo organo / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>**<br>**Paramos lyginamoji dalis <...> proc.**<br>**Planuojamų išlaidų susiejimas su ES kaimo plėtros politikos sritimis** *(vadovaujamasi Apraše nurodytu susiejimu; nurodomas kodas)* **– <...>.**<br>*Pildoma, jeigu kviečiama teikti integruotus vietos projektus. Jeigu kviečiama teikti pagal vieną Aprašą, šią lentelės dalį reikia ištrinti.* | | | | | | | |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **5.2.1.** | **Naujų prekių įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.2.1.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.2.** | **Darbų ir paslaugų įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.2.2.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.3.** | **Bendrosios išlaidos:** | | | | | | | |
| 5.2.3.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.4.** | **Viešinimo išlaidos:** | | | | | | | |
| 5.2.4.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.5.** | **Įnašas natūra:** | | | | | | | |
| 5.2.5.1. | Savanoriškas darbas | | | | | | | |
| 5.2.5.1.1. | | | | | | X | | |
| 5.2.5.2. | Nekilnojamasis turtas | | | | | | | |
| 5.2.5.2.1. | | | | | | | | |
| **5.2.6.** | **Netiesioginės išlaidos** | | | | | | | |
| 5.2.6.1. | Iš viso tiesioginių išlaidų, Eur | | | | | | | |
| 5.2.6.2. | Veiklų rangos išlaidų dalis (nuo visų tiesioginių projekto išlaidų), proc. | X | X | X | | X | X | |
| 5.2.6.3. | Fiksuotoji norma netiesioginėms išlaidoms apmokėti, proc. | _____ proc. | | | | | | |
| 5.2.6.4. | Netiesioginės išlaidos, Eur<br>*Skaičiavimo būdas: suma atitinkamame langelyje (5.2.6.1 eilutėje) padauginama iš fiksuotosios normos proc. (5.2.6.3 eilutės). Nepildomas tik VII stulpelyje (veiklų rangos išlaidos).* | | | | X | | | |
| **5.2.7.** | **Iš viso tinkamų finansuoti išlaidų, Eur (suma = 5.2.6.1+5.2.6.4)** | | | | X | | | |

***Pastabos:***

*1) 5.1.4, 5.1.5.2, 5.2.4 ir 5.2.5.2 eilutėse nurodytos išlaidos visais atvejais priskiriamos veiklų rangos išlaidoms.*

*2) Jeigu veiklų rangos išlaidų dalis (nuo visų tiesioginių vietos projekto išlaidų) lygi 100 proc., nurodykite, ar vietos projekto administravimą (kuris apmokamas iš netiesioginių išlaidų):*

*- iš dalies ar visa apimtimi atliks pareiškėjas ar vietos projekto partneris (šiuo atveju vietos projekto netiesioginės išlaidos apmokamos taikant fiksuotąją normą, išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai neteikiami);*

*- visa apimtimi atliks trečioji šalis (paslaugų tiekėjas) (šiuo atveju vietos projekto netiesioginės išlaidos grindžiamos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ir apmokamos pagal faktą, neviršijant 5.6 eilutėje nustatytos netiesioginių vietos projekto išlaidų sumos).*

| **6.** | **VIETOS PROJEKTO PASIEKIMŲ RODIKLIAI**<br>*Pildyti tik tas eilutes, kurios yra aktualios pagal vietos projekto pobūdį ir turinį. Vietos projektų pasiekimų rodiklių sąrašas gali būti papildytas pagal konkrečią VPS priemonę ir (arba) veiklos sritį.* | |
|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** |
| **Eil. Nr.** | **Rodiklio pavadinimas** | **Pasiekimo reikšmė** |
| 6.1. | Sukurtų naujų darbo vietų (etatų) skaičius (vnt.) | <...> |
| 6.2. | Išlaikytų darbo vietų (etatų) skaičius (vnt.)<br>*(būtina nurodyti ir tas darbo vietas, kurios buvo sukurtos iki paraiškos pateikimo dienos)* | <...> |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 6.3. | VVG teritorijos gyventojų, gaunančių naudą dėl pagerintos infrastruktūros, skaičius (vnt.) | <...> | |
| 6.4. | Bendras mokymų skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.): | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.1. | mokymų, susijusių su verslumo skatinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.2. | mokymų, susijusių su inovacijų skatinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.3. | mokymų, susijusių su bendradarbiavimo skatinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.); | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.4. | mokymų, susijusių su VVG teritorijos gyventojų kompiuterinio raštingumo didinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.5. | mokymų, susijusių su <...>, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| <...> | <...> | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.5. | Renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių skaičius (vnt.) | <...> renginiai | <...> dalyviai |

| **7.** | **VIETOS PROJEKTO ATITIKTIS HORIZONTALIOSIOMS ES POLITIKOS SRITIMS** | |
|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** |
| **Eil. Nr.** | **Atitiktis** | **Pagrindimas** |
| **7.1.** | **Darniam vystymuisi, įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos mažinimo veiksmus:** | |
| | □ – turi teigiamos įtakos;<br>□ – turi neigiamos įtakos;<br>□ – neutralus šiuo atžvilgiu. | |
| **7.2.** | **Moterų ir vyrų lygioms galimybėms:** | |
| | □ – turi teigiamos įtakos;<br>□ – turi neigiamos įtakos;<br>□ – neutralus šiuo atžvilgiu. | |
| **7.3.** | **Nediskriminavimo skatinimui dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus (išskyrus jaunų žmonių iki 40 m. pozityviąją diskriminaciją, kuri yra leidžiama įgyvendinant vietos projektą), šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt.:** | |
| | □ – turi teigiamos įtakos;<br>□ – turi neigiamos įtakos;<br>□ – neutralus šiuo atžvilgiu. | |

| **8.** | **VIETOS PROJEKTO VYKDYTOJO ĮSIPAREIGOJIMAI** |
|---|---|
| **8.1.** | **Bendrieji įsipareigojimai:**<br>*Vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 35 punktu, atsižvelgdama į VPS priemonės, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektų paraiškas, pobūdį ir turinį, bendruosius įsipareigojimus nurodo VPS vykdytoja.* |
| 8.1.1. | |
| 8.1.2. | |
| <...> | |
| **8.2.** | **Specialieji įsipareigojimai:**<br>*Vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 36 punktu ir VPS, atsižvelgdama į VPS priemonės, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektų paraiškas, pobūdį ir turinį, specialiuosius įsipareigojimus nurodo VPS vykdytoja. Jeigu tokių nėra, ši eilutė turi būti panaikinta.* |
| 8.2.1. | |
| 8.2.2. | |
| <...> | |
| **8.3.** | **Papildomi įsipareigojimai:**<br>*Vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 37 punktu ir 41–47 punktais, atsižvelgdama į VPS priemonės, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektų paraiškas, pobūdį ir* |

| | |
|---|---|
| | *turinį, papildomus įsipareigojimus nurodo VPS vykdytoja. Jeigu tokių nėra, ši eilutė turi būti ištrinta.* |
| 8.3.1. | |
| 8.3.2. | |
| <...> | |

| **9.** | **VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI PASIRINKTAS IŠLAIDŲ MOKĖJIMO BŪDAS** | |
|---|---|---|
| I | II | |
| **Eil. Nr.** | **Išlaidų mokėjimo būdas**<br>*Turi būti nurodytas vienas paramos lėšų išmokėjimo būdas, pagal kurį bus įgyvendinamas vietos projektas.* | |
| 9.1. | □ | Išlaidų kompensavimo |
| 9.2. | □ | Išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos |
| 9.3. | □ | Sąskaitų apmokėjimo |

| **10.** | **MOKĖJIMO PRAŠYMŲ TEIKIMO INFORMACIJA**<br>*Ši dalis pildoma tuo atveju, jeigu vietos projekte prašoma paramos suma neviršija arba yra lygi 15 tūkst. Eur (penkiolikai tūkstančių eurų). Jeigu 9 dalyje pasirenkamas kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos, būdas, informacija apie avanso mokėjimą nepildoma..* | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** |
| Eil. Nr. | Mokėjimo prašymo Nr. | Mokėjimo prašymo pateikimo data *(nurodomi metai, mėnuo ir diena)* | Mokėjimo prašyme deklaruojamų tinkamų finansuoti išlaidų suma, Eur (be PVM) | Mokėjimo prašyme deklaruojamų tinkamų finansuoti išlaidų suma, Eur (su PVM) | Prašoma išmokėti paramos suma, Eur (be PVM) | Prašoma išmokėti paramos suma, Eur (su PVM) |
| 10.1. | I | | | | | |
| 10.2. | II | | | | | |
| 10.3. | III | | | | | |
| <...> | <...> | | | | | |

| **11.** | **PRIDEDAMI DOKUMENTAI** | | |
|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** |
| **Eil. Nr.** | **Dokumentų pavadinimai** | **Lapų skaičius** | **Nuoroda į vietos projekto paraiškos 4 ir 5 lentelių eilutę arba Aprašo punkto Nr., dėl kurio grindžiama atitiktis** |
| 11.1. | | | |
| 11.2. | | | |
| <...> | | | |
| | **Iš viso:** | | – |

| **12.** | **PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA** |
|---|---|
| **12.1.** | **Patvirtinu, kad:** |
| 12.1.1. | Vietos projekto paraiškoje bei prie jos pridedamuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga; |
| 12.1.2. | dėl teikiamos vietos projekto paraiškos nekyla jokių viešųjų ir privačių interesų konflikto, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas / siekdamas užkirsti kelią galimam viešųjų ir privačių interesų konfliktui vadovavausi |

| | |
|---|---|
| | Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 11 str. ir pateikiau prašymą nušalinti nuo visų buvusių ir nusišalinu nuo būsimų su šio vietos projekto atranka (vietos projektų finansavimo sąlygų nustatymu, vertinimu ir tvirtinimu) susijusių procesų ir sprendimų priėmimo;<br>*Nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.3. | esu susipažinęs su vietos projekto finansavimo sąlygomis, tvarka ir reikalavimais, nustatytais Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše ir Vietos projektų administravimo taisyklėse; |
| 12.1.4. | man žinoma, kad vietos projektas, kuriam įgyvendinti teikiama ši vietos projekto paraiška, bus bendrai finansuojamas iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų; |
| 12.1.5. | mano atstovaujamas juridinis asmuo yra įvykdęs su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus (taikoma, kai pareiškėjas – juridinis asmuo) / esu įvykdęs su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus (taikoma, kai pareiškėjas – fizinis asmuo);<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.6. | mano atstovaujamam juridiniam asmeniui nėra iškelta byla dėl bankroto ar restruktūrizavimo ir jis nėra likviduojamas (taikoma, kai pareiškėjas – juridinis asmuo) / man nėra iškelta byla dėl bankroto (taikoma, kai pareiškėjas – fizinis asmuo);<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.7. | mano atstovaujamam juridiniam asmeniui nėra taikomas apribojimas gauti finansavimą dėl to, kad per sprendime dėl lėšų grąžinimo nustatytą terminą lėšos nebuvo grąžintos arba grąžinta tik dalis lėšų (taikoma, kai pareiškėjas – juridinis asmuo) / man nėra taikomas apribojimas gauti finansavimą dėl to, kad per sprendime dėl lėšų grąžinimo nustatytą terminą lėšos nebuvo grąžintos arba grąžinta tik dalis lėšų (taikoma, kai pareiškėjas – fizinis asmuo);<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.8. | man nežinomos kitos šioje deklaracijoje nenurodytos priežastys, dėl kurių vietos projektas negalėtų būti įgyvendintas arba jo įgyvendinimas būtų atidedamas, arba dėl kurių vietos projektas nebūtų įgyvendinamas vietos projekto paraiškoje nurodytu laikotarpiu. |
| **12.2.** | **Esu informuotas (-a) ir sutinku, kad:** |
| 12.2.1. | vietos projekto paraiška gali būti atmesta, jeigu joje pateikti ne visi prašomi duomenys ir jie nepateikiami VPS vykdytojai paprašius (įskaitant šią deklaraciją); |
| 12.2.2. | vietos projekto paraiškoje, kituose VPS vykdytojai teikiamuose, taip pat perduodamuose Agentūrai dokumentuose esantys mano asmens ir juridinio asmens, kuriam aš atstovauju (taikoma pareiškėjui – juridiniam asmeniui) / mano asmens (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui), duomenys ir kiti duomenys būtų apdorojami ir saugomi ES paramos priemonių administravimo informacinėse sistemose;<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.2.3. | sutinku, kad VPS vykdytoja ir Agentūra paramos administravimo klausimais gautų su manimi ir mano atstovaujamu juridiniu asmeniu (taikoma pareiškėjui – juridiniam asmeniui) / manimi (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui) susijusius duomenis bei kitą informaciją iš viešųjų registrų ar duomenų bazių, juridinių ir fizinių asmenų;<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.2.4. | duomenys apie gaunamą (gautą) paramą bus viešinami visuomenės informavimo tikslais, taip pat gali būti perduoti audito ir tyrimų institucijoms siekiant apsaugoti Europos Sąjungos finansinius interesus Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka; |
| 12.2.5. | informacija apie mano pateiktą paraišką, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, būtų skelbiama Agentūros interneto svetainėje ir visa su šiuo projektu susijusi informacija būtų naudojama statistikos, vertinimo bei tyrimų tikslais; |
| 12.2.6. | kad turiu teisę žinoti apie savo asmens duomenų tvarkymą, susipažinti su tvarkomais savo asmens |

| | |
|---|---|
| | duomenimis ir kaip jie yra tvarkomi, reikalauti ištaisyti, ištrinti savo asmens duomenis („teisė būti pamirštam“) arba apriboti savo asmens duomenų tvarkymą, kai duomenys tvarkomi nesilaikant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų, taip pat nesutikti (teisiškai pagrindžiant), kad būtų tvarkomi mano asmens duomenys, bei teisę į duomenų perkeliamumą; |
| 12.2.7. | duomenų valdytojas yra Agentūra; |
| 12.2.8. | Agentūros tvarkomi mano asmens duomenys (kategorijos) bei detalesnė informacija apie mano asmens duomenų tvarkymą yra nurodyta www.nma.lt skiltyje „Asmens duomenų apsauga“; |
| 12.2.9. | mano asmens duomenys yra saugomi iki išmokų mokėjimo, administravimo ir priežiūros laikotarpio pabaigos, vėliau šie duomenys archyvuojami bei perduodami valstybės archyvams; |
| 12.2.10. | mano asmens duomenys yra tvarkomi šiais asmens duomenų tvarkymo tikslais bei teisiniais pagrindais: asmens, teikiančio paramos paraišką tapatybės nustatymo, paramos administravimo, mokėjimo ir kontrolės, paramos viešinimo tikslais įgyvendinant 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), 2014 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 908/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 taikymo taisyklės, susijusios su mokėjimo agentūromis ir kitomis įstaigomis, finansų valdymu, sąskaitų patvirtinimu, patikrų taisyklėmis, užstatais ir skaidrumu (OL 2014 L 255, p. 59), Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisykles |
| **12.3.** | **Jeigu bus skirta parama vietos projektui įgyvendinti, sutinku:** |
| 12.3.1. | vietos projekto įgyvendinimo metu tinkamai informuoti VPS vykdytoją apie bet kokius pasikeitimus ir nukrypimus, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu; |
| 12.3.2. | tinkamai saugoti visus dokumentus, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu. |

| **13.** | **VIETOS PROJEKTO PARAIŠKĄ TEIKIANČIO ASMENS DUOMENYS** | |
|---|---|---|
| 13.1. | Vardas, pavardė | |
| 13.2. | Pareigos (taikoma juridiniams asmenims) | |
| 13.3. | Atstovavimo pagrindas | |
| 13.4. | Data | |
| 13.5. | Parašas ir antspaudas (jeigu antspaudas yra) | |
| 13.6. | Banko pavadinimas | |
| 13.7. | Atsiskaitomosios sąskaitos Nr. | **LT** |

*Priedo pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

Vietos projektų, įgyvendinamų
bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
2 priedas

**(Pavyzdinė vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal dvisektorę VPS, forma)**

**VIETOS PROJEKTO PARAIŠKA**

| **VPS vykdytojos žymos apie vietos projekto paraiškos gavimą ir registravimą**<br>*Šią vietos projekto paraiškos dalį pildo VPS vykdytoja.* | | |
|---|---|---|
| Vietos projekto paraiškos pateikimo data *(metai, mėnuo ir diena)* | | |
| Vietos projekto paraiškos pateikimo būdas | □<br>□ | - asmeniškai VPS vykdytojai<br>- el. paštu (gali būti taikoma, jeigu kviečiama teikti mažus vietos projektus) |
| Vietos projekto paraišką pateikia tinkamas asmuo | □<br>□ | - pateikta juridinio asmens vadovo arba tinkamai įgalioto asmens (pateiktas atstovavimo teisės įrodymo dokumentas)<br>- pateikta asmeniškai fizinio asmens arba tinkamai įgalioto asmens (pateiktas fizinio asmens įgaliojimas, patvirtintas notaro) |
| Vietos projekto paraiškos registracijos data *(metai, mėnuo ir diena)* | | |
| Vietos projekto paraiškos registracijos numeris | | |
| Vietos projekto paraišką užregistravęs VPS vykdytojos darbuotojas | | |

| **1.** | **BENDRA INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ** | | |
|---|---|---|---|
| 1.1. | Pareiškėjo pavadinimas (jeigu tai juridinis asmuo), vardas ir pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) | | |
| 1.2. | Pareiškėjo registracijos kodas (jeigu tai juridinis asmuo), asmens kodas (jeigu tai fizinis asmuo) | | |
| 1.3. | Pareiškėjo kontaktinė informacija<br>*Įrašykite tikslią kontaktinę informaciją, kuria bus siunčiama visa informacija, susijusi su vietos projekto paraiškos vertinimu ir tvirtinimu.* | savivaldybės pavadinimas | |
| | | seniūnijos pavadinimas | |
| | | gyvenamosios vietovės pavadinimas | |
| | | gatvės pavadinimas | |
| | | namo Nr. | |
| | | buto Nr. | |
| | | pašto indeksas | |
| | | el. pašto adresas<br>*Prašome nurodyti vieną el. pašto adresą, kuris yra **tinkamas** susirašinėti dėl vietos projekto paraiškos vertinimo ir tvirtinimo.* | |
| | | kontaktiniai telefono Nr. | |
| | | Pareiškėjo vadovas<br>*Pildoma, jeigu pareiškėjas – juridinis asmuo. Nurodomos pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas.* | |
| | | Pagrindinis pareiškėjo paskirtas asmuo, | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | atsakingas už vietos projekto paraišką<br>*Prašome nurodyti asmenį, kuris bus atsakingas už bendravimą su VPS vykdytoja ir Agentūra dėl vietos projekto paraiškos vertinimo. Nurodomos pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas.*<br>*Pildoma, jeigu pareiškėjas – juridinis asmuo.* | |
| | | Pavaduojantis pareiškėjo paskirtas asmuo, atsakingas už vietos projekto paraišką<br>*Prašome nurodyti pavaduojantį asmenį, kuris bus atsakingas už bendravimą su VPS vykdytoja ir Agentūra dėl vietos projekto paraiškos. Nurodomos pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas.*<br>*Pildoma, jeigu pareiškėjas – juridinis asmuo.* | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **2.** | **BENDRA INFORMACIJA APIE VIETOS PROJEKTĄ** | | |
| 2.1. | Vietos projekto pavadinimas | | |
| 2.2. | Teikiamo vietos projekto rūšis ir porūšis | □ | **kaimo vietovių vietos projektas:** |
| | | □ | *paprastas* |
| | | □ | *integruotas* |
| | | □ | **žvejybos ir akvakultūros vietos projektas:** |
| | | □ | *paprastas* |
| | | □ | *integruotas* |
| | | □ | **dvisektoris vietos projektas:** |
| | | □ | *paprastas* |
| | | □ | *integruotas* |
| 2.3. | Informacija apie vietos projekto partnerius | □ | **vietos projektas teikiamas be partnerių** |
| | | □ | **vietos projektas teikiamas su partneriais:** |
| | | *Pateikite informaciją apie vietos projekto partnerius:*<br>*- jeigu vietos projekto partneris (-iai) – juridinis (-iai) asmuo (-enys), pateikiama ši informacija (jeigu partneriai yra keli, nurodoma apie kiekvieną partnerį atskirai): pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinės registracijos adresas, partneriui atstovaujančio asmens pareigos, vardas ir pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas; sektorius, kuriam atstovauja partneris (kaimo plėtros ar žvejybos ir akvakultūros);*<br>*- jeigu vietos projekto partneris (-iai) – fizinis (-iai) asmuo (-enys), pateikiama ši informacija (jeigu partneriai yra keli, nurodoma apie kiekvieną partnerį atskirai): vardas ir pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietovės registracijos adresas, telefono Nr., el. pašto adresas; sektorius, kuriam atstovauja partneris (kaimo plėtros ar žvejybos ir akvakultūros).* | |
| 2.4. | Planuojamų patirti tinkamų finansuoti išlaidų suma (nepritaikius paramos lyginamosios dalies), Eur | _____<br>*(suma be PVM)*<br>_____<br>*(suma su PVM)* | EŽŪFKP, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos ir nuosavas indėlis |

<table>
<tr><td></td><td>(nurodoma suma be PVM arba su PVM, jeigu PVM yra tinkamas finansuoti pagal Taisyklių 27.4 papunktį)</td><td>_____<br>(suma be PVM)<br>_____<br>(suma su PVM)</td><td>EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos ir nuosavas indėlis</td></tr>
<tr><td>2.5.</td><td>Paramos lyginamoji dalis, proc. (kai teikiamas integruotas vietos projektas nurodomos skirtingos paramos lyginamosios dalys pagal konkrečią priemonę ir (arba) veiklos sritį, jeigu paramos lyginamoji dalis pagal priemones ir (arba) veiklos sritis skiriasi)</td><td></td><td>–</td></tr>
<tr><td rowspan="3">2.6.</td><td rowspan="3">Prašomos paramos vietos projektui įgyvendinti suma, Eur (nurodoma suma be PVM arba su PVM, jeigu PVM yra tinkamas finansuoti pagal taisyklių 27.4 papunktį)</td><td></td><td>EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos</td></tr>
<tr><td></td><td>EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos</td></tr>
<tr><td></td><td>Iš viso EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos<br>Šią eilutę pildyti tik tuomet, jeigu vietos projektas yra dvisektoris.</td></tr>
<tr><td rowspan="10">2.7.</td><td rowspan="10">Vietos projekto finansavimo šaltinis ir suma</td><td colspan="2">Finansavimo šaltinis</td><td>Suma, Eur</td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo nuosavos piniginės lėšos arba savivaldybės biudžeto lėšos (kai taikoma)</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>tinkamo vietos projekto partnerio nuosavos piniginės lėšos</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo skolintos lėšos</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo įnašas natūra – savanoriškais darbais</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo įnašas natūra – nekilnojamuoju turtu</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – savanoriškais darbais</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>tinkamo vietos projekto partnerio įnašas natūra – nekilnojamuoju turtu</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>pareiškėjo iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinos lėšos</td><td></td></tr>
<tr><td>□</td><td>gautinos paramos lėšos, kai vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu</td><td></td></tr>
<tr><td>2.8.</td><td>Vietos projekto įgyvendinimo vieta<br>Turi būti nurodomas savivaldybės pavadinimas, seniūnijos pavadinimas ir adresas</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>2.9.</td><td>Planuojamas vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis mėn.</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">2.10.</td><td rowspan="2">Vietos projektas parengtas pagal<br>Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašą (-us) (toliau – Aprašas)</td><td colspan="2">□ vieną Aprašą:<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>.</td></tr>
<tr><td colspan="2">□ du Aprašus (taikoma, kai vietos projektas yra integruotas arba dvisektoris):</td></tr>
</table>

| | | |
|---|---|---|
| | | - pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>;<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>. |
| | | □ tris Aprašus *(taikoma, kai vietos projektas yra integruotas arba dvisektoris)*:<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>;<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>;<br>- pagal VPS priemonę <...> (arba priemonės veiklos sritį <...>), patvirtintą VPS vykdytojos <...> valdymo organo sprendimu / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>. |

| **3.** | **VIETOS PROJEKTO IDĖJOS APRAŠYMAS** |
|---|---|
| 3.1. | **Vietos projekto tikslas:** |
| | |
| 3.2. | **Vietos projekto tikslo atitiktis VPS priemonės, pagal kurią yra teikiamas, tikslams:** |
| | |
| 3.3. | **Vietos projekto uždaviniai:** |
| | |
| 3.4. | **Vietos projekto įgyvendinimo veiksmų planas:** |
| | *Nurodoma informacija apie vietos projekto veiksmų įgyvendinimą, taip pat nurodoma, kurie vietos projekto veiksmai bus atliekami paties pareiškėjo ir (arba) vietos projekto partnerio (jeigu toks (-ie) yra numatytas (-i) vietos projekte), taip pat, ar vietos projektas bus administruojamas pareiškėjo ir (arba) vietos projekto partnerio, ar vietos projekto administravimas bus perduotas trečiajai šaliai, perkant paslaugas.* |
| 3.5. | **Funkcijų pasidalijimas įgyvendinant vietos projektą** |
| | *Pildoma, jeigu vietos projektas teikiamas su partneriu (-iais).* |
| 3.6. | **Integruoto arba dvisektorio vietos projekto atskirų dalių susietumas:**<br>*Pildoma, jeigu teikiamas integruotas arba dvisektoris vietos projektas. Atskiros vietos projekto dalys, rengiamos pagal atskirus Aprašus, turi būti susijusios tarpusavyje ir papildyti viena kitą.* |
| | |

| **4.** | **VIETOS PROJEKTO ATITIKTIS VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAMS** | |
|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** |
| **Eil. Nr.** | **Vietos projektų atrankos kriterijus**<br>*Pildo VPS vykdytoja iki kvietimo teikti vietos projektus paskelbimo dienos.* | **Vietos projekto atitikties vietos projektų atrankos kriterijui pagrindimas**<br>*Pildo pareiškėjas. Jeigu atitiktį vietos projektų atrankos kriterijui įrodo prie vietos projekto paraiškos pateikti dokumentai, šioje lentelėje pateikiama nuoroda į vietos projekto paraiškos priedus. Jeigu atitiktis vietos projektų atrankos kriterijui įrodoma aprašymo būdu, aprašymas ir argumentacija pateikiama šioje lentelėje.* |
| 4.1. | | |
| 4.2. | | |
| <...> | | |

| **5.** | **VIETOS PROJEKTO FINANSINIS PLANAS**<br>**(planuojamų vietos projekto išlaidų tinkamumo pagrindimas)**<br>*Pildant šios dalies VII stulpelį nurodoma suma su PVM arba be PVM atsižvelgiant į planuojamas* |
|---|---|

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | *išlaidas. Įnašas natūra – nemokamas savanoriškas darbas negali būti priskiriamas veiklų rangos išlaidoms, todėl šių išlaidų eilutės VII stulpelyje suma neturi būti nurodoma.* | | | | | | | |
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** | **IX** |
| **Eil. Nr.** | **Tinkamų finansuoti išlaidų pavadinimai** *Vadovaujamasi Aprašu, pateikiama nuoroda į Aprašo papunktį.* | **Planuojamų išlaidų kainos pagrindimas** *Grįsdami poreikį vadovaukitės Vietos projektų administravimo taisyklių 24.6 papunkčiu, išskyrus savanorišką darbą. Savanoriško darbo atveju, planuojamų išlaidų dydį grįskite vadovaudamiesi minėtų taisyklių 32.5 papunkčiu. Grįsdami poreikį nurodykite pagrindinius išlaidų parametrus* | **Planuojamų išlaidų suma, Eur (įskaitant nuosavą indėlį)** | | | | **Prašoma finansuoti suma, Eur be PVM** | **Prašoma finansuoti suma, Eur su PVM** |
| | | | **be PVM** | **PVM** | **su PVM** | **Iš jų, veiklų rangos išlaidų suma** | | |
| **5.1.** | **Planuojamos išlaidos grindžiamos pagal Aprašą, skirtą VPS priemonei (VPS priemonės veiklos sričiai) <...>, patvirtintą <...> VPS vykdytojos valdymo organo / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>**<br>**Paramos lyginamoji dalis <...> proc.**<br>**Planuojamų išlaidų susiejimas su ES kaimo plėtros politikos sritimis ir (arba) ESIF teminiais tikslais arba sąsaja su ES žvejybos ir akvakultūros prioritetų konkrečiais tikslais ir uždaviniais ir ESIF teminiais tikslais** *(vadovaujamasi Apraše nurodytu susiejimu; nurodomas kodas)* **– <...>.** | | | | | | | |
| **5.1.1.** | **Naujų prekių įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.1.1.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.1.2.** | **Darbų ir paslaugų įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.1.2.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.1.3.** | **Bendrosios išlaidos:** | | | | | | | |
| 5.1.3.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.1.4.<...>** | **Viešinimo išlaidos** | | | | | | | |
| 5.1.4.<...> | | | | | | | | |
| **5.1.5.** | **Įnašas natūra:** | | | | | | | |
| 5.1.5.1. | Savanoriškas darbas | | | | | | | |
| 5.1.5.1.1. | | | | | | X | | |
| 5.1.5.2. | Nekilnojamasis turtas | | | | | | | |
| 5.1.5.2.1. | | | | | | | | |
| **5.1.6.** | **Netiesioginės išlaidos**<br>*(šios išlaidos yra tinkamos finansuoti tik vietos projektams, finansuojamiems iš EŽŪFKP, arba tai vietos projekto daliai, jeigu vietos projektas dvisektoris, kurs finansuojama iš EŽŪFKP).* | | | | | | | |
| 5.1.6.1. | Iš viso tiesioginių išlaidų, Eur | | | | | | | |
| 5.1.6.2. | Veiklų rangos išlaidų dalis (nuo visų tiesioginių projekto išlaidų), proc. | | X | X | X | | X | X |
| 5.1.6.3. | Fiksuotoji norma netiesioginėms išlaidoms apmokėti, proc. | | _____ proc. | | | | | |
| 5.1.6.4. | Netiesioginės išlaidos, Eur<br>*Skaičiavimo būdas: suma atitinkamame langelyje (5.1.6.1 eilutėje) padauginama iš fiksuotosios normos proc. (5.1.6.3 eilutės). Nepildomas tik VII stulpelyje (veiklų rangos išlaidos).* | | | | | X | | |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **5.1.7.** | **Iš viso tinkamų finansuoti išlaidų, Eur (suma = 5.1.6.1+5.1.6.4)** | | | | | X | | |
| **5.2.** | **Planuojamos išlaidos grindžiamos pagal Aprašą, skirtą VPS priemonei (VPS priemonės veiklos sričiai) <...>, patvirtintą <...> VPS vykdytojos valdymo organo / visuotinio narių susirinkimo <...> sprendimu Nr. <...>**<br>**Paramos lyginamoji dalis <...> proc.**<br>**Planuojamų išlaidų susiejimas su ES kaimo plėtros politikos sritimis ir (arba) ESIF teminiais tikslais arba sąsaja su ES žvejybos ir akvakultūros prioritetų konkrečiais tikslais ir uždaviniais ir ESIF teminiais tikslais** *(vadovaujamasi Apraše nurodytu susiejimu; nurodomas kodas)* **– <...>.**<br>*Pildoma, jeigu kviečiama teikti integruotus vietos projektus. Jeigu kviečiama teikti pagal vieną Aprašą, šią lentelės dalį reikia ištrinti.* | | | | | | | |
| **5.2.1.** | **Naujų prekių įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.2.1.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.2.** | **Darbų ir paslaugų įsigijimo:** | | | | | | | |
| 5.2.2.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.3.** | **Bendrosios išlaidos:** | | | | | | | |
| 5.2.3.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.4.** | **Viešinimo išlaidos:** | | | | | | | |
| 5.2.4.1. | | | | | | | | |
| <...> | | | | | | | | |
| **5.2.5.** | **Įnašas natūra:** | | | | | | | |
| 5.2.5.1. | Savanoriškas darbas | | | | | | | |
| 5.2.5.1.1. | | | | | | X | | |
| 5.2.5.2. | Nekilnojamasis turtas | | | | | | | |
| 5.2.5.2.1. | | | | | | | | |
| **5.2.6.** | **Netiesioginės išlaidos**<br>*(šios išlaidos yra tinkamos finansuoti tik vietos projektams, finansuojamiems iš EŽŪFKP, arba tai vietos projekto daliai, jeigu vietos projektas dvisektoris, kuri finansuojama iš EŽŪFKP).* | | | | | | | |
| 5.2.6.1. | Iš viso tiesioginių išlaidų, Eur | | | | | | | |
| 5.2.6.2. | Veiklų rangos išlaidų dalis (nuo visų tiesioginių projekto išlaidų), proc. | X | X | X | | X | X | |
| 5.2.6.3. | Fiksuotoji norma netiesioginėms išlaidoms apmokėti, proc. | _____ proc. | | | | | | |
| 5.2.6.4. | Netiesioginės išlaidos, Eur<br>*Skaičiavimo būdas: suma atitinkamame langelyje (5.2.6.1 eilutėje) padauginama iš fiksuotosios normos proc. (5.2.6.3 eilutės). Nepildomas tik VII stulpelyje (veiklų rangos išlaidos).* | | | | X | | | |
| **5.2.7.** | **Iš viso tinkamų finansuoti išlaidų, Eur (suma = 5.2.6.1+5.2.6.4)** | | | | X | | | |

***Pastabos:***

*1) 5.1.4, 5.1.5.2, 5.2.4 ir 5.2.5.2 eilutėse nurodytos išlaidos visais atvejais priskiriamos veiklų rangos išlaidoms.*

*2) Jeigu veiklų rangos išlaidų dalis (nuo visų tiesioginių vietos projekto išlaidų) lygi 100 proc., nurodykite, ar vietos projekto administravimą (kuris apmokamas iš netiesioginių išlaidų):*

*- iš dalies ar visa apimtimi atliks pareiškėjas ar vietos projekto partneris (šiuo atveju vietos projekto netiesioginės išlaidos apmokamos taikant fiksuotąją normą, išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai neteikiami);*

*- visa apimtimi atliks trečioji šalis (paslaugų tiekėjas) (šiuo atveju vietos projekto netiesioginės išlaidos grindžiamos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ir apmokamos pagal faktą, neviršijant 5.6 eilutėje nustatytos netiesioginių vietos projekto išlaidų sumos).*

| **6.** | **VIETOS PROJEKTO PASIEKIMŲ RODIKLIAI**<br>*Pildyti tik tas eilutes, kurios yra aktualios pagal vietos projekto pobūdį ir turinį.* | | |
|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | |
| **Eil. Nr.** | **Rodiklio pavadinimas** | **Pasiekimo reikšmė** | |
| 6.1. | Sukurtų naujų darbo vietų (etatų) skaičius (vnt.) | <...> | |
| 6.2. | Išlaikytų darbo vietų (etatų) skaičius (vnt.) | <...> | |
| 6.3. | VVG teritorijos gyventojų, gaunančių naudą dėl pagerintos infrastruktūros, skaičius (vnt.) | <...> | |
| 6.4. | Bendras mokymų skaičius (vnt.) ir dalyvių skaičius (vnt.): | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.1. | mokymų, susijusių su verslumo skatinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.2. | mokymų, susijusių su inovacijų skatinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.3. | mokymų, susijusių su bendradarbiavimo skatinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.); | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.4. | mokymų, susijusių su VVG teritorijos gyventojų kompiuterinio raštingumo didinimu, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.4.5. | mokymų, susijusių su <...>, skaičius (vnt.) ir planuojamas dalyvių skaičius (vnt.) | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| <...> | <...> | <...> mokymai | <...> dalyviai |
| 6.5. | Renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių skaičius (vnt.) | <...> renginiai | <...> dalyviai |

| **7.** | **VIETOS PROJEKTO ATITIKTIS HORIZONTALIOSIOMS ES POLITIKOS SRITIMS** | |
|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** |
| **Eil. Nr.** | **Atitiktis** | **Pagrindimas** |
| **7.1.** | **Darniam vystymuisi, įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos mažinimo veiksmus:** | |
| | □ – turi teigiamos įtakos;<br>□ – turi neigiamos įtakos;<br>□ – neutralus šiuo atžvilgiu. | |
| **7.2.** | **Moterų ir vyrų lygioms galimybėms:** | |
| | □ – turi teigiamos įtakos;<br>□ – turi neigiamos įtakos;<br>□ – neutralus šiuo atžvilgiu. | |
| **7.3.** | **Nediskriminavimo skatinimui dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus (išskyrus jaunų žmonių iki 40 m. pozityviąją diferenciaciją, kuri yra leidžiama įgyvendinant vietos projektą), šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt.:** | |
| | □ – turi teigiamos įtakos;<br>□ – turi neigiamos įtakos;<br>□ – neutralus šiuo atžvilgiu. | |

| **8.** | **VIETOS PROJEKTO VYKDYTOJO ĮSIPAREIGOJIMAI** |
|---|---|
| **8.1.** | **Bendrieji įsipareigojimai:**<br>*Vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 35 punktu, atsižvelgdama į VPS priemonės, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektų paraiškas, pobūdį ir turinį, bendruosius įsipareigojimus nurodo VPS vykdytoja.* |
| 8.1.1. | |
| 8.1.2. | |
| <...> | |
| **8.2.** | **Specialieji įsipareigojimai:**<br>*Vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 36 punktu ir VPS, atsižvelgdama į VPS* |

| | |
|---|---|
| | *priemonės, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektų paraiškas, pobūdį ir turinį, specialiuosius įsipareigojimus nurodo VPS vykdytoja. Jeigu tokių nėra, ši eilutė turi būti ištrinta.* |
| 8.2.1. | |
| 8.2.2. | |
| <...> | |
| **8.3.** | **Papildomi įsipareigojimai:**<br>*Vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 37 punktu ir 41–47 punktais, atsižvelgdama į VPS priemonės, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektų paraiškas, pobūdį ir turinį, papildomus įsipareigojimus nurodo VPS vykdytoja. Jeigu tokių nėra, ši eilutė turi būti ištrinta.* |
| 8.3.1. | |
| 8.3.2. | |
| <...> | |

| **9.** | **VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI PASIRINKTAS IŠLAIDŲ MOKĖJIMO BŪDAS** | |
|---|---|---|
| I | II | |
| **Eil. Nr.** | **Išlaidų mokėjimo būdas**<br>*Turi būti nurodytas vienas paramos lėšų išmokėjimo būdas, pagal kurį bus įgyvendinamas vietos projektas.* | |
| 9.1. | □ | Išlaidų kompensavimo |
| 9.2. | □ | Išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos |
| 9.3. | □ | Sąskaitų apmokėjimo |

| **10.** | **MOKĖJIMO PRAŠYMŲ TEIKIMO INFORMACIJA**<br>*Ši dalis pildoma tuo atveju, jeigu vietos projekte prašoma paramos suma neviršija arba yra lygi 15 tūkst. Eur (penkiolikai tūkstančių eurų). Jeigu 9 dalyje pasirenkamas kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos, būdas, informacija apie avanso mokėjimą nepildoma.* | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** |
| Eil. Nr. | Mokėjimo prašymo Nr. | Mokėjimo prašymo pateikimo data *(nurodomi metai, mėnuo ir diena)* | Mokėjimo prašyme deklaruojamų tinkamų finansuoti išlaidų suma, Eur (be PVM) | Mokėjimo prašyme deklaruojamų tinkamų finansuoti išlaidų suma, Eur (su PVM) | Prašoma išmokėti paramos suma, Eur (be PVM) | Prašoma išmokėti paramos suma, Eur (su PVM) |
| 10.1. | I | | | | | |
| 10.2. | II | | | | | |
| <...> | <...> | | | | | |

| **11.** | **PRIDEDAMI DOKUMENTAI** | | |
|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** |
| **Eil. Nr.** | **Dokumentų pavadinimai** | **Lapų skaičius** | **Nuoroda į vietos projekto paraiškos 4 ir 5 lentelės eilutę arba Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašo punktą, dėl kurio grindžiama atitiktis** |
| 11.1. | | | |
| 11.2. | | | |
| <...> | | | |
| | **Iš viso:** | | – |

| **12.** | **PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA** |
|---|---|
| **12.1.** | **Patvirtinu, kad:** |

| | |
|---|---|
| 12.1.1. | Vietos projekto paraiškoje bei prie jos pridedamuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga; |
| 12.1.2. | dėl teikiamos vietos projekto paraiškos nekyla jokių viešųjų ir privačių interesų konflikto, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas/siekdamas užkirsti kelią galimam viešųjų ir privačių interesų konfliktui, vadovavausi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 11 str. ir nusišalinau nuo visų buvusių ir nusišalinu nuo būsimų su šio vietos projekto atranka (vietos projektų finansavimo sąlygų nustatymu, vertinimu ir tvirtinimu) susijusių procesų ir sprendimų priėmimo;<br>*Nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.3. | esu susipažinęs su vietos projekto finansavimo sąlygomis, tvarka ir reikalavimais, nustatytais Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše ir Vietos projektų administravimo taisyklėse; |
| 12.1.4. | man žinoma, kad vietos projektas, kuriam įgyvendinti teikiama ši vietos projekto paraiška, bus bendrai finansuojamas iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (kaimo vietovių vietos projekto atveju)/iš EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (žvejybos ir akvakultūros vietos projekto atveju)/iš EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (dvisektorio vietos projekto atveju);<br>*Priklausomai nuo teikiamo vietos projekto rūšies, nereikalingas sakinio dalis išbraukti.* |
| 12.1.5. | mano atstovaujamas juridinis asmuo yra įvykdęs su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus (taikoma, kai pareiškėjas – juridinis asmuo)/esu įvykdęs su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus (taikoma, kai pareiškėjas – fizinis asmuo);<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.6. | mano atstovaujamam juridiniam asmeniui nėra iškelta byla dėl bankroto ar restruktūrizavimo ir jis nėra likviduojamas (taikoma, kai pareiškėjas – juridinis asmuo)/man nėra iškelta byla dėl bankroto (taikoma, kai pareiškėjas – fizinis asmuo);<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.7. | mano atstovaujamam juridiniam asmeniui nėra taikomas apribojimas gauti finansavimą dėl to, kad per sprendime dėl lėšų grąžinimo nustatytą terminą lėšos nebuvo grąžintos arba grąžinta tik dalis lėšų (taikoma, kai pareiškėjas – juridinis asmuo)/man nėra taikomas apribojimas gauti finansavimą dėl to, kad per sprendime dėl lėšų grąžinimo nustatytą terminą lėšos nebuvo grąžintos arba grąžinta tik dalis lėšų (taikoma, kai pareiškėjas – fizinis asmuo);<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.1.8. | man nežinomos kitos šioje deklaracijoje nenurodytos priežastys, dėl kurių vietos projektas negalėtų būti įgyvendintas arba jo įgyvendinimas būtų atidedamas, arba dėl kurių vietos projektas nebūtų įgyvendinamas vietos projekto paraiškoje nurodytu laikotarpiu. |
| **12.2.** | **Esu informuotas (-a) ir sutinku, kad:** |
| 12.2.1. | vietos projekto paraiška gali būti atmesta, jeigu joje pateikti ne visi prašomi duomenys ir jie nepateikiami VPS vykdytojai paprašius (įskaitant šią deklaraciją); |
| 12.2.2. | vietos projekto paraiškoje, kituose VPS vykdytojai teikiamuose, taip pat perduodamuose Agentūrai dokumentuose esantys mano asmens ir juridinio asmens, kuriam aš atstovauju (taikoma pareiškėjui – juridiniam asmeniui) / mano asmens (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui), duomenys ir kiti duomenys būtų apdorojami ir saugomi ES paramos priemonių administravimo informacinėse sistemose;<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.2.3. | sutinku, kad VPS vykdytoja ir Agentūra paramos administravimo klausimais gautų su manimi ir mano atstovaujamu juridiniu asmeniu (taikoma pareiškėjui – juridiniam asmeniui) / manimi (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui) susijusius duomenis bei kitą informaciją iš viešųjų registrų ar duomenų bazių, juridinių ir fizinių asmenų;<br>*Priklausomai nuo pareiškėjo teisinio statuso (juridinis ar fizinis asmuo), nereikalingą sakinio dalį išbraukti.* |
| 12.2.4. | duomenys apie gaunamą (gautą) paramą bus viešinami visuomenės informavimo tikslais, taip pat |

| | |
|---|---|
| | gali būti perduoti audito ir tyrimų institucijoms siekiant apsaugoti Europos Sąjungos finansinius interesus Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka; |
| 12.2.5. | informacija apie mano pateiktą paraišką, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, būtų skelbiama Agentūros interneto svetainėje ir visa su šiuo projektu susijusi informacija būtų naudojama statistikos, vertinimo bei tyrimų tikslais; |
| 12.2.6. | kad turiu teisę žinoti apie savo asmens duomenų tvarkymą, susipažinti su tvarkomais savo asmens duomenimis ir kaip jie yra tvarkomi, reikalauti ištaisyti, ištrinti savo asmens duomenis („teisė būti pamirštam“) arba apriboti savo asmens duomenų tvarkymą, kai duomenys tvarkomi nesilaikant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų, taip pat nesutikti (teisiškai pagrindžiant), kad būtų tvarkomi mano asmens duomenys, bei teisę į duomenų perkeliamumą; |
| 12.2.7. | duomenų valdytojas yra Agentūra; |
| 12.2.8. | Agentūros tvarkomi mano asmens duomenys (kategorijos) bei detalesnė informacija apie mano asmens duomenų tvarkymą yra nurodyta www.nma.lt skiltyje „Asmens duomenų apsauga“; |
| 12.2.9. | mano asmens duomenys yra saugomi iki išmokų mokėjimo, administravimo ir priežiūros laikotarpio pabaigos, vėliau šie duomenys archyvuojami bei perduodami valstybės archyvams; |
| 12.2.10. | mano asmens duomenys yra tvarkomi šiais asmens duomenų tvarkymo tikslais bei teisiniais pagrindais: asmens, teikiančio paramos paraišką tapatybės nustatymo, paramos administravimo, mokėjimo ir kontrolės, paramos viešinimo tikslais įgyvendinant 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), 2014 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 908/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 taikymo taisyklės, susijusios su mokėjimo agentūromis ir kitomis įstaigomis, finansų valdymu, sąskaitų patvirtinimu, patikrų taisyklėmis, užstatais ir skaidrumu (OL 2014 L 255, p. 59), Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisykles |
| **12.3.** | **Jeigu bus skirta parama vietos projektui įgyvendinti, sutinku:** |
| 12.3.1. | vietos projekto įgyvendinimo metu tinkamai informuoti VPS vykdytoją apie bet kokius pasikeitimus ir nukrypimus, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu; |
| 12.3.2. | tinkamai saugoti visus dokumentus, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu. |

| **13.** | **VIETOS PROJEKTO PARAIŠKĄ TEIKIANČIO ASMENS DUOMENYS** | |
|---|---|---|
| 13.1. | Vardas, pavardė | |
| 13.2. | Pareigos (taikoma juridiniams asmenims) | |
| 13.3. | Atstovavimo pagrindas | |
| 13.4. | Data | |

| | | |
|---|---|---|
| 13.5. | Parašas ir antspaudas (jeigu antspaudas yra) | |
| 13.6. | Banko pavadinimas | |
| 13.7. | Atsiskaitomosios sąskaitos Nr. | **LT** |

_____

*Priedo pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

Vietos projektų, įgyvendinamų
bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
3 priedas

**(Pavyzdinė vietos projekto verslo plano forma)**

| |
|---|
| *Įrašykite pareiškėjo pavadinimą (jeigu juridinis asmuo) arba vardą ir pavardę (jeigu fizinis asmuo)* |

**VERSLO PLANAS**

| |
|---|
| **TEIKIAMAS PAGAL [...>**<br>*Įrašykite VPS pavadinimą ir VPS priemonės arba VPS priemonės ir jos veiklos srities, pagal kurią teikiamas verslo planas, pavadinimą* |

| |
|---|
| *Įrašykite verslo plano parengimo vietą* |
| *Įrašykite verslo plano parengimo metus* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **1.** | **BENDROJI INFORMACIJA** | | |
| **1.1.** | **Informacija apie planuojamo verslo rūšį** | | |
| 1.1.1. | Planuojamo verslo rūšis pagal pareiškėją | □ – privatus verslas, vykdomas juridinio asmens;<br>□ – privatus verslas, vykdomas fizinio asmens (išskyrus ūkininkus);<br>□ – ūkininko vykdomas verslas;<br>□ – NVO verslas (išskyrus bendruomeninį);<br>□ – bendruomeninis verslas;<br>□ – socialinis verslas, vykdomas viešojo juridinio asmens;<br>□ – socialinis verslas, vykdomas privataus juridinio asmens. | |
| 1.1.2. | Planuojamo verslo rūšis pagal verslo vykdymo laiką | □ – verslo pradžia;<br>□ – verslo plėtra. | |
| 1.1.3. | Planuojamo verslo rūšis pagal sektorių | □ – ne žemės ūkio verslas;<br>□ – žemės ūkio verslas;<br>□ – žvejybos verslas (leidžiama tik pagal dvisektores VPS);<br>□ – akvakultūros verslas (leidžiama tik pagal dvisektores VPS). | |
| 1.1.4. | Planuojamo verslo rūšis pagal veiklos formą | □ – gamyba;<br>□ – paslaugų teikimas;<br>□ – prekyba. | |
| 1.1.5. | Planuojamo verslo rūšis pagal ekonominės veiklos rūšį<br>*Informacija turi būti pateikta pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK), patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“. Jeigu pareiškėjas ketina užsiimti keliomis ekonominės veiklos rūšimis, nurodomos visos.* | EVRK sekcija | |
| | | EVRK skyrius | |
| | | EVRK grupė | |
| | | EVRK klasė | |
| | | EVRK poklasis | |
| | | pavadinimas | |

| | | |
|---|---|---|
| 1.1.6. | Planuojamo socialinio verslo modelis<br>*Pildoma tik socialinio verslo atveju* | □ – išorinis;<br>□ – integruotas;<br>□ – įterptinis. |
| **1.2.** | **Bendra informacija apie verslo idėją** | |
| **1.2.1.** | **Verslo idėjos aprašymas** | |
| 1.2.1.1. | Planuojamos ekonominės veiklos apibūdinimas | *Apibūdinama planuojama ekonominė veikla, t. y. nurodoma, ką ketinama gaminti ir (arba) kokias paslaugas ketinama teikti. Apibūdinamas gaminamų prekių arba teikiamų paslaugų būtinumas ir išskirtinumas.* |
| 1.2.1.2. | Planuojamos socialinės veiklos apibūdinimas *(taikoma tik socialinio verslo vietos projektams)* | *Jeigu teikiamas socialinio verslo vietos projektas, papildomai apibūdinama planuojama socialinė veikla. Planuojama socialinė veikla turi atitikti Socialinio verslo koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 4-207 „Dėl Socialinio verslo koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Socialinio verslo koncepcija), ir Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones gaires, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-720 „Dėl Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones gairių patvirtinimo“.* |
| 1.2.2. | Verslo vykdymo modelis | *Apibūdinama verslo vykdymo schema (paaiškinamas funkcijų pasiskirstymas tarp pareiškėjo darbuotojų, paaiškinama, pagal kokias verslą apimančias veiklos dalis bus samdomi subrangovai ir pan.).* |
| 1.2.3. | Verslo vykdymo vieta | *Nurodomas tikslus adresas (savivaldybė, seniūnija, gatvė, namo Nr., buto Nr.); žemės sklypo, kuriame bus vykdomas verslas arba kuriame stovi pastatai, kuriuose bus vykdomas verslas, unikalus Nr. pagal VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenis; pastato, kuriame bus vykdomas verslas, unikalus Nr. pagal VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenis.* |
| 1.2.4. | Pagrindinė verslo tikslinė grupė – potencialūs klientai | |
| 1.2.5. | Pagrindinės verslo tikslinės grupės – potencialių klientų gyvenamoji arba buveinės vieta | □ – VVG teritorijos dalis;<br>□ – visa VVG teritorija;<br>□ – dalis Lietuvos Respublikos teritorijos;<br>□ – visa Lietuvos Respublikos teritorija;<br>□ – dalis ES teritorijos;<br>□ – visa ES teritorija;<br>□ – kita: [...><br>**Pagrindimas:** [...> |
| **1.3.** | **Informacija apie pareiškėją – ūkio subjektą** | |
| 1.3.1. | Pareiškėjas – ūkio subjektas pagal teisinę formą | □ – uždaroji akcinė bendrovė;<br>□ – asociacija;<br>□ – mažoji bendrija;<br>□ – viešoji įstaiga;<br>□ – labdaros ir paramos fondas;<br>□ – individuali įmonė;<br>□ – fizinis asmuo, veikiantis pagal verslo liudijimą;<br>□ – fizinis asmuo, veikiantis pagal individualios veiklos pažymą;<br>□ – ūkininkas;<br>□ – kita [...>. |
| 1.3.2. | Pareiškėjas – ūkio subjektas pagal savarankiškumą | □ – savarankiškas ūkio subjektas;<br>□ – susijęs su kitais ūkio subjektais.<br>*Susietumas vertinamas pagal Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 str. 12 d.* |
| 1.3.3. | Pareiškėjas – ūkio subjektas pagal dydį: | |
| 1.3.3.1. | jeigu 1.3.2 eilutėje | □ – labai maža įmonė; |

| | | |
|---|---|---|
| | pažymėta „savarankiškas ūkio subjektas“ | □ – maža įmonė;<br>□ – vidutinė įmonė.<br>*Vadovaujamasi Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3–4 str., taip pat Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunkčiu.*<br>**Pagrindimas:**<br>[...> – vidutinis sąrašinis metinis darbuotojų skaičius ataskaitiniais metais;<br>[...> – metinės pajamos ataskaitiniais arba praėjusiais ataskaitiniais metais (pasirinktinai).<br>*Metai, kurių pajamos nurodomos, turi sutapti su metais, kurie pasirenkami skaičiuojant ekonominio gyvybingumo rodiklius.* |
| 1.3.3.2. | jeigu 1.3.2 eilutėje pažymėta „susijęs su kitais ūkio subjektais“ | □ – labai maža įmonė;<br>□ – maža įmonė;<br>□ – vidutinė įmonė.<br>*Vadovaujamasi Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 ir 4 str.*<br>**Pagrindimas pagal susijusius ūkio subjektus:**<br>1. Informacija apie pareiškėją:<br>[...> – vidutinis darbuotojų skaičius ataskaitiniais metais;<br>[...> – metinės pajamos ataskaitiniais metais;<br>[...> – EVRK kodai, pagal kuriuos vykdo veiklą.<br>2. Informacija apie pirmą susijusį ūkio subjektą „[...>„:<br>[...> – vidutinis darbuotojų skaičius ataskaitiniais metais;<br>[...> – metinės pajamos ataskaitiniais metais;<br>[...> – EVRK kodai, pagal kuriuos vykdo veiklą.<br>3. Informacija apie antrą susijusį ūkio subjektą „[...>„:<br>[...> – vidutinis darbuotojų skaičius ataskaitiniais metais;<br>[...> – vidutinės metinės pajamos ataskaitiniais metais;<br>[...> – EVRK kodai, pagal kuriuos vykdo veiklą.<br>4. Informacija apie n-tąjį susijusį ūkio subjektą „[...>„:<br>[...> – vidutinis darbuotojų skaičius ataskaitiniais metais;<br>[...> – metinės pajamos ataskaitiniais metais;<br>[...> – EVRK kodai, pagal kuriuos vykdo veiklą. |
| 1.3.4. | Pareiškėjas – ūkio subjektas pagal ES ir valstybės paramos panaudojimą: | |
| 1.3.4.1. | jeigu 1.3.2 eilutėje pažymėta „savarankiškas ūkio subjektas“ | □ – negavęs ES ir valstybės paramos per paskutinius trejus mokestinius metus;<br>□ – gavęs ES ir valstybės paramą per paskutinius trejus mokestinius metus.<br>**Pagrindimas.** Jeigu nurodoma, kad pareiškėjas yra gavęs ES ir (arba) valstybės paramą per paskutinius trejus mokestinius metus, pateikiama ši informacija (atskirai pagal datas):<br>1. paramos skyrimo data;<br>2. paramą suteikusio juridinio asmens pavadinimas;<br>3. skirtos paramos suma (Eur);<br>4. finansavimo šaltinis (ES fondo pavadinimas, valstybės biudžeto lėšos, savivaldybių biudžeto lėšos, kt.);<br>5. programos ir priemonės pavadinimas. |
| 1.3.4.2. | jeigu 1.3.2 eilutėje pažymėta „susijęs su kitais ūkio subjektais“ | □ – pareiškėjas ir su juo susiję ūkio subjektai, negavę ES ir valstybės paramos per paskutinius trejus mokestinius metus;<br>□ – pareiškėjas ir (arba) su juo susiję ūkio subjektai, gavę ES ir valstybės paramą per paskutinius trejus mokestinius metus.<br>**Pagrindimas.** Jeigu nurodoma, kad pareiškėjas ir (arba) su juo susiję ūkio subjektai yra gavę ES ir (arba) valstybės paramos per paskutinius trejus mokestinius metus, pateikiama ši informacija (atskirai pagal atskirus susijusius ūkio subjektus):<br>1. paramos skyrimo data; |

| | | |
|---|---|---|
| | | 2. paramą suteikusio juridinio asmens pavadinimas;<br>3. paramą gavusio ūkio subjekto pavadinimas arba vardas ir pavardė;<br>4. skirtos paramos suma (Eur);<br>5. finansavimo šaltinis (ES fondo pavadinimas, valstybės biudžeto lėšos, savivaldybių biudžeto lėšos, kt.);<br>6. programos ir priemonės pavadinimas. |

| **2.** | **ESAMOS SITUACIJOS (IŠSKYRUS EKONOMINĘ) ANALIZĖ IR PROGNOZUOJAMAS POKYTIS PO PARAMOS VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI SKYRIMO IKI KONTROLĖS LAIKOTARPIO PABAIGOS** | | |
|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** |
| **Eil. Nr.** | **Reikšmė** | **Situacija vietos projekto paraiškos pateikimo metu** | **Situacija vietos projekto įgyvendinimo pabaigoje ir kontrolės laikotarpiu** |
| **2.1.** | **Vidaus situacija – pareiškėjo turimi ištekliai (išskyrus finansinius)** | | |
| **2.1.1.** | **Darbuotojai** | | |
| 2.1.1.1. | Darbuotojų (etatų) skaičius | *Pagal Vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus apskaičiavimo metodiką, nustatytą Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 4-126 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – aprašas). Jeigu vietos projekto paraiška teikiama sausio mėnesį, vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius skaičiuojamas pagal ataskaitinių metų duomenis, jeigu vietos projekto paraiška teikiama vasario–gruodžio mėnesiais, vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius skaičiuojamas pagal einamųjų metų praėjusių mėnesių duomenis, naudojant aprašo 7 punkte nustatytą vidutinio sąrašinio darbuotojų nustatymo būdą.* | *Pateikta informacija turi atitikti vietos projekto paraiškos 6 lentelėje pateiktus duomenis ir jiems neprieštarauti (vnt.). Nurodomas etatų skaičius.* |
| 2.1.1.2. | Darbuotojų pareigybės | *Nurodomi pareigybių pavadinimai.* | *Nurodomi pareigybių pavadinimai.* |
| 2.1.1.3. | Darbuotojų vidutinis metinis darbo užmokestis (*bruto* ir *neto*, Eur) | *Pateikiamas praėjusių metų vidurkis skaičiuojant nuo paraiškos pateikimo dienos (Eur), atsižvelgiant į išdirbtą laiką.* | *Pateikiamas planuojamas metinis vidurkis skaičiuojant nuo vietos projekto įgyvendinimo pabaigos (Eur).* |
| **2.1.2.** | **Turtas** | | |
| 2.1.2.1. | Nuosavybės teise valdomas nekilnojamasis turtas, tiesiogiai susijęs su verslo vykdymu | *Nurodomas adresas ir nekilnojamojo turto unikalus (-ūs) Nr., esama būklė, sąsajos su verslo vykdymu, pateikiamas paaiškinimas, ar bus investuojama į jį iš prašomų paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų.* | *Nurodomas adresas, būklė po projekto įgyvendinimo, sąsajos su verslo vykdymu, pateikiamas paaiškinimas, kas bus atlikta iš paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų.* |
| 2.1.2.2. | Kitais pagrindais valdomas nekilnojamasis turtas, tiesiogiai susijęs su verslo vykdymu | *Nurodomas unikalus Nr., valdymo pagrindas, adresas, esama būklė, sąsajos su verslo vykdymu, pateikiamas paaiškinimas, ar bus investuojama į jį iš prašomų paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų.* | *Nurodomas valdymo pagrindas, adresas, būklė po projekto įgyvendinimo, sąsajos su verslo vykdymu, pateikiamas paaiškinimas,* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | *kas bus atlikta iš paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų.* |
| 2.1.2.3. | Įrenginiai, mechanizmai, reikalingi verslui vykdyti | *Nurodoma, kokie įrenginiai, mechanizmai, reikalingi verslui vykdyti, jau turimi, paaiškinama jų įsigijimo data ir esama būklė, pagrindžiamas poreikis keisti arba įsigyti naujų.* | *Nurodoma, kokie įrenginiai, mechanizmai bus įsigyti iš paramos vietos projektui įgyvendinti lėšų, kokioms verslo vykdymo veikloms jie bus naudojami.* |
| **2.1.3.** | **Infrastruktūra** | | |
| 2.1.3.1. | Susisiekimo ir privažiavimo galimybės prie verslo vykdymo vietos | *Nurodoma, kokia esama susisiekimo infrastruktūra, paaiškinamas jos tinkamumas verslo plane nurodytoms veikloms vykdyti.* | *Jeigu esamos susisiekimo infrastruktūros būklė nėra tinkama verslo plane nurodytoms veikloms vykdyti, nurodoma, kokiais būdais ši problema bus sprendžiama verslo vykdymo metu (pvz., pagal patvirtintus regionų plėtros planus susisiekimo infrastruktūrą planuojama sutvarkyti iš kitų ESIF, susisiekimo infrastruktūra bus tvarkoma nuosavomis lėšomis ir pan.).* |
| **2.1.4.** | **Verslo aplinka** | | |
| 2.1.4.1. | Tiekėjai, tiekiantys prekių gamybai ir (arba) paslaugų teikimui reikalingas žaliavas | *Nurodoma, su kokiais prekių gamybai ir (arba) paslaugų teikimui reikalingais žaliavų tiekėjais pareiškėjas turi sudaręs sutartis: nurodomi pavadinimai ir įmonės kodai (jeigu tai juridiniai asmenys), vardai ir pavardės (jeigu tai fiziniai asmenys).* | *Nurodoma, kokiais būdais ir kokiose rinkose vietos projekto vykdytojas ketina ieškoti naujų tiekėjų, tiekiančių prekių gamybai ir (arba) paslaugų teikimui reikalingas žaliavas.* |
| 2.1.4.2. | Atlikti veiksmai, būtini verslui vykdyti | *Nurodoma, kokie veiksmai, būtini verslui vykdyti, yra atlikti iki paraiškos pateikimo dienos.* | *Paaiškinama, kokie veiksmai bus atliekami vietos projekto įgyvendinimo metu, taip pat kontrolės laikotarpiu.* |
| **2.2.** | **Išorės situacija – rinkos analizė** | | |
| 2.2.1. | **Paklausos analizė.** Verslo plane numatytų gaminti prekių ir (arba) teikti paslaugų paklausos analizė. | *Pateikiama informacija, pagrindžianti paklausos buvimo arba nebuvimo faktą. Teikiant informaciją turi būti atsižvelgiama į šios formos 1.2.4 dalyje nurodytą informaciją apie tikslinę grupę; turi būti pateikiamos nuorodos į informacijos šaltinius, kuriais buvo naudotasi darant išvadas.*<br>*Paaiškinama, ar verslo plane numatytų prekių ir (arba) teikti paslaugų paklausai turi teigiamos arba neigiamos įtakos sezoniškumas, demografiniai, ekonominiai, aplinkosauginiai, socialiniai, kultūriniai veiksniai.* | Informacija pateikiama šio verslo plano 3 dalyje. |
| 2.2.2. | **Pasiūlos analizė.** Verslo plane numatytų gaminti prekių ir (arba) teikti paslaugų pasiūlos analizė | *Pateikiama informacija, pagrindžianti pasiūlos buvimo arba nebuvimo faktą. Teikiant informaciją turi būti atsižvelgiama į šios formos 1.2.4 dalyje nurodytą informaciją apie tikslinę grupę; turi būti pateikiamos nuorodos į* | Informacija pateikiama šio verslo plano 3 dalyje. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | (konkurencinė aplinka). | *informacijos šaltinius, kuriais buvo naudotasi darant išvadas.*<br>*Turi būti nurodomi pagrindiniai pareiškėjo konkurentai, paaiškinamos konkurentų silpnosios ir stipriosios savybės.*<br>*Paaiškinama, ar verslo plane numatytų prekių ir (arba) teikti paslaugų pasiūlai turi teigiamos arba neigiamos įtakos sezoniškumas, demografiniai, ekonominiai, aplinkosauginiai, socialiniai, kultūriniai veiksniai.* | |

| | | |
|---|---|---|
| **3.** | **RINKODARA – IKI KONTROLĖS LAIKOTARPIO PABAIGOS TAIKOMOS PRIEMONĖS**<br>*Rinkodara – vietos projekto vykdytojo taikomų priemonių sistema, apimanti gaminamos prekės ar teikiamos paslaugos kelią nuo jos idėjos iki vartotojo.* | |
| **3.1.** | **Planuojamų gaminti prekių ir (arba) planuojamų teikti paslaugų vieta rinkoje** | |
| 3.1.1. | *Paaiškinama, kokių imsis priemonių vietos projekto vykdytojas, kad jo verslo plane numatytų gaminti prekių ir (arba) teikti paslaugų pasiūla būtų efektyvi, atitinkanti paklausos situaciją ir prisitaikanti prie jos pokyčių, gebanti konkuruoti su esamais rinkos dalyviais. Turi būti nurodomos konkrečios priemonės (pavyzdžiui, verslo plane numatytų gaminti prekių ir (arba) teikti paslaugų paklausą didins pagamintų prekių ar teikiamų paslaugų išskirtinumas, kokybė, vartotojui patraukli ir lanksti kainodara, orientacija į specifinius rinkos segmentus, inovatyvaus paslaugų paketo pasiūla ir pan.).* | |
| **3.2.** | **Planuojamų gaminti prekių ir (arba) planuojamų teikti paslaugų kainodara** | |
| 3.2.1. | Pagrindinės verslo tikslinės grupės – potencialių klientų vidutinės mėnesinės pajamos, atsižvelgiant į gaminamų prekių ir (arba) planuojamų teikti paslaugų pobūdį | □ – didesnės arba lygios nacionaliniam vidutiniam darbo užmokesčiui;<br>□ – mažesnės už nacionalinį vidutinį darbo užmokestį, tačiau didesnės už minimalų vidutinį darbo užmokestį;<br>□ – mažesnės arba lygios nacionaliniam minimaliam darbo užmokesčiui. |
| 3.2.2. | Planuojamų gaminti prekių ir (arba) planuojamų teikti paslaugų kaina ir jos sudarymo pagrindimas | |
| **3.3.** | **Planuojamų gaminti prekių paskirstymo būdai, pardavimo vietos ir (arba) planuojamų teikti paslaugų vieta** | |
| *Nurodoma, kokie numatomi prekių ir (arba) paslaugų pardavimo būdai ir vietos, kokiais būdais ir priemonėmis prekės bus pristatomos į pardavimo vietas.* | | |
| **3.4.** | **Planuojamų gaminti prekių ir (arba) planuojamų teikti paslaugų pardavimų skatinimas** | |
| *Nurodoma, kokios prekių ir (arba) paslaugų pardavimus didinančios priemonės bus taikomos (pvz., reklama internete, įvairios akcijos pardavimo vietose, socialiniuose tinkluose, akcijos viešosiose vietose, dalyvavimas parodose, mugėse ir pan.).* | | |

| **4.** | **ESAMOS EKONOMINĖS SITUACIJOS ANALIZĖ IR PROGNOZUOJAMAS POKYTIS PO PARAMOS VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI SKYRIMO** | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **VI** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** |
| **Eil. Nr.** | **Reikšmės** | **Ataskaitiniai arba praėję ataskaitiniai metai [20...>** | **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** | | **Kontrolės laikotarpis** | | |
| | | | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **III metai [20...>** |
| **4.1.** | **PAREIŠKĖJO PAJAMOS IŠ EKONOMINĖS VEIKLOS (PAGAL EVRK) (EUR)** | | | | | | |
| **4.1.1.** | **Gaminamos ir planuojamos gaminti prekės**<br>*Ši dalis pildoma, jeigu pareiškėjas gamina prekes. Prekės suprantamos plačiąja prasme (apima gaminamą produkciją, auginamą derlių ir pan.). Jeigu pareiškėjas teikia paslaugas, šios verslo plano eilutės turi būti panaikinamos. Jeigu pareiškėjas gamina kelių rūšių prekes, šios verslo plano eilutės kiekvienai gaminamai prekei pildomos atskirai, t. y. verslo plano forma atitinkamai turi būti papildoma naujomis eilutėmis.* | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.1.1.1. | **Pagaminta (užauginta) [...> (EVRK kodas [...>)**<br>*Čia ir toliau (toliau esančiose šios lentelės II stulpelio eilutėse) įrašykite konkrečiai, kas gaminama (užauginama) pagal EVRK (nurodomas EVRK kodas), ir nurodykite mato vienetą (pvz., vnt., kg, t).* | | | | | | |
| 4.1.1.2. | **Parduota [...>**<br>*Mato vienetas turi sutapti su 4.1.1.1 eilutėje nurodytu mato vienetu.* | | | | | | |
| 4.1.1.3. | **Vidutinė kaina (Eur)**<br>*Nurodoma kaina Eur už 1 mato vienetą, nurodytą 4.1.1.1–4.1.1.2 eilutėse.* | | | | | | |
| 4.1.1.4. | **Gautos pajamos (Eur)** | | | | | | |
| **4.1.2.** | **Teikiamos ir planuojamos teikti paslaugos**<br>*Ši dalis pildoma, jeigu pareiškėjas teikia paslaugas. Jeigu pareiškėjas gamina prekes, šios verslo plano eilutės turi būti panaikinamos. Jeigu pareiškėjas numato teikti kelių rūšių paslaugas, šios verslo plano eilutės kiekvienai paslaugai pildomos atskirai, t. y. verslo plano forma atitinkamai turi būti papildoma naujomis eilutėmis.* | | | | | | |
| 4.1.2.1. | **Parduota paslaugų [...> (EVRK kodas [...>)**<br>*Čia ir toliau (toliau esančiose šios lentelės II stulpelio eilutėse) įrašykite konkrečiai, kokios paslaugos teikiamos, ir nurodykite tą patį mato vienetą (pvz., vnt., kartais, valandomis, dienomis, paromis ir pan.).* | | | | | | |
| 4.1.2.2. | **Parduotos paslaugos vidutinis įkainis (Eur už mato vnt.)**<br>*Mato vienetas turi sutapti su 4.1.2.1 eilutėje nurodytu mato vienetu.* | | | | | | |
| 4.1.2.3. | **Gautos pajamos (Eur)** | | | | | | |
| **4.2.** | **INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJO VEIKLOS SĄNAUDAS (EUR)**<br>*Ši dalis pildoma visais atvejais (jeigu pareiškėjas gamina prekes ar teikia paslaugas, prekiauja)* | | | | | | |
| 4.2.1. | Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina | | | | | | |
| 4.2.2. | Kitos sąnaudos | | | | | | |
| 4.2.3. | Veiklos | | | | | | |
| 4.2.4. | Pardavimo | | | | | | |
| 4.2.5. | Darbuotojų išlaikymo | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.2.6. | Nusidėvėjimo (amortizacijos) | | | | | | |
| 4.2.7. | Patalpų išlaikymo | | | | | | |
| 4.2.8. | Ryšių | | | | | | |
| 4.2.9. | Transporto išlaikymo | | | | | | |
| 4.2.10. | Turto vertės sumažėjimo | | | | | | |
| 4.2.11. | Kitos veiklos | | | | | | |
| 4.2.12. | Suteiktos labdaros, paramos | | | | | | |
| 4.2.13. | Dėl ankstesnių laikotarpių klaidų taisymo | | | | | | |
| **4.3.** | **INFORMACIJA APIE ILGALAIKĮ TURTĄ (EUR)** *Ši verslo plano dalis pildoma visais atvejais, jeigu pareiškėjas turi ilgalaikio turto (jeigu pareiškėjas gamina prekes ar teikia paslaugas, prekiauja)* | | | | | | |
| **4.3.1.** | **Nematerialusis turtas** | | | | | | |
| 4.3.1.1. | Patentai, licencijos | | | | | | |
| 4.3.1.2. | Programinė įranga | | | | | | |
| 4.3.1.3. | Kitas nematerialusis turtas | | | | | | |
| **4.3.2.** | **Materialusis turtas** | | | | | | |
| 4.3.2.1. | Žemė | | | | | | |
| 4.3.2.2. | Pastatai ir statiniai | | | | | | |
| 4.3.2.3. | Mašinos ir įrengimai | | | | | | |
| 4.3.2.4. | Transporto priemonės | | | | | | |
| 4.3.2.5. | Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai | | | | | | |
| 4.3.2.6. | Nebaigta statyba | | | | | | |
| 4.3.2.7. | Kitas materialusis turtas | | | | | | |
| **4.3.3.** | **Finansinis turtas** | | | | | | |
| 4.3.3.1. | Po vienų metų gautinos sumos | | | | | | |
| 4.3.3.2. | Kitas finansinis turtas | | | | | | |

| **5.** | **INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJO TURIMUS FINANSINIUS ĮSIPAREIGOJIMUS IR ĮSIPAREIGOJIMŲ VALDYMO PROGNOZĖS** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **5.1.** | **Pareiškėjo turimos paskolos ir (arba) išperkamoji nuoma (lizingas), Eur** | | | | | |
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** |
| **5.1.1.** | **Paskolos ir (arba) lizingo davėjas** | **Paskolos ir (arba) lizingo paskirtis ir gavimo data** | **Suma (Eur)** | **Palūkanų norma (proc.)** | **Neišmokėtas likutis (Eur)** *Vietos projekto paraiškos pateikimo dieną* | **Grąžinimo terminas** *(metai, mėnuo)* |
| 5.1.1.1. | | | | | | |
| 5.1.1.2. | | | | | | |
| [...> | | | | | | |
| [...> | **IŠ VISO:** | | | - | | - |
| | | | | | | |
| | | | | | | |

| **5.2.** | **Pareiškėjo turimų paskolų valdymas, Eur** | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** | |
| **Eil. Nr.** | **Reikšmės** | **Ataskaitiniai ar praėję ataskaitiniai metai [20...>** | **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** | | **Kontrolės laikotarpis** | | | |
| | | | **I metai** | **II metai** | **I metai** | **II metai** | **III metai** | |

| | | | [20...> | [20...> | [20...> | [20...> | [20...> |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 5.2.1. | Paskolų likutis laikotarpio pradžioje: | | | | | | |
| 5.2.1.1. | ilgalaikė paskola | | | | | | |
| 5.2.1.2. | trumpalaikė paskola | | | | | | |
| 5.2.2. | Investicinės paskolos paėmimas | | | | | | |
| 5.2.3. | Trumpalaikės paskolos paėmimas | | | | | | |
| 5.2.4. | Investicinės paskolos grąžinimas | | | | | | |
| 5.2.5. | Trumpalaikės paskolos grąžinimas | | | | | | |
| 5.2.6. | Paskolų likutis laikotarpio pabaigoje (5.2.1 + 5.2.2 + 5.2.3 – 5.2.4 –5 .2.5) | | | | | | |
| 5.2.7. | Paskolų palūkanų mokėjimas | | | | | | |
| **5.3.** | **Pareiškėjo turimos išperkamosios nuomos (lizingo) valdymas, Eur** | | | | | | |
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** |
| **Eil. Nr.** | **Reikšmės** | **Ataskaitiniai arba praėję ataskaitiniai metai [20...>** | **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** | | **Kontrolės laikotarpis** | | |
| | | | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **III metai [20...>** |
| 5.3.1. | Nesumokėtos išperkamosios nuomos dalis laikotarpio pradžioje | | | | | | |
| 5.3.2. | Suteikta išperkamosios nuomos suma | | | | | | |
| 5.3.3. | Sumokėta išperkamosios nuomos dalis | | | | | | |
| 5.3.4. | Nesumokėtos išperkamosios nuomos dalis laikotarpio pabaigoje (5.3.1+5.3.2–5.3.3) | | | | | | |
| 5.3.5. | Išperkamosios nuomos palūkanų mokėjimas | | | | | | |

| | |
|---|---|
| **6.** | **PAREIŠKĖJO FINANSINĖS ATASKAITOS IR PROGNOZĖS**<br>*Ši vietos projekto verslo plano formos dalis parengta pagal Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių patvirtinimo“.*<br>*Ši vietos projekto verslo plano formos dalis taikoma pelno nesiekiantiems ribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims (asociacijoms ir kitoms NVO, viešosioms įstaigoms).*<br>*Jeigu yra kviečiama teikti privačių juridinių asmenų ar fizinių asmenų verslo vietos projektus, šią dalį rengia VPS vykdytoja vadovaudamasi KPP priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ įgyvendinimo taisyklėse pateiktomis verslo planų formomis, taikomomis paskutinio kvietimo metu gautoms paraiškoms.* |

| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Eil. Nr.** | **Reikšmės** | **Ataskaitiniai arba praėję metai (pasirinktinai) [20...>** | **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** | | **Kontrolės laikotarpis** | | |
| | | | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **III metai [20...>** |
| **6.1.** | **Turtas** | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **A.** | **ILGALAIKIS TURTAS** | | | | | | |
| I. | NEMATERIALUSIS TURTAS | | | | | | |
| 1. | Patentai, licencijos | | | | | | |
| 2. | Programinė įranga | | | | | | |
| 3. | Kitas nematerialusis turtas | | | | | | |
| II. | MATERIALUSIS TURTAS | | | | | | |
| 1. | Žemė | | | | | | |
| 2. | Pastatai ir statiniai | | | | | | |
| 3. | Mašinos ir įrengimai | | | | | | |
| 4. | Transporto priemonės | | | | | | |
| 5. | Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai | | | | | | |
| 6. | Nebaigta statyba | | | | | | |
| 7. | Kitas materialusis turtas | | | | | | |
| III. | FINANSINIS TURTAS | | | | | | |
| 1. | Po vienų metų gautinos sumos | | | | | | |
| 2. | Kitas finansinis turtas | | | | | | |
| **B.** | **TRUMPALAIKIS TURTAS** | | | | | | |
| I. | ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS | | | | | | |
| 1. | Atsargos | | | | | | |
| 2. | Išankstiniai mokėjimai | | | | | | |
| 3. | Nebaigtos vykdyti sutartys | | | | | | |
| II. | PER VIENUS METUS GAUTINOS SUMOS | | | | | | |
| 1. | Pirkėjų įsiskolinimas | | | | | | |
| 2. | Kitos gautinos sumos | | | | | | |
| III. | KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS | | | | | | |
| 1. | Trumpalaikės investicijos | | | | | | |
| 2. | Terminuoti indėliai | | | | | | |
| 3. | Kitas trumpalaikis turtas | | | | | | |
| IV. | PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI | | | | | | |
| | **TURTAS, IŠ VISO** | | | | | | |
| **6.2.** | **Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai** | | | | | | |
| **C.** | **NUOSAVAS KAPITALAS** | | | | | | |
| I. | KAPITALAS | | | | | | |
| II. | PERKAINOJIMO REZERVAS | | | | | | |
| III. | KITI REZERVAI | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| IV. | VEIKLOS REZULTATAS | | | | | | |
| 1. | Ataskaitinių metų veiklos rezultatas | | | | | | |
| 2. | Ankstesnių metų veiklos rezultatas | | | | | | |
| **D.** | **FINANSAVIMAS** | | | | | | |
| 1. | Dotacija | | | | | | |
| 2. | Tiksliniai įnašai | | | | | | |
| 2.1. | Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto | | | | | | |
| 2.2. | Kiti tiksliniai įnašai | | | | | | |
| 3. | Nario mokesčiai | | | | | | |
| 4. | Kitas finansavimas | | | | | | |
| **E.** | **MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI** | | | | | | |
| I. | ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI | | | | | | |
| 1. | Finansinės skolos | | | | | | |
| 2. | Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai | | | | | | |
| II. | TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI | | | | | | |
| 1. | Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis | | | | | | |
| 2. | Finansinės skolos | | | | | | |
| 3. | Skolos tiekėjams | | | | | | |
| 4. | Gauti išankstiniai mokėjimai | | | | | | |
| 5. | Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai | | | | | | |
| 6. | Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai | | | | | | |
| | **NUOSAVAS KAPITALAS, FINANSAVIMAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, IŠ VISO** | | | | | | |
| **6.3.** | **Veiklos rezultatai** | | | | | | |
| **I.** | **PAJAMOS** | | | | | | |
| 1. | Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes | | | | | | |
| 2. | Finansavimo pajamos | | | | | | |
| 2.1. | Finansavimo sumų iš valstybės biudžeto panaudojimo pajamos | | | | | | |
| 2.2. | Kitos finansavimo pajamos | | | | | | |
| 3. | Kitos pajamos | | | | | | |
| **II.** | **SĄNAUDOS** | | | | | | |
| 1. | Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina | | | | | | |
| 2. | Kitos sąnaudos | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3. | Veiklos sąnaudos | | | | | | |
| 3.1. | Pardavimo | | | | | | |
| 3.2. | Darbuotojų išlaikymo | | | | | | |
| 3.3. | Nusidėvėjimo (amortizacijos) | | | | | | |
| 3.4. | Patalpų išlaikymo | | | | | | |
| 3.5. | Ryšių | | | | | | |
| 3.6. | Transporto išlaikymo | | | | | | |
| 3.7. | Turto vertės sumažėjimo | | | | | | |
| 3.8. | Kitos veiklos | | | | | | |
| 3.9. | Suteiktos labdaros, paramos | | | | | | |
| 3.10. | Dėl ankstesnių laikotarpių klaidų taisymo | | | | | | |
| **III.** | **VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ** | | | | | | |
| **IV.** | **PELNO MOKESTIS** | | | | | | |
| **V.** | **GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS** | | | | | | |

| **7.** | **PAREIŠKĖJO EKONOMINIO GYVYBINGUMO RODIKLIAI**<br>*Pildomi tik tie ekonominio gyvybingumo rodikliai, kurie taikomi konkrečios priemonės ir (arba) veiklos srities atveju ir konkrečiu laikotarpiu.* | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** |
| **Eil. Nr.** | **Reikšmės** | **Ataskaitiniai arba praėję ataskaitiniai metai (pasirinktinai) [20...>** | **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** | | **Kontrolės laikotarpis** | | |
| | | | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **III metai [20...>** |
| **7.1.** | **Skolos rodiklis** | | | | | | |
| **7.2.** | **Grynasis pelningumas** | | | | | | |

| **8.** | **SOCIALINIO VERSLO SOCIALINIO POVEIKIO MATAVIMO RODIKLIŲ APIBŪDINIMAS**<br>*Šioje lentelėje pateikiama informacija apie pagrindinius rodiklius, kurie yra nurodyti Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklėje ir kurie yra pasirenkami vykdant konkretų socialinį verslą. Šių rodiklių pasiekimai yra kontroliuojami visą projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį.*<br>*II lentelės stulpelyje rodikliui suteikiamas pavadinimas pagal Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklę individualiai, pagal numatomo vykdyti socialinio verslo misiją, tikslinę grupę, veiklos sritį.*<br>*III lentelės stulpelyje nurodoma rodiklio skaitinė reikšmė, gaunama užpildžius Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklės rodiklius.*<br>*IV lentelės stulpelyje pateikiama informacija apie papildomus socialinio poveikio rodiklius, kurie pasirenkami Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklėje, aiškiai nurodant papildomų socialinio poveikio rodiklių matavimo tvarką. Papildomų rodiklių matavimo (apskaičiavimo) pavyzdžiai yra pateikiami Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklėje prie kiekvieno papildomo rodiklio.* |
|---|---|

| I | II | III |
|---|---|---|
| **Eil. Nr.** | **Pagrindinio rodiklio pavadinimas** | **Pagrindinio rodiklio skaitinė reikšmė (nurodomas mato vnt.)** |
| **8.1.** | | |
| **8.2.** | | |
| **8.3.** | | |
| **...** | | |

**IV**

**Galimi papildomi socialinio poveikio rodikliai (kokybiniai efektai)**
*(aprašomi galimi kokybiniai vykdomo socialinio verslo efektai, kurių nėra galimybių išmatuoti skaitinėmis reikšmėmis pagal Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklę, bet jie sustiprina siekiamą socialinį poveikį, pvz., pagal socialinio darbuotojo ataskaitas nustatyta, kad pagerėjo santykiai tarp šeimos narių, namų aplinka tapo švaresnė ir pan., pvz.: papildomo rodiklio pavadinimas – pagerėję santykiai tarp šeimos narių; pradinės situacijos (status quo) apibūdinimas – 5 šeimose, kurios yra socialinio verslo tikslinė grupė dėl skurdo ir socialinių įgūdžių stokos, yra smurto artimoje aplinkoje atvejų, socialinis darbuotojas ataskaitose informavo apie vaikų nepriežiūrą, maisto trūkumą, nešvarą; papildomo rodiklio matavimo būdas – 4 kartus per metus įvertinti socialinio darbuotojo ataskaitas apie situaciją šeimose ir nustatyti, ar po socialinio verslo intervencijos buvo užfiksuota smurto artimoje aplinkoje atvejų, ar sąlygos gyventi vaikams yra geresnės ir švaresnės, ar pakanka maisto ir pan.).*

| Eil. Nr. | Papildomo rodiklio pavadinimas | Pradinės situacijos (status quo) apibūdinimas | Papildomo rodiklio matavimo būdas |
|---|---|---|---|
| **1.** | | | |
| **2.** | | | |
| **3.** | | | |
| **...** | | | |

| **9.** | **SOCIALINIO VERSLO SOCIALINIO POVEIKIO MATAVIMO RODIKLIAI** *Pildoma tik vykdant socialinį verslą pagal Socialinio poveikio matavimo skaičiuoklėje pasirinktą (-us) pagrindinį (-ius) rodiklį (-ius)* | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I** | **II** | **III** | **IV** | **V** | **VI** | **VII** | **VIII** |
| **Eil. Nr.** | **Pagrindinio rodiklio pavadinimas** | **Ataskaitiniai metai [20...>** | **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis*** | | **Kontrolės laikotarpis**** | | |
| | | | Pagrindinio rodiklio skaitinės reikšmės projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiais | | | | |
| | | | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **I metai [20...>** | **II metai [20...>** | **III metai [20...>** |
| **9.1.** | | | | | | | |
| **9.2.** | | | | | | | |
| **9.3.** | | | | | | | |

* Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis apibrėžtas KPP administravimo taisyklėse arba konkrečios KPP priemonės įgyvendinimo taisyklėse.

** Kontrolės laikotarpis yra apibrėžtas KPP, KPP administravimo taisyklėse ir VP administravimo taisyklėse.

---

*Priedo pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

Vietos projektų, įgyvendinamų
bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
4 priedas

# VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VYKDYTOJOS SUDAROMO VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KOMITETO TEISIŲ IR PAREIGŲ, VEIKLOS PRINCIPŲ, SPRENDIMŲ PRIĖMIMO TVARKOS APRAŠAS

## I SKYRIUS
## VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VYKDYTOJOS PROJEKTŲ ATRANKOS KOMITETO SUDĖTIS IR FUNKCIJOS

1. Vietos projektus, po vietos projektų atrankos vertinimo, tvirtina Vietos plėtros strategijos vykdytojos (toliau – VPS vykdytoja) projektų atrankos komitetas (toliau – VPS vykdytojos PAK). VPS vykdytojos PAK sudaro:

1.1. VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo, priimančio sprendimus dėl vietos projektų finansavimo iš paramos vietos plėtros strategijai (toliau – VPS) įgyvendinti lėšų, nariai. VPS vykdytojos kolegialus valdymo organas sudaromas pagal Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-343 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“, 12.4 papunktyje (taikoma kaimo vietovių VPS vykdytojoms), 13.4 papunktyje (taikoma dvisektorių VPS vykdytojoms) ir 15.3 papunktyje nustatytus reikalavimus. VPS vykdytojos PAK gali būti sudarytas iš kitų VPS vykdytojos narių, laikantis reikalavimų, keliamų VPS vykdytojos kolegialiam valdymo organui;

1.2. nariai-stebėtojai – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) atstovai. Agentūros atstovai turi dalyvauti vietos projektų atrankos komiteto posėdyje, kai:

1.2.1. teikiamos svarstyti netinkamomis finansuoti pripažintos vietos projektų paraiškos;

1.2.2. kai pagal konkrečios VPS priemonės ir (arba) veiklos srities kvietimą teikti paraiškas ne visiems gautiems vietos projektams pakanka kvietimo biudžeto lėšų;

1.2.3. iki VPS vykdytojos PAK posėdžio gauta informacija ar skundas dėl galimai netinkamai atlikto vietos projektų atrankos vertinimo.

2. VPS vykdytojos PAK savo veikloje vadovaujasi VPS vykdytojos įstatais, patvirtinta VPS, VPS atrankos taisyklėmis, Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-8 „Dėl vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“, Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), šiuo aprašu, patvirtintais Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašais (toliau – FSA), kitais teisės aktais ir Vietos projektų atrankos komiteto darbo reglamentu (pavyzdinį VPS vykdytojos PAK darbo reglamentą rengia Agentūra).

3. VPS vykdytojos PAK narių funkcijos:

3.1. svarstyti ir tvirtinti VPS vykdytojos PAK darbo reglamentą;

3.2. svarstyti VPS vykdytojos darbuotojų parengtą Vietos projektų atrankos vertinimo rezultatų suvestinę ir atskirų vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo ataskaitas;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

3.3. priimti sprendimus dėl atrinktų vietos projektų ir preliminarios prioritetinės vietos projektų eilės sudarymo.

4. VPS vykdytojos PAK narių-stebėtojų funkcijos:

4.1. stebėti VPS vykdytojos PAK posėdžio eigą ir vietos projektų tvirtinimo procesą bei užtikrinti teisės aktų, reglamentuojančių Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – KPP) priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimą, laikymąsi;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

4.2. pasinaudoti veto teise, jeigu VPS vykdytojos PAK posėdžio metu nustatoma teisės aktų, reglamentuojančių KPP priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimą, laikymosi pažeidimų (veto teisės panaudojimas turi būti įtrauktas į protokolą).

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

5. VPS vykdytojos PAK detalios teisės ir pareigos nustatomos VPS vykdytojos PAK darbo reglamente, kuris turi būti patvirtintas pirmojo VPS vykdytojos PAK posėdžio metu.

## II SKYRIUS
## VPS VYKDYTOJOS PAK VEIKLOS PRINCIPAI

6. Vietos projektų atrankos metu VPS vykdytojos PAK nariai turi laikytis šių vietos projektų atrankos ir tvirtinimo principų:

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

6.1. nešališkumo – dalyvauti vietos projektų atrankos komiteto posėdžiuose ir balsuoti dėl vietos projektų paraiškų tik tuomet, kai nėra interesų konflikto, užkertančio kelią nešališkai ir objektyviai atlikti savo pareigas. Vietos projektų atrankos komiteto nariai, nariai-stebėtojai kiekvieno posėdžio metu pasirašo nešališkumo ir konfidencialumo deklaraciją, kuri yra neatsiejama protokolo dalis (pavyzdinę Vietos projektų atrankos komiteto nario ir nario-stebėtojo nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijos formą rengia Agentūra). Jeigu vietos projektų atrankos komiteto nariui kyla interesų konfliktas, jis turi pateikti prašymą nušalinti. Prašymo nušalinti pateikimo tvarka ir prašymo nušalinti nepriėmimo sąlygos nustatytos Taisyklių 18.1.9.2 papunktyje. Jeigu vietos projektų atrankos komiteto narys nušalinamas, jis negali dalyvauti vietos projektų atrankos komiteto posėdyje;

6.2. sąžiningumo ir lygiateisiškumo – nediskriminuoti atskirų pareiškėjų ar teikti jiems privilegijų;

6.3. skaidrumo ir aiškios atsakomybės – balsuoti dėl vietos projektų paraiškų tvirtinimo arba atmetimo atviro balsavimo būdu;

6.4. konfidencialumo principų – neatskleisti vietos projektų paraiškose, vietos projektų vertinimo ataskaitose, kitoje vietos projektų atrankos komiteto posėdžio medžiagoje pateiktos informacijos tretiesiems asmenims, išskyrus informaciją, kuri yra viešai skelbiama VPS vykdytojos interneto tinklalapyje.

## III SKYRIUS
## VPS VYKDYTOJOS PAK SPRENDIMAI

7. VPS vykdytojos PAK sprendimai:

8. VPS vykdytojos PAK galimi sprendimai:

8.1. pritarti vietos projektui ir rekomenduoti jį perduoti į kitą vertinimo etapą;

8.2. nepritarti vietos projektui ir jį pripažinti netinkamu perduoti į kitą vertinimo etapą;

8.3. grąžinti vietos projekto paraišką vertinti iš naujo (turi būti nurodomas vietos projekto vertinimo etapas, į kurį yra grąžinamas vietos projektas). Turi būti nurodyti argumentai, kodėl VPS vykdytojos PAK nariams kyla klausimų dėl VPS vykdytojos darbuotojų atlikto vietos projektų paraiškos vertinimo rezultato. Jeigu VPS vykdytojos PAK vietos projekto paraiškas svarsto ir tvirtina posėdyje, argumentai turi būti nurodyti posėdžio protokole. Jeigu vietos projektų paraiškų tvirtinimas vyksta rašytinio proceso būdu, argumentai turi būti išdėstyti VPS vykdytojos PAK narių balsavimo dėl vietos projektų paraiškų anketoje (argumentus nurodo kiekvienas šį sprendimą siūlantis VPS vykdytojos PAK narys).

9. VPS vykdytojos PAK teisinės pasekmės. Jeigu VPS vykdytojos PAK sprendimu:

9.1. nusprendžiama skirti paramą vietos projektui įgyvendinti, jis perduodamas į kitą vietos projekto paraiškos administravimo etapą – VPS vykdytojos darbuotojų atliekamo tinkamumo vertinimo etapą;

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

9.2. nusprendžiama neskirti paramos vietos projektui įgyvendinti, vietos projekto paraiškos administravimas laikomas baigtu. Turi būti nurodoma priežastis, kodėl VPS vykdytojos PAK nusprendė neskirti paramos vietos projektui įgyvendinti. Galimos priežastys, kodėl neskiriama parama vietos projektui įgyvendinti, nurodytos Taisyklių 108.2.1–108.2.5 papunkčiuose (taikomas analogijos principas);

9.3. nusprendžiama grąžinti vietos projekto paraišką vertinti iš naujo ir:

9.3.1. toks grąžinimas neturi įtakos kitų to paties kvietimo teikti vietos projektus vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatams (pvz., konkretaus kvietimo biudžeto lėšų užteko visoms to paties kvietimo metu pateiktoms vietos projektų paraiškoms), kitų to paties kvietimo teikti vietos projektus vietos projektų paraiškų administravimas tęsiamas toliau, o iš naujo įvertinta vietos projekto paraiška teikiama VPS vykdytojos PAK nariams tvirtinti iš naujo;

9.3.2. toks grąžinimas gali turėti įtakos kitų to paties kvietimo teikti vietos projektus vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatams (pvz., konkretaus kvietimo teikti vietos projektų paraiškas biudžeto (pagal atskirą VPS priemonę ar jos veiklos sritį) neužteko visoms to paties kvietimo metu pateiktoms vietos projektų paraiškoms; VPS vykdytojos PAK abejoja dėl vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu suteiktų balų pagrįstumo), kitų to paties kvietimo teikti vietos projektus vietos projektų paraiškų administravimas sustabdomas, VPS vykdytojos PAK sprendimas dėl visų kitų vietos projektų paraiškų finansavimo atidedamas, iki bus įvertinta (-os) vietos projekto paraiška (-os) iš naujo ir visos to paties kvietimo teikti vietos projektus vietos projekto paraiškos teikiamos VPS vykdytojos PAK tvirtinti iš naujo.

## IV SKYRIUS
## VPS VYKDYTOJOS PAK DARBO ORGANIZAVIMAS

10. VPS vykdytojos PAK darbo formos yra dvi:

10.1. vietos projektų paraiškų svarstymas ir tvirtinimas posėdžiuose;

10.2. vietos projektų paraiškų tvirtinimas rašytinio proceso būdu.

11. Vietos projektų paraiškos turi būti svarstomos ir tvirtinamos posėdžiuose, jeigu kvietime teikti vietos projektus numatyta didžiausia paramos suma vietos projektui yra didesnė kaip 15 000 Eur.

12. VPS vykdytojos PAK posėdžius šaukia ir jiems pirmininkauja VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo pirmininkas arba kitas asmuo, nurodytas VPS vykdytojos įstatuose (toliau – PAK pirmininkas). PAK pirmininko pavaduotojui (jeigu toks paskirtas pagal VPS vykdytojos PAK darbo reglamentą) gali būti suteikta teisė pirmininkauti vietos

projektų atrankos komiteto posėdžiui, jeigu posėdžio dieną jame dalyvauti negali PAK pirmininkas.

13. Į VPS vykdytojos PAK posėdžius turi būti kviečiami VPS vykdytojos PAK nariai ir nariai-stebėtojai. Į VPS vykdytojos PAK posėdžius gali būti kviečiami pareiškėjai (jie gali dalyvauti tik toje posėdžio dalyje, kurioje svarstoma jų vietos projektų paraiška).

14. Kvietimas dalyvauti VPS vykdytojos PAK posėdyje ir VPS vykdytojos PAK posėdžio medžiaga (vietos projektų paraiškų galutinių vertinimo rezultatų suvestinė ir atskirų vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitos) turi būti išsiųsti VPS vykdytojos PAK nariams ir nariams-stebėtojams (paštu arba el. paštu, jeigu tam pritaria visi VPS vykdytojos PAK nariai ir nariai-stebėtojai), Agentūrai paštu arba el. paštu, adresu dokumentai@nma.lt; Ministerijai paštu arba el. paštu, adresu zum@zum.lt), ne vėliau kaip 5 (penkios) darbo dienos iki VPS vykdytojos PAK posėdžio dienos.

15. VPS vykdytojos PAK posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 jo narių ir nario-stebėtojo – Agentūros – atstovas (taikoma atvejais, nustatytais šio aprašo 1.2 papunktyje).

16. VPS vykdytojos PAK posėdžio procesas:

16.1. posėdžio pradžioje PAK pirmininkas turi įsitikinti, kad dalyvaujančių VPS vykdytojos PAK narių užtenka kvorumui, nurodytam šio aprašo 15 punkte, pasiekti (rezultatai turi būti protokoluojami);

16.2. posėdžio pradžioje PAK pirmininkas turi paklausti posėdžio dalyvių dėl jų nešališkumo, galimo privačių ir viešųjų interesų konflikto (klausimas ir atsakymai turi būti protokoluojami);

16.3. visi posėdyje dalyvaujantys VPS vykdytojos PAK nariai ir nariai-stebėtojai pasirašo Vietos projektų atrankos komiteto nario ir nario-stebėtojo nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijas (pasirašomos kiekvieno posėdžio metu);

16.4. VPS vykdytojos PAK nariai svarsto vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir atskirų vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas, taip pat kitą posėdžio medžiagą (svarstymo eiga turi būti protokoluojama);

16.5. VPS vykdytojos PAK nariai balsuoja dėl vietos projektų tvirtinimo arba netvirtinimo, arba kito sprendimo, nurodyto šio aprašo 8 punkte. Balso teisę turi tik VPS vykdytojos PAK nariai. Balsavimo metu kiekvienas VPS vykdytojos PAK narys turi po vieną balsą. Turi būti balsuojama atvirai, „už“ arba „prieš“ VPS vykdytojos darbuotojų, atsakingų už VPS administravimą, siūlomą sprendimą dėl vietos projekto finansavimo. Jeigu VPS vykdytojos PAK narys susilaiko arba atsisako balsuoti, laikoma, kad jis balsuoja „prieš“ (balsavimo rezultatai turi būti protokoluojami).

17. VPS vykdytojos PAK posėdžio protokolas susideda iš:

17.1. nutariamosios dalies, kurioje nurodoma informacija apie visas posėdyje svarstytas vietos projektų paraiškas: pareiškėjų pavadinimai, vardai ir pavardės; vietos projektų pavadinimai, vietos projektų paraiškų registracijos kodai, prašytos paramos vietos projektams įgyvendinti sumos, skirtos vietos projektams įgyvendinti sumos ir vietos projektų atrankos komiteto sprendimai (galimų sprendimų rūšys nurodytos šio aprašo 8 punkte). VPS vykdytojos PAK posėdžio protokolo nutariamąją dalį turi pasirašyti visi posėdyje dalyvavę VPS vykdytojos PAK nariai po to, kai jo tekstas suderinamas su jais ir nariais-stebėtojais;

17.2. dėstomosios dalies, kurioje aprašoma VPS vykdytojos PAK posėdžio eiga. VPS vykdytojos PAK posėdžio protokolo dėstomąją dalį pasirašo PAK pirmininkas ir posėdžio sekretorius po to, kai jo tekstas suderinamas su VPS vykdytojos PAK nariais ir nariais-stebėtojais.

18. Protokolo projektas (nutariamoji ir dėstomoji dalys) turi būti parengtas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo VPS vykdytojos PAK posėdžio dienos ir pateiktas posėdyje dalyvavusiems VPS vykdytojos PAK nariams ir nariams-stebėtojams derinti. Jeigu VPS vykdytojos PAK nariai arba nariai-stebėtojai gavę protokolą per 5 darbo dienas pateikia pastabų dėl protokolo projekto, protokolo projektas pataisomas pagal VPS vykdytojos PAK

narių pastabas ir teikiamas pasirašyti atsakingiems asmenims, nurodytiems šio aprašo 17 punkte. Jeigu VPS vykdytojos PAK nariai ir (arba) nariai-stebėtojai pastabų dėl protokolo projekto per 5 darbo dienas nepateikia, laikoma, kad pastabų dėl protokolo projekto VPS vykdytojos PAK nariai ir (arba) nariai-stebėtojai neturi, protokolo projektas teikiamas pasirašyti atsakingiems asmenims, nurodytiems šio aprašo 17 punkte. Jeigu VPS vykdytojos PAK posėdžio metu nario-stebėtojo – Agentūros atstovas panaudojo veto teisę, veto teisės panaudojimo patvirtinimą Agentūra pateikia VPS vykdytojai raštu per 5 darbo dienas nuo protokolo projekto pateikimo derinti dienos. Agentūros veto teisės panaudojimas reiškia, kad visi VPS vykdytojos PAK sprendimai, kuriems nepritaria Agentūra, yra negaliojantys. VPS vykdytoja turi teisę skųsti Agentūros veto teisės panaudojimą Taisyklių XI skyriaus „Skundų nagrinėjimas“ nustatyta tvarka.

19. VPS vykdytojos PAK posėdžio protokolu įforminamas sprendimas dėl vietos projektų atrankos, preliminarios prioritetinės vietos projektų eilės sudarymo ir perdavimo į kitą vertinimo etapą.

20. VPS vykdytojos PAK posėdžio protokolo nutariamoji dalis turi būti viešinama – per 5 darbo dienas nuo VPS vykdytojos PAK posėdžio protokolo pasirašymo turi būti:

20.1. paskelbta VPS vykdytojos interneto tinklalapyje (nurodoma tik viešai prieinama informacija, o skelbiant fizinių asmenų informaciją, būtina juos supažindinti, kaip asmens duomenys bus tvarkomi ir kokiais tikslais skelbiami);

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

20.2. pateikta Agentūrai. Agentūrai taip pat turi būti siunčiama nuskenuota protokolo dėstomoji dalis. Siunčiami dokumentai turi būti nuskenuoti su visais parašais (skelbiant fizinių asmenų informaciją, būtina juos supažindinti, kaip asmens duomenys bus tvarkomi ir kokiais tikslais skelbiami).

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

21. Vietos projektų paraiškos gali būti tvirtinamos taikant rašytinę procedūrą, jeigu buvo kviečiama teikti mažus vietos projektus (mažo vietos projekto sąvoka pateikiama Taisyklių 10.4 papunktyje) (vertinama pagal kvietimo teikti vietos projektus skelbimą).

22. Vietos projektų tvirtinimo taikant rašytinę procedūrą dalyviai: VPS vykdytojos darbuotojai, VPS vykdytojos PAK nariai ir narys-stebėtojas – Agentūra (taikoma atvejais, nustatytais šio aprašo 1.2 papunktyje).

23. Tinkami susirašinėjimo būdai tvirtinant vietos projektus rašytinės procedūros būdu:

23.1. informacijos siuntimas paštu registruotu laišku (visi siunčiami dokumentai turi būti pasirašyti atsakingo asmens), išskyrus informacijos siuntimą VPS vykdytojos PAK nariui-stebėtojui – Agentūrai;

23.2. informacijos siuntimas el. paštu, jeigu VPS vykdytojos PAK darbo reglamente šis būdas nurodytas kaip tinkamas (visi siunčiami dokumentai turi būti pasirašyti atsakingo asmens ir nuskenuoti), išskyrus informacijos siuntimą VPS vykdytojos PAK nariui-stebėtojui – Agentūrai. Tinkami susirašinėjimo el. paštu adresai turi būti nurodyti VPS vykdytojos PAK posėdžio protokole;

23.3. informacija VPS vykdytojos PAK nariui-stebėtojui – Agentūrai siunčiama paštu arba el. paštu, adresu dokumentai@nma.lt.

24. Vietos projektų tvirtinimo taikant rašytinę procedūrą procesas:

24.1. VPS vykdytojos darbuotojai siunčia tinkamu susirašinėjimo būdu, nurodytu šio aprašo 23 punkte, VPS vykdytojos PAK nariams ir nariui-stebėtojui – Agentūrai (dokumentai turi būti siunčiami su lydraščiu, kuriame turi būti nurodytas 5 (penkių) darbo dienų terminas, per kurį VPS vykdytojos PAK narys turi pateikti savo balsavimo rezultatus):

24.1.1. pasirašytą ir nuskenuotą vietos projektų paraiškų atrankos vertinimo rezultatų suvestinę, įskaitant kiekvienos gautos vietos projekto paraiškos atrankos vertinimo rezultatą

(galimi atrankos vertinimo rezultatai nurodomi Taisyklių 110 punkte) ir atskirų vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas;

24.1.2. VPS vykdytojos PAK narių balsavimo dėl vietos projektų paraiškų anketą, kurioje nurodomi galimi VPS vykdytojos PAK sprendimai, nurodyti šio aprašo 8 punkte (pavyzdinę VPS vykdytojos PAK narių balsavimo raštu dėl vietos projektų paraiškų anketos formą rengia Agentūra);

24.2. VPS vykdytojos PAK nariai per 5 darbo dienas įvertina VPS vykdytojos darbuotojų atsiųstą vietos projektų vertinimo medžiagą, užpildo VPS vykdytojos PAK narių balsavimo dėl vietos projektų paraiškų anketą ir savo balsavimo rezultatus išsiunčia tuo pačiu tinkamu susirašinėjimo būdu (registruotu laišku arba el. paštu), kuriuo gavo informaciją, arba asmeniškai įteikia juos VPS vykdytojos darbuotojams VPS vykdytojos buveinės adresu. VPS vykdytojos PAK narys turi aiškiai pažymėti atsakymą dėl kiekvienos vietos projekto paraiškos. Tuo atveju, jeigu atsakymas nepažymėtas arba pažymėtas neaiškiai, arba pažymėti keli siūlomi atsakymų variantai, laikoma, kad VPS vykdytojos PAK narys siūlo neskirti paramos vietos projektui įgyvendinti. VPS vykdytojos PAK narių balsavimo dėl vietos projektų paraiškų anketa turi būti pasirašyta balsavusiojo VPS vykdytojos PAK nario (turi būti nurodytas vardas, pavardė, atstovaujama organizacija (jeigu taikoma) ir parašas);

24.3. VPS vykdytojos PAK narys-stebėtojas – Agentūra per 5 darbo dienas įvertina VPS vykdytojos darbuotojų atsiųstą vietos projektų vertinimo medžiagą, nustato, ar joje pateikta informacija neprieštarauja Agentūrai anksčiau siųstai informacijai ir pateikia VPS vykdytojai vieną iš alternatyvių sprendimų:

24.3.1. patvirtinimą, kad Agentūra neturi pastabų dėl pateiktos vietos projektų vertinimo medžiagos, skirtos vietos projektams tvirtinti taikant rašytinę procedūrą;

24.3.2. informaciją, kad Agentūra naudojasi veto teise, jeigu vietos projektų tvirtinimo taikant rašytinę procedūrą metu nustatoma esminių pažeidimų (pvz., VPS vykdytojos PAK pateikta informacija neapima visų kvietimo teikti vietos projektus metu gautų vietos projektų paraiškų, skiriasi Agentūrai anksčiau pateikti vietos projektų vertinimo rezultatai nuo teikiamų VPS vykdytojos PAK nariams).

25. Jeigu Agentūra vietos projektų tvirtinimo taikant rašytinę procedūrą metu pasinaudoja veto teise, ji išsiunčia pranešimą VPS vykdytojai, kuriame turi būti nurodyta bent:

25.1. įpareigojimas VPS vykdytojai sustabdyti vietos projektų tvirtinimą taikant rašytinę procedūrą dėl įtariamų pažeidimų;

25.2. informavimas, kad VPS vykdytojai nesustabdžius vietos projektų tvirtinimo dėl įtariamo pažeidimo, visi VPS vykdytojos PAK sprendimai bus laikomi negaliojančiais;

25.3. pasiūlymas VPS vykdytojai per 5 darbo dienas pateikti dokumentus, kuriais įrodoma, kad Agentūros įtariamo pažeidimo nėra;

25.4. informavimas, kad VPS vykdytoja turi teisę skųsti Agentūros veto teisės panaudojimą Taisyklių XI skyriaus „Skundų nagrinėjimas“ nustatyta tvarka;

25.5. informacija apie veiksmus, kurių VPS vykdytoja turi imtis, kad vietos projektų tvirtinimo procesas galėtų būti atnaujintas.

26. VPS vykdytojos darbuotojo, atsakingo už VPS įgyvendinimą (VPS vadovo), sprendimu (pvz., įsakymu) įforminamas sprendimas dėl vietos projektų atrankos, preliminarios prioritetinės vietos projektų eilės sudarymo ir jo perdavimo į kitą vertinimo etapą. VPS vykdytojos sprendime dėl vietos projektų patvirtinimo taikant rašytinę procedūrą turi būti nurodoma bent ši informacija:

26.1. vietos projektų tvirtinimo taikant rašytinę procedūrą pradžios ir pabaigos data;

26.2. taikytas susirašinėjimo būdas;

26.3. adresatų (vardas, pavardė, atstovaujama organizacija), kuriems buvo siųsti vietos projektų tvirtinimo dokumentai, sąrašas;

26.4. VPS vykdytojos valdymo organo narių balsavimo rezultatai kiekvieno vietos projekto atžvilgiu (nurodoma, kiek vietos projektų atrankos komiteto narių ir už kokius

siūlomus sprendimus balsavo; taip pat pažymima, ar buvo nustatyta netinkamo balsavimo atvejų);

26.5. informacija, ar balsavimas dėl vietos projektų paraiškų patvirtinimo taikant rašytinę procedūrą yra laikomas tinkamu ir įvykusiu. Laikoma, kad balsavimas yra tinkamas ir įvykęs, jeigu jame dalyvavo ne mažiau kaip 2/3 VPS vykdytojos PAK narių, taip pat yra gautas VPS vykdytojos PAK nario-stebėtojo – Agentūros patvirtinimas, kad Agentūra neturi pastabų dėl vietos projektų tvirtinimo taikant rašytinę procedūrą (taikoma atvejais, nustatytais šio aprašo 1.2 papunktyje). Dalyvavusiaisiais balsuojant laikomi tie VPS vykdytojos PAK nariai, kurie faktiškai balsavo ir pateikė VPS vykdytojai užpildytą VPS vykdytojos PAK narių balsavimo dėl vietos projektų paraiškų anketą;

26.6. sprendimo formuluotė kiekvieno vietos projekto atžvilgiu (galimi sprendimai nurodyti šio aprašo 8 punkte).

27. VPS vykdytojos PAK sprendimas turi būti viešinamas – per 5 darbo dienas nuo VPS vykdytojos darbuotojo, atsakingo už VPS įgyvendinimą (VPS vadovo), sprendimo (kuriuo įforminamas VPS vykdytojos PAK sprendimas) priėmimo ir užregistravimo dienos turi būti:

27.1. paskelbtas VPS vykdytojos interneto tinklalapyje (nurodoma tik viešai prieinama informacija, o skelbiant fizinių asmenų informaciją, būtina juos supažindinti, kaip asmens duomenys bus tvarkomi ir kokiais tikslais skelbiami);

*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

27.2. pateiktas Agentūrai. Turi būti siunčiamas nuskenuotas dokumentas su parašu.

_____

Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
5 priedas

**PAREIŠKĖJO IR (ARBA) VIETOS PROJEKTO PARTNERIO TINKAMO PRISIDĖJIMO PRIE VIETOS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ĮNAŠU NATŪRA APRAŠAS**

## I SKYRIUS
## TINKAMUMO SĄLYGOS NUOSAVAM INDĖLIUI – ĮNAŠU NATŪRA

1. Pareiškėjas ir (arba) tinkamas vietos projekto partneris prie vietos projekto įgyvendinimo gali prisidėti įnašu natūra – savanorišku darbu arba nekilnojamuoju turtu.

2. Jeigu pareiškėjas nurodo, kad įgyvendindamas vietos projektą prie jo prisidės įnašu natūra – savanoriškais darbais arba nekilnojamuoju turtu, turi būti įvykdytos šios sąlygos:

2.1. pareiškėjas turi būti viešasis juridinis asmuo;

2.2. vietos projekte numatyti savanoriški darbai, kuriuos prašoma pripažinti tinkamu nuosavu indėliu, turi būti aiškiai įvardyti, jie turi būti tiesiogiai susiję su vietos projekto tikslais, būtini jiems pasiekti. VPS vykdytoja vietos projekto paraiškos vertinimo metu turi įsitikinti, kad deklaruojami būsimi savanoriški darbai nėra faktiškai atlikti, kad numatyta savanoriškų darbų apimtis ir kiekis yra būtinas vietos projekto tikslams pasiekti, atitinka vietos projektuose numatytas vykdyti veiklas;

2.3. savanoriški darbai, kuriuos prašoma pripažinti tinkamu nuosavu indėliu, turi būti nurodyti patvirtintame Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše. Savanoriški darbai (pvz.: aplinkos tvarkymas, maisto ruoša, specialiųjų poreikių turinčių asmenų slauga ir kita fizinė veikla) turi būti pamatuojami ir (arba) jų atlikimo metu turi būti sukurtas konkretus rezultatas, produktas. Vietos projekte numatytoms savanoriškoms veikloms vykdyti, atsižvelgiant į jų pobūdį, turi būti pasitelkti kvalifikuoti savanoriai, turintys teisę ir (arba) leidimus vietos projekte numatytai savanoriškai veiklai vykdyti, gebantys kokybiškai atlikti jiems pavestą darbą ir (arba) veiklas, kai tokiems darbams ir (arba) veikloms atlikti reikalinga kvalifikacija;

2.4. ne fiziniai savanoriški darbai ir savanoriški darbai, susiję su intelektine veikla, nėra tinkami finansuoti;

2.5. savanoriški darbai, susiję su vietos projekto administravimu (pvz.: buhalterinės apskaitos tvarkymu, viešųjų pirkimų organizavimu ir vykdymų, mokėjimo prašymų ar ataskaitų rengimu ir pan.), nėra tinkami finansuoti;

2.6. vietos projekto paraiškoje įnašas natūra – savanoriškais darbais – turi būti išreiškiamas pinigine verte. Pareiškėjas turi pagrįsti planuojamą savanoriškų darbų vertę, t. y. pateikti planuojamų savanoriškų darbų sąmatą, kurioje turi būti nurodoma ši informacija:

2.6.1. savanoriško darbo pavadinimas (aiškiai įvardijama, kokie darbai bus atliekami);

2.6.2. vieno savanorio viena savanoriško darbo valandinė vertė (Eur) turi būti pagrįsta Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 24.6.2 papunktyje nurodytais būdais;

2.6.3. mato vienetas, apibrėžiantis savanoriškų darbų apimtis (pvz., $m^2$, ha, a);

2.6.4. savanoriškų darbų ir mato vieneto sąsaja (pvz., projekto įgyvendinimo vietoje savanoriai atliks patalpų valymo darbus po kapitalinio remonto, kuris buvo finansuojamas iš EŽŪFKP, patalpų plotas – 100 $m^2$);

2.7. jeigu pagrįsta savanoriškų darbų vertė (Eur) nesudaro privalomos nuosavo indėlio dalies, vietos projekto vykdytojas prie vietos projekto paraiškos turi pateikti įrodymų, kad turi

galimybę prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo kitomis (papildomomis) tinkamomis nuosavo indėlio rūšimis. Dokumentai turi būti pateikti iki vietos projekto paraiškos vertinimo pabaigos;
*Papunkčio pakeitimai:*
*Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931*

3. jeigu prie vietos projekto įgyvendinimo prisidedama įnašu natūra – nekilnojamuoju turtu, turi būti įvykdytos šios sąlygos (šio aprašo 3.1 ir 3.2 papunkčiuose nurodomi alternatyvūs prisidėjimo įnašu natūra – nekilnojamuoju turtu – būdai; Taisyklių 3.3. ir 3.4 papunkčiuose nustatytos sąlygos taikomos nepriklausomai nuo to, kuris prisidėjimo įnašu natūra – nekilnojamuoju turtu – būdas pasirinktas):

3.1. turi pasikeisti nekilnojamojo turto savininkas. Nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą perleidimas yra tinkamas, kai:

3.1.1. vietos projekto paraiška teikiama su tinkamu vietos projekto partneriu, kuris jungtinės veiklos sutartyje patvirtina, kad skyrus paramą vietos projektui įgyvendinti iki vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo perleis nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą, į kurį numatytos investicijos pagal vietos projektą, pareiškėjui. Vietos projekto partneris, perleidžiantis nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą, ir pareiškėjas, priimantis nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą, negali būti susiję asmenys šiais aspektais: institucinio pavaldumo (taikoma viešiesiems juridiniams asmenims, kurių veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų, ir šių asmenų valdomoms įmonėms), giminystės (taikoma fiziniams asmenims – artimiesiems giminaičiams, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.135 straipsnyje) ir įmonių susietumo (taikoma labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms, kaip numatyta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 str. 12 d.). Asmenų susietumas vertinamas pagal jungtinės veiklos sutartyje, Įmonių susietumo deklaracijoje ir viešuosiuose registruose esančius bei Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) prieinamus duomenis. Unikalus nekilnojamasis turtas, kuris visas ar jo dalis jau buvo pripažintas tinkamu nuosavu indėliu įgyvendinant vietos projektą, finansuotą 2007–2013 metų ir 2014–2020 metų finansavimo laikotarpiais iš EŽŪFKP arba EJRŽF, yra laikomas netinkamu įnašu natūra;

3.1.2. nekilnojamojo turto nuosavybės teisės perleidimo faktas įregistruojamas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne vėliau kaip iki vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos arba sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, kai paramos sutartys nesudaromos. Jeigu vietos projekto partneris po vietos projekto patvirtinimo atsisako perleisti nuosavybės teisę pareiškėjui, vietos projekto vykdymo sutartis negali būti sudaroma arba turi būti panaikintas Agentūros sprendimas skirti paramą vietos projektui įgyvendinti, kai paramos sutartis nesudaroma, kadangi nebelieka esminio vietos projekto elemento – tinkamo objekto, į kurį pagal vietos projektą numatyta investuoti;

3.1.3. vietos projektą teikiantis pareiškėjas – viešasis juridinis asmuo;

3.2. įgyvendinus vietos projektą pasikeičia nekilnojamojo turto paskirtis. Nekilnojamojo turto paskirties pasikeitimas yra tinkamas, kai:

3.2.1. nekilnojamasis turtas, į kurį vietos projekte numatytos investicijos, yra negyvenamasis pastatas ir nuosavybės teise priklauso pareiškėjams – viešiesiems juridiniams asmenims ir (arba) valstybei ir (arba) savivaldybėms;

3.2.2. vietos projektą teikiantis pareiškėjas – viešasis juridinis asmuo;

3.2.3. įgyvendinus vietos projektą pasikeičia negyvenamojo pastato paskirtis negyvenamųjų pastatų klasifikacijos pogrupių lygmeniu. Negyvenamųjų pastatų skirstymas pagal paskirtį nustatytas Statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“. Prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikiamas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro išrašas, kuriame nurodyta pradinė nekilnojamojo turto paskirtis. Nekilnojamojo turto paskirties

pakeitimo įrodymo faktas turi būti įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ir šio registro išrašas turi būti pateiktas ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu;

3.3. vietos projekto paraiškoje įnašas natūra – nekilnojamuoju turtu – turi būti išreiškiamas pinigine verte. Nekilnojamojo turto vertė turi būti nustatyta pagal VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenis arba nepriklausomo eksperto, turinčio teisę atlikti ir atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvadą (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys, atlikti nepriklausomo eksperto, turi būti ne senesni kaip vienų metų, skaičiuojant nuo vietos projekto paraiškos pateikimo dienos);

3.4. jeigu nekilnojamojo turto vertė rinkoje:

3.4.1. viršija privalomą nuosavo indėlio dalį, kaip tinkamas nuosavas indėlis įskaitoma tik ta nekilnojamojo turto vertės dalis, kuri yra lygi privalomai indėlio dydžio daliai, tačiau unikalus nekilnojamasis turtas tinkamu nuosavu indėliu gali būti pripažįstamas tik viename vietos projekte per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį;

3.4.2. nesudaro privalomos nuosavo indėlio dalies, vietos projekto vykdytojas prie vietos projekto paraiškos turi pateikti įrodymų, kad turi galimybę prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo kitomis (papildomomis) tinkamomis nuosavo indėlio rūšimis. Dokumentai turi būti pateikti iki vietos projekto paraiškos atrankos vertinimo pabaigos.

## II SKYRIUS
## NUOSAVO INDĖLIO – ĮNAŠO NATŪRA SAVANORIŠKU DARBU – APSKAITOS TVARKA VIETOS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO METU

4. Nuosavas indėlis – įnašas natūra savanorišku darbu (toliau – savanoriškas darbas) – gali būti pripažintas tinkamu nuosavu indėliu, kai vietos projekto įgyvendinimu yra įvykdomos šios tinkamam savanoriškam darbui keliamos sąlygos:

4.1. savanoriškus darbus turi organizuoti vietos projekto vykdytojas;

4.2. savanoriški darbai turi vykti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;

4.3. apie planuojamus savanoriškus darbus turi būti iš anksto informuojama VPS vykdytoja. Vietos projekto vykdytojas likus ne mažiau kaip 7 darbo dienoms iki savanoriškų darbų pradžios apie planuojamus savanoriškus darbus turi iš anksto informuoti VPS vykdytoją. VPS vykdytoja, gavusi vietos projekto vykdytojo informaciją, patikrina ją (nustato, ar pateikta visa reikalaujama informacija) ir tą pačią arba kitą darbo dieną el. paštu, adresu savanoriskidarbai@nma.lt, išsiunčia Agentūrai. Vietos projekto vykdytojo ir VPS vykdytojos informaciniame rašte turi būti nurodyta ši informacija: VPS vykdytojos, kuriai pateiktas vietos projektas, pavadinimas, vietos projekto vykdytojo pavadinimas, vietos projekto pavadinimas ir registracijos numeris, vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis, vietos projekto paraiškoje nurodyta planuojama savanoriško darbo vertė (Eur), savanoriško darbo atlikimo vieta (tikslus adresas), data ir pradžios valanda, savanoriško darbo pobūdis ir planuojamas rezultatas, preliminari savanoriško darbo trukmė ir preliminarus savanoriausiančių asmenų skaičius. Jeigu planuojami savanoriški darbai yra atšaukiami (pvz., dėl netinkamų oro sąlygų), tą pačią dieną, kai yra sužinoma apie tokių darbų atšaukimą, turi būti informuojama Agentūra el. paštu, adresu savanoriskidarbai@nma.lt;

4.4. savanoriški darbai (jų pobūdis) turi atitikti patvirtintoje vietos projekto paraiškoje nurodytus planuojamus savanoriškus darbus;

4.5. savanoriškų darbų vykdymo faktas turi būti dokumentuojamas, t. y. vietos projekto vykdytojas informaciją apie atliktą savanorišką darbą turi fiksuoti savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje (pavyzdinę savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės formą rengia Agentūra), kurioje turi būti nurodoma ši informacija:

4.5.1. VPS vykdytojos, kuriai pateiktas vietos projektas, pavadinimas;

4.5.2. vietos projekto vykdytojo pavadinimas ir registracijos kodas;

4.5.3. vietos projekto pavadinimas ir registracijos numeris;

4.5.4. vietos projekto įgyvendinimo vieta ir laikotarpis;

4.5.5. savanoriavusių fizinių asmenų vardai, pavardės ir bendras skaičius;

4.5.6. informacija apie vietos projekte atlikto savanoriško darbo pobūdį ir sukurtą rezultatą (prie lentelės turi būti pridedamos bent dvi nuotraukos, įrodančios pokytį tarp savanoriško darbo pradžios ir pabaigos);

4.5.7. atlikto savanoriško darbo vieta, data ir trukmė (valandomis);

4.5.8. vietos projekte savanoriškus darbus atlikusio (-ių) fizinio (-ių) asmens (-ų) parašas;

4.5.9. vietos projekto vykdytojo vadovo arba jo įgalioto asmens vardas, pavardė, parašas ir data;

4.5.10. kita VPS vykdytojos nustatyta informacija.

5. Savanoriškų darbų atlikimo dieną VPS vykdytoja vykdo savanoriškų darbų atlikimo jų vykdymo vietoje tikrinimą (pavyzdinį savanoriškų darbų atlikimo jų vykdymo vietoje tikrinimo klausimyną parengia Agentūra), Agentūra gali atlikti patikrą vietoje.

6. Patvirtinta savanoriško darbo laiko apskaitos lentelė ir kiti dokumentai, pagrindžiantys atitiktį šio aprašo 4 punkte nurodytoms savanoriško darbo tinkamumo sąlygoms, – mokėjimo prašymo sudėtinė dalis, pagrindžianti savanoriško darbo tinkamumą.

7. Agentūra, Taisyklių 151–152 punktų nustatyta tvarka atlikdama mokėjimo prašymo tinkamumo vertinimą, nustato nuosavo indėlio – įnašo natūra savanorišku darbu – tinkamumą ir vertę, kuri gali būti pripažįstama tinkamomis finansuoti išlaidomis:

7.1. įvertina savanoriško darbo tinkamumą pagal šio aprašo 4 punkte nurodytas sąlygas;

7.2. nustato savanoriško darbo vertę, kuri gali būti pripažįstama tinkamomis finansuoti išlaidomis. Faktinė savanoriško darbo vertė nustatoma vidutinį Lietuvos valandinį *bruto* darbo užmokestį (taikomas valandinis *bruto* darbo užmokestis negali būti didesnis už Lietuvos statistikos departamento skelbiamus duomenis) padauginus iš savanoriškų darbų valandų skaičiaus ir gautą skaičių padauginus iš bendro savanoriavusiųjų asmenų skaičiaus (vadovaujamasi savanoriško darbo laiko apskaitos lentele). Savanoriško darbo vertė kaip tinkamos finansuoti išlaidos neturi viršyti:

7.2.1. vietos projekto paraiškoje nurodytos ir pagrįstos kainos;

7.2.2. 20 proc. skirtos paramos vietos projektui įgyvendinti, tačiau atsižvelgiant į konkrečios VPS priemonės ir (arba) veiklos srities paramos intensyvumą (jeigu savanorišku darbu faktiškai yra išdirbta už didesnę vertę, įskaitoma savanoriško darbo (kaip tinkamos finansuoti išlaidos) vertė negali viršyti 20 proc. skirtos paramos vietos projektui įgyvendinti).

_____

Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių
inicijuotos vietos plėtros būdu,
administravimo taisyklių
6 priedas

# FIKSUOTOSIOS NORMOS TAIKYMO VIETOS PROJEKTŲ NETIESIOGINĖMS IŠLAIDOMS APMOKĖTI TVARKOS APRAŠAS

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Fiksuotosios normos taikymo vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, EB Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011 (OL 2014 L 149, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 808/2014, nustatančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisykles (OL 2014 L227, p. 18), Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – KPP administravimo taisyklės), Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-343 „Dėl vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – VPS atrankos taisyklės), ir Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Vietos projektų administravimo taisyklės).

2. Aprašas reglamentuoja vietos projektų, įgyvendinamų pagal KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“, fiksuotosios projekto išlaidų normos, taikomos vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti, nustatymo ir taikymo tvarką.

## II SKYRIUS
## SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Apraše vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

3.2. **BIVP** – bendruomenių inicijuota vietos plėtra;

3.3. **ES** – Europos Sąjunga;

3.4. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;

3.5. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa;

3.6. **VRM** – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija;

3.7. **VVG** – vietos veiklos grupės;

3.8. **ŽŪM** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Fiksuotoji projekto išlaidų norma** (toliau – fiksuotoji norma) – iš anksto nustatyta išlaidų norma (išreiškiama procentais nuo visų projekto tinkamų finansuoti išlaidų), taikoma apmokant dalį tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kai vietos projekto vykdytojas neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

4.2. **Netiesioginės vietos projekto išlaidos** – išlaidos, kurios nėra skiriamos tiesiogiai vietos projekto veikloms įgyvendinti, tačiau yra būtinos ir tiesiogiai susijusios su tiesioginėmis išlaidomis.

4.3. **Projekto veiklos rangos *(angl. outsourcing)* išlaidos** – veiklos, kurią projekto vykdytojas perduoda įgyvendinti trečiajai šaliai (paslaugų teikėjui, prekių tiekėjui ar rangovui), tiesioginės išlaidos. Nekilnojamojo turto, statybos, rekonstravimo, remonto ir kitų darbų, taip pat įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos visais atvejais laikomos projekto veiklos rangos išlaidomis.

4.4. **Tiesioginės vietos projekto išlaidos** – tiesiogiai vietos projekto veikloms įgyvendinti būtinos išlaidos, kai tiesioginį vietos projekto veiklų ir jų išlaidų ryšį įmanoma aiškiai parodyti. Prie tiesioginių projekto išlaidų negali būti priskiriamos šios išlaidos:

4.4.1. vietos projekto administravimo išlaidos:

4.4.1.1. vietos projekto vykdytojo ir (ar) partnerių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos už laiką, dirbtą administruojant vietos projektą;

4.4.1.2. vietos projektą administruojančių asmenų mokymų projekto administravimo klausimais išlaidos;

4.4.1.3. su vietos projekto administravimo reikmėmis susijusių prekių įsigijimo išlaidos;

4.4.1.4. su vietos projekto administravimo reikmėmis susijusių patalpų nuomos išlaidos;

4.4.1.5. įrangos, transporto priemonių, kai jos susijusios su vietos projekto administravimu, nuomos išlaidos;

4.4.1.6. vietos projekto administravimo paslaugų, nesusijusių su vietos projekto bendrosiomis išlaidomis, nustatytomis Vietos projektų administravimo taisyklėse, išlaidos;

4.4.1.7. vietos projekto administravimo reikmėms būtinų komunalinių ir ryšio paslaugų išlaidos ir įsigyto ir (arba) nuomojamo turto eksploatavimo išlaidos;

4.4.1.8. kitos su vietos projekto administravimu susijusios išlaidos;

4.4.2. vietos projekto lėšų panaudojimo patikrinimo faktinių pastebėjimų ataskaitos ir (arba) išvadų dėl skirtų lėšų panaudojimo parengimo paslaugų (audito) pirkimo išlaidos;

4.4.3. finansinių paslaugų pirkimo išlaidos (avanso draudimo išlaidos, kredito įstaigos mokesčiai ir kitos finansinių paslaugų pirkimo išlaidos);

4.4.4. turto draudimo išlaidos.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai apibrėžti KPP, KPP administravimo taisyklėse, VPS atrankos taisyklėse, Vietos projektų administravimo taisyklėse, KPP priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimą reglamentuojančiuose bei kituose teisės aktuose.

## III SKYRIUS
## FIKSUOTOSIOS NORMOS NUSTATYMO PAGRINDIMAS

6. BIVP strategijos Lietuvos Respublikoje įgyvendinamos pagal dvi 2014–2020 m. ES fondų programas: pagal KPP kaimo vietovėse įgyvendinama priemonė „LEADER programa“ (BIVP), finansuojama iš EŽŪFKP, o pagal 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą miesto vietovėse įgyvendinamos 8.6 investicinio prioriteto priemonės, finansuojamos iš Europos socialinio fondo. Kaimo vietovėse BIVP koordinuoja ir administruoja ŽŪM, miesto vietovėse – VRM.

7. Lietuvos Respublikos partnerystės sutarties 3.1.1 dalyje „Bendruomenės inicijuota vietos plėtra“ numatyta, kad bus užtikrintas integruotas požiūris įgyvendinant BIVP kaimo ir miesto vietovėse ir nustatyti BIVP įgyvendinimo būdai, užtikrinantys bendradarbiavimą sprendžiant bendrus miesto ir kaimo iššūkius ir stiprinant ryšius. Pagal BIVP įgyvendinant vietos plėtros strategijas kaimo ir miesto vietovėse finansuojamos panašios veiklos, kurias įgyvendina panašūs paramos gavėjai (viešieji ir privatūs asmenys, vykdantys veiklą vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje). Vietos projektai yra įgyvendinami kaip vietos plėtros strategijų dalis.

8. Miesto vietovėse įgyvendinamų vietos plėtros strategijų projektų netiesioginės išlaidos apmokamos vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis taikant Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede nustatytas fiksuotąsias normas.

9. Atsižvelgiant į miesto ir kaimo vietovėse pagal vietos plėtros strategijas įgyvendinamų veiklų ir paramos gavėjų panašumą ir vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 68 straipsnio c dalimi, taip pat atsižvelgiant į KPP administravimo taisyklių 130.1 papunkčio nuostatą, kuri leidžia taikyti kitų Europos struktūrinių ir investicinių fondų nustatytą ir Lietuvos Respublikoje taikomą supaprastinto išlaidų apmokėjimo schemą, taikomą panašiems projektams ir panašiems paramos gavėjams, Aprašu nustatomos fiksuotosios normos vietos projektų

netiesioginėms išlaidoms apmokėti yra prilygintos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede nustatytoms fiksuotosioms normoms, taikomoms iš Europos socialinio fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms apmokėti.

10. Atsižvelgiant į Vietos projektų administravimo taisyklėse nustatytos maksimalios projekto paramos sumos apribojimą, Apraše nustatyta mažiau projektų tinkamų finansuoti išlaidų sumos intervalų, negu Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede.

11. Vietos projektų netiesioginėms išlaidoms apmokėti nustatomos šios fiksuotosios normos:

| Eil. Nr. | Projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma (įskaitant netiesiogines išlaidas, apmokamas taikant fiksuotąją normą), Eur | Didžiausia fiksuotoji norma (procentais), kai projekto veiklos rangos išlaidų dalis sudaro: | | |
|---|---|---|---|---|
| | | iki 60 proc. (imtinai) tiesioginių projekto išlaidų | nuo 60 proc. iki 90 proc. (imtinai) tiesioginių projekto išlaidų | daugiau kaip 90 procentų tiesioginių projekto išlaidų |
| *1* | *2* | *3* | *4* | *5* |
| 1. | iki 85 000 | 24 | 24 | 12 |
| 2. | nuo 85 001 iki 175 000 | 24 | 21 | 12 |
| 3. | nuo 175 001 | 19 | 19 | 12 |

## IV SKYRIUS
## FIKSUOTOSIOS NORMOS NUSTATYMO IR TAIKYMO TVARKA

12. Vietos projektų netiesioginės išlaidos apmokamos taikant pagal Aprašą nustatytą fiksuotąją normą.

13. Nustatant vietos projektui taikomą fiksuotąją normą atsižvelgiama į:

13.1. vietos projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą (įskaitant netiesiogines išlaidas, apmokamas taikant fiksuotąją normą);

13.2. vietos projekto tiesioginių išlaidų dalį (procentais, apvalinant iki 2 skaičių po kablelio), kurią sudaro vietos projekto veiklų rangos išlaidos.

14. Supaprastintai apmokamos tiesioginės išlaidos (kai taikoma) nelaikomos vietos projekto veiklos rangos išlaidomis.

15. Pareiškėjas turi teisę paraiškoje nurodyti mažesnę fiksuotąją normą, negu taikoma pagal Aprašą. Tokiu atveju vietos projekto paramos sutartyje nustatoma pareiškėjo nurodyta fiksuotoji norma.

16. Vietos projekto paramos sutartyje nustatyta fiksuotoji norma vietos projekto įgyvendinimo metu negali būti keičiama, išskyrus Aprašo 21 punkte nustatytą atvejį. Tokiu atveju fiksuotoji norma įvertinama ir nustatoma iš naujo. Pakeitus fiksuotosios normos dydį, pagal ją apmokamos projekto netiesioginės išlaidos perskaičiuojamos atsižvelgiant į per visą paramos sutarties laikotarpį skirtą finansavimą.

17. Netiesioginės išlaidos pagal fiksuotąją normą apmokamos vietos projekto tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų sumą padauginus iš paramos sutartyje nustatytos netiesioginių išlaidų fiksuotosios normos.

18. Netiesioginės išlaidos pagal fiksuotąją normą apmokamos tik proporcingai mokėjimo prašymuose (įskaitant ir anksčiau patvirtintus mokėjimo prašymus) patvirtintoms tinkamoms finansuoti tiesioginėms išlaidoms, nuo kurių jos apskaičiuojamos.

19. Tais atvejais, kai Agentūra nustato netinkamas finansuoti tiesiogines projekto išlaidas, nuo jų pagal fiksuotąją normą apskaičiuotos netiesioginės išlaidos taip pat pripažįstamos netinkamomis finansuoti.

20. Fiksuotosios normos dydžio atitiktį Aprašo nuostatoms Agentūra dar kartą įvertina tikrindama vietos projekto galutinį mokėjimo prašymą. Jeigu nustatoma, kad fiksuotoji norma (pagal Aprašo redakciją, galiojusią paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną) turėtų būti mažesnė, nei buvo nustatyta vietos projekto paramos sutartyje, ir todėl vietos projekto vykdytojui buvo išmokėta didesnė, nei priklauso, netiesioginių projekto išlaidų suma, išmokėtų lėšų perviršis nesumokamas arba susigrąžinamas.

21. Lėšos, išmokėtos netinkamoms finansuoti netiesioginėms išlaidoms apmokėti, ir (arba) lėšų perviršis pagal Aprašo 20 punktą nesumokami arba susigrąžinami KPP administravimo taisyklių VIII skyriaus III skirsnyje nustatyta tvarka.

## V SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Pasikeitus Aprašui, vietos projekto netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma taikoma taip, kaip Apraše buvo nustatyta paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną.

---

*Papildyta priedu:*
*Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013*

**Pakeitimai:**

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-671, 2016-11-11, paskelbta TAR 2016-11-11, i. k. 2016-26714
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-222, 2017-03-31, paskelbta TAR 2017-04-05, i. k. 2017-05679
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-314, 2017-05-05, paskelbta TAR 2017-05-08, i. k. 2017-07733
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-399, 2017-06-12, paskelbta TAR 2017-06-13, i. k. 2017-09930

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-559, 2017-08-30, paskelbta TAR 2017-08-31, i. k. 2017-13928
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-758, 2017-11-24, paskelbta TAR 2017-11-24, i. k. 2017-18637
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-226, 2018-04-18, paskelbta TAR 2018-04-19, i. k. 2018-06251
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

8.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-851, 2018-11-29, paskelbta TAR 2018-11-30, i. k. 2018-19379
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

9.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-64, 2019-02-07, paskelbta TAR 2019-02-07, i. k. 2019-01931
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

10.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-83, 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02322
Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. vasario 7 d. įsakymo Nr. 3D-64 „Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo

11.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-305, 2019-05-20, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08013
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

12.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-458, 2019-07-31, paskelbta TAR 2019-08-01, i. k. 2019-12640
Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“, pakeitimo

13.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-207, 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05910
Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymo Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo